

**Kamienna
Góra**

Strategia Rozwoju

Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036

Opracowanie pt.

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036

zostało przygotowane na zlecenie Gminy Miejskiej Kamienna Góra – przez firmę:

Instytut Badawczy IPC sp. z o.o.

ul. Ostrowskiego 9

53-238 Wrocław

www.instytut-ipc.pl

Skład autorski opracowania:

Marek Karłowski – Kierownik projektu

Daria Bojanowicz – Koordynator

Artur Kotliński

Dariusz Marciniak

Monika Miara

Zdjęcia: Urząd Miasta Kamienna Góra

Skład i opracowanie graficzne: Natalia Jamróz

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	7
2. WNIOSKI Z DIAGNOZY	11
2.1. SFERA SPOŁECZNA	11
2.2. SFERA GOSPODARCZA	20
2.3. SFERA PRZESTRZENNA	22
2.4. SFERA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA	27
3. WYZWANIA ROZWOJOWE	31
3.1. SFERA SPOŁECZNA	31
3.2. SFERA GOSPODARCZA	31
3.3. SFERA PRZESTRZENNA	32
3.4. SFERA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA	33
4. WIZJA ORAZ MISJA	44
5. CELE ORAZ KIERUNKI ROZWOJU	48
6. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	62
6.1. STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ	62
6.2. SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH	64
6.3. GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH ..	67
6.4. GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	70
6.5. DOCELOWY MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO- -PRZESTRZENNEJ	76
7. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ	82
8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	91
9. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA MIASTA	95
10. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ	98
10.1. ZASADY WDRAŻANIA I MONITORINGU	98
10.2. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	99
10.3. WYTYCZNE DLA SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	100
10.4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	101
11. SPÓJNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	112
12. SPÓJNOŚĆ ZE STRATEGIĄ PONADLOKALNĄ	116
13. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	123
14. SPIS MAP, RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	125

WYKAZ SKRÓTÓW

skrót	definicja
BDL	Bank Danych Lokalnych
B(a)P	Benzo(a)piren (wskaźnik zanieczyszczenia powietrza wynikający z niskiej emisji)
CPK	Centralny Port Komunikacyjny
DK5	Droga krajowa nr 5
DW 367	Droga wojewódzka nr 367
ePUAP	Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej
GPZ	Główny Punkt Zasilający (stacja elektroenergetyczna)
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IOB	Instytucje Otoczenia Biznesu
JST	Jednostki samorządu terytorialnego
KSSEMP	Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości
mObywatel	Publiczna aplikacja mobilna służąca do cyfryzacji usług publicznych
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MPWiK	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
NGO	Organizacje pozarządowe (z j. ang. non-governmental organizations)
NZOZ	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
OOŚ	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112)
OSI	OSI Obszar strategicznej interwencji
OWŚ	Ośrodek Wypoczynku Świątecznego
OZE	Odnawialne źródła energii
P&R	Park & Ride (systemy parkingowe pozwalające na integrację różnych środków transportu)

PIT	Podatek dochodowy od osób fizycznych
PM10	Pył zawieszony o średnicy cząstek do 10 mikrometrów (wskaźnik smogu)
POZ	Podstawowa Opieka Zdrowotna
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RLM	Równoważna liczba mieszkańców (wskaźnik stosowany przy oczyszczalniach ścieków)
S3	Droga ekspresowa nr 3
SRWD	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego
ZHP	Związek Harcerstwa Polskiego
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZSZIO	Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących

WSTĘP

1. WSTĘP

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 opracowana została w oparciu o art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198), art. 10 f ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153), art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), a także zgodnie z Uchwałą Nr XI/84/25 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 26 lutego 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji, a także zgodnie z Uchwałą Nr XIX/122/25 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 29 października 2025 r. zmieniającą uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Proces formułowania Strategii, w tym określenie głównych wyzwań rozwojowych na etapie diagnozy, celów, kierunków działań, wskaźników monitorujących realizację strategii, oparty został na zasadach partnerstwa lokalnego – podczas konsultacji społecznych w formule warsztatów – przy zaangażowaniu przedstawicieli życia społecznego, gospodarczego oraz politycznego.

Dokument opracowano z wykorzystaniem metody partycypacyjno-eksperckiej, łączącej wiedzę specjalistów z aktywnym udziałem mieszkańców i lokalnych środowisk w procesie tworzenia strategii. Prace prowadzono przy znaczącym zaangażowaniu przedstawicieli Urzędu Miasta Kamienna Góra, jednostek organizacyjnych, instytucji kultury, miejskich spółek oraz organizacji pozarządowych, czego wyrazem było powołanie – Zarządzeniem Nr 20/2026 Burmistrza Miasta Kamienna Góra z dnia 28 stycznia 2026 r. – zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026–2036. Przyjęta metodologia zakładała włączenie możliwie szerokiego grona interesariuszy, w tym mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń oraz innych podmiotów i instytucji, na wszystkich kluczowych etapach przygotowania dokumentu.

Przyjęto, że zastosowanie takiego podejścia pozwoli na opracowanie Strategii stanowiącej dokument przynoszący wymierne korzyści nie tylko samemu Miastu, lecz przede wszystkim jego mieszkańcom. Dokument ten będzie zawierał wspólnie wypracowaną wizję rozwoju, misję oraz cele strategiczne, odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Jednocześnie określi kierunki działań i rezultaty, do których Miasto będzie dążyć w perspektywie do 2036 roku.

W ramach prac nad Strategią przeprowadzono:

- **Analizę danych zastanych (z ang. desk research)** – polegającą na analizie dostępnych już materiałów, publikacji, dokumentów, projektów, źródeł prawnych oraz danych statystycznych. Do analizy danych zastanych wykorzystano dane oraz materiały pozyskane m.in. z: Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL), Banku Danych Lokalnych GUS, Urzędu Miasta Kamienna Góra i jednostek organizacyjnych gminy oraz innych raportów, analiz, źródeł internetowych.
- **Ankiętę internetową CAWI (z ang. Computer Assisted Web Interview)** - badanie ilościowe techniką CAWI polegało na samodzielnym wypełnieniu przez respondenta

arkusza za pomocą strony internetowej. Badanie ilościowe techniką CAWI zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2025 roku wśród mieszkańców miasta (182 ankietowanych). Jego celem było poznanie opinii na temat zadowolenia i jakości życia w mieście.

- **Ankietę papierową PAPI (z ang. Paper and Pen Interview)** – badanie ilościowe techniką PAPI polegało na przeprowadzeniu wywiadu bezpośredniego z respondentem przez ankietera, który odczytywał kolejno pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, a odpowiedź respondenta na bieżąco zapisywał w papierowym kwestionariuszu. Badanie ilościowe techniką PAPI zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2025 roku wśród mieszkańców miasta (310 ankietowanych). Jego celem było poznanie opinii na temat zadowolenia i jakości życia w mieście.
- **Indywidualny wywiad pogłębiony IDI (z ang. Individual In-depth Interview)** – badanie jakościowe techniką indywidualnego wywiadu pogłębionego zostało zrealizowane w październiku oraz listopadzie 2025 roku wśród liderów społecznych miasta Kamienna Góra. Jego celem było poznanie opinii na temat zadowolenia i jakości życia w mieście. Technika ta pozwoliła na uzupełnienie badań ilościowych, w celu pogłębienia wiedzy o najważniejszych potencjałach i problemach miasta. W badaniu wzięło udział 16 osób.
- **Działania włączające mieszkańców w proces partycypacji: mapowanie partycypacyjne** (proces partycypacji mieszkańców w Kamiennej Górze w ramach mapowania partycypacyjnego opierał się na aktywnym włączeniu różnych grup mieszkańców: młodzieży, seniorów, przedstawicieli NGO, młodych dorosłych, rodziców z dziećmi, radnych oraz przedsiębiorców w diagnozowanie potrzeb i potencjałów miasta. Podczas warsztatów uczestnicy wskazali na istniejące problemy oraz bariery rozwojowe miasta. Równocześnie zidentyfikowali zasoby i atuty lokalne. Celem spotkania było oddanie głosu mieszkańcom, pobudzenie ich do pracy oraz wzmocnienie ich poczucia sprawczości. Przedmiotowe warsztaty odbyły się w grudniu 2025 r.); **skrzynka pomysłów** (w ramach kolejnego narzędzia włączającego mieszkańców w proces tworzenia Strategii, postanowiono przygotować formularz dostępny w formie papierowej i online za pośrednictwem, którego mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania swoich pomysłów, opinii i uwag w kontekście wprowadzenia najważniejszych zmian w mieście).
- **Benchmarking** – metoda polegająca na porównaniu wybranych jednostek, elementów według określonych zmiennych w celu określenia lepszej lub słabszej pozycji.

Z kolei na etapie projektowania założeń programowych przeprowadzono warsztaty z urzędnikami i radnymi, warsztaty z przedsiębiorcami i przedstawicielami sektora pozarządowego/ społecznego oraz warsztaty z mieszkańcami i młodzieżą.

Strategię opracowano z uwzględnieniem zasad zgodności programowej z podstawowymi dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi.

Prace nad tworzeniem części strategicznej rozpoczęto od sformułowania wizji i misji rozwoju, po zakończeniu prac diagnostycznych. Następnie zostały określone cele strategiczne oraz kierunki rozwoju. W strategii położono nacisk na wytyczne prowadzenia polityki przestrzennej gminy. Model funkcjonalno-przestrzenny wskazuje na oczekiwane zmiany w sposobie funkcjonowania gminy po zrealizowaniu celów strategicznych.

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 jest dokumentem, który wytycza ścieżkę rozwoju lokalnego w perspektywie wieloletniej. W dokumencie uwzględniono opinie, zgłoszone potrzeby mieszkańców, liderów lokalnych oraz zewnętrzne czynniki rozwoju. Perspektywa realizacji Strategii to 2036 rok.

Rysunek 1. Schemat prac nad Strategią Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036

Źródło: opracowanie własne

WNIOSKI Z DIAGNOZY

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Diagnozę opracowano na podstawie danych pochodzących z wielu źródeł, w tym statystyk publicznych (m.in. Głównego Urzędu Statystycznego), opracowań i analiz Miasta Kamienna Góra oraz jego jednostek organizacyjnych, a także raportów dotyczących województwa dolnośląskiego. Wykorzystano również wyniki badań ilościowych i jakościowych przeprowadzonych wśród mieszkańców, uczniów kamiennogórskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wnioski z warsztatów strategicznych poświęconych formułowaniu wizji, misji, celów i kierunków rozwoju miasta.

Analiza zgromadzonego materiału, zidentyfikowanych problemów oraz oczekiwań i aspiracji mieszkańców pozwoliła określić kluczowe wyzwania rozwojowe Kamiennej Góry.

Wnioski z diagnozy przedstawiono poniżej w trzech obszarach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

2.1. SFERA SPOŁECZNA

Demografia i ogólna ocena jakości życia w mieście

- Kamienna Góra, podobnie jak większość jednostek terytorialnych w Polsce i Europie podlega procesowi starzenia się społeczeństwa – w mieście rośnie udział osób starszych, a jednocześnie maleje liczba dzieci i młodzieży. Oznacza to osłabienie naturalnej zastępowalności pokoleń, co w dłuższej perspektywie prowadzi do kurczenia się liczby mieszkańców oraz coraz większych wyzwań dla lokalnego rynku pracy i systemu usług publicznych. Zjawisko to stanowi jedno z kluczowych uwarunkowań rozwojowych miasta.
- Kamienna Góra doświadcza także niekorzystnych procesów migracyjnych. Więcej osób wyjeżdża niż się osiedla, co szczególnie dotyczy migracji wewnętrznych. Obserwowany napływ osób z zagranicy w niewielkim stopniu równoważy straty ludnościowe i nie zmienia ogólnego kierunku trendu. W praktyce oznacza to, że odpływ mieszkańców – zwłaszcza młodszych i aktywnych zawodowo – osłabia kapitał społeczny miasta.
- Z punktu widzenia jakości życia mieszkańców obraz jest bardziej złożony. Część osób dobrze ocenia życie w mieście i deklaruje silne przywiązanie do lokalnej wspólnoty, co stanowi ważny zasób społeczny. Jednocześnie spora grupa pozostaje obojętna lub niezdecydowana, a także widoczna jest znaczna część mieszkańców mniej zadowolonych z warunków życia. Mimo relatywnie silnej identyfikacji z miastem, nie przekłada się to w pełni na chęć długoterminowego pozostania.
- W tle tych procesów pojawia się wyraźny problem odpływu mieszkańców w poszukiwaniu lepszych perspektyw zawodowych i życiowych. Głównym motywem wyjazdów jest chęć poprawy sytuacji zawodowej, wyższe zarobki oraz dostęp do

bardziej zróżnicowanych możliwości rozwoju i edukacji. Wskazuje to na ograniczoną konkurencyjność lokalnego rynku pracy oraz niedopasowanie oferty miasta do oczekiwań młodszych pokoleń.

- Wyzwania demograficzne Kamiennej Góry mają więc charakter systemowy i wzajemnie powiązany. Obejmują zarówno zmiany struktury wieku, jak i procesy migracyjne oraz kwestie jakości życia. Jednocześnie stanowią one punkt wyjścia do działań rozwojowych ukierunkowanych na wzmacnianie rynku pracy, zwiększanie atrakcyjności osiedleńczej poprzez wykorzystanie istniejących potencjałów oraz podnoszenie jakości codziennego funkcjonowania miasta. W tym kontekście kluczowe staje się tworzenie warunków, które nie tylko zatrzymają mieszkańców, ale również zbudują długofalową atrakcyjność Kamiennej Góry jako miejsca do życia, pracy i rozwoju.
- W perspektywie długoterminowego rozwoju Miasta Kamienna Góra istotny potencjał należy upatrywać w rozwoju oferty związanej z opieką i usługami dla seniorów. Prognozy demograficzne wskazują na utrzymywanie się wysokiego udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w horyzoncie najbliższych dekad. Wynika to z obecnej struktury wiekowej mieszkańców oraz postępującego procesu starzenia się społeczeństwa. W związku z tym rozwój polityki senioralnej, obejmującej zarówno usługi opiekuńcze i zdrowotne, jak i działania wspierające aktywność społeczną osób starszych, powinien stanowić jeden z kluczowych kierunków strategicznych Kamiennej Góry, łącząc odpowiedź na wyzwania demograficzne z budowaniem trwałego potencjału rozwojowego miasta.

Mieszkalnictwo

- Sytuacja mieszkaniowa w Kamiennej Górze w ostatnich latach stopniowo się poprawia. W mieście zwiększa się liczba mieszkań w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, a dostępność lokali na tle porównywalnych jednostek samorządu terytorialnego jest relatywnie korzystna. Również mieszkańcy dostrzegają pozytywne zmiany w tym obszarze w ostatnich latach, co potwierdza stopniowy rozwój lokalnej polityki mieszkaniowej i podejmowanie działań sprzyjających rozwijaniu zasobów mieszkaniowych.
- Jednocześnie kwestia dostępności mieszkań nadal pozostaje jednym z ważniejszych tematów wskazywanych przez mieszkańców w kontekście przyszłego rozwoju miasta. Budowa nowych lokali jest postrzegana jako jedno z kluczowych działań, które powinno być kontynuowane w najbliższych latach. Wynika to z faktu, że tempo powstawania nowych mieszkań pozostaje ograniczone. Kluczowym jest zatem rozwijanie mieszkalnictwa – dostępnego i odpowiadającego możliwościom oraz potrzebom różnych grup mieszkańców, w tym młodych osób rozpoczynających samodzielne życie, rodzin z dziećmi, gospodarstw jednoosobowych, a także osób starszych.
- Istotnym wyzwaniem pozostaje także stan techniczny części istniejących zasobów mieszkaniowych. Dotyczy to przede wszystkim starszej zabudowy, zwłaszcza na terenie śródmieścia oraz na obrzeżach miasta, gdzie widoczne są problemy związane z degradacją budynków, zaniedbanymi elewacjami czy niewystarczającym utrzymaniem przestrzeni wspólnych. W starszych budynkach pojawiają się również trudności związane z przestarzałą infrastrukturą techniczną, wymagającą modernizacji.
- W Kamiennej Górze konieczne jest kontynuowanie i intensyfikowanie działań związanych z renowacją, modernizacją i rewitalizacją zasobu mieszkaniowego, ze szczególnym uwzględnieniem budynków komunalnych oraz poprawy ich efektywności energetycznej. Działania te powinny prowadzić do podniesienia standardu zamieszkania, ograniczenia kosztów eksploatacji oraz zwiększenia atrakcyjności miasta jako miejsca do życia dla obecnych i przyszłych mieszkańców.
- Dodatkowym zagadnieniem jest obecność niewykorzystanych lokali i pustostanów, które nie są obecnie wykorzystywane na cele mieszkaniowe lub społeczne, co negatywnie oddziałuje na estetykę i funkcjonalność przestrzeni miejskiej. Wskazuje to na potrzebę dalszych działań ukierunkowanych zarówno na rozwój nowego budownictwa mieszkaniowego, jak i modernizację istniejących zasobów oraz efektywne wykorzystanie dostępnych budynków.
- Skala potrzeb mieszkaniowych oraz problemy związane z jakością istniejącego zasobu mieszkaniowego sprawiają, że polityka mieszkaniowa powinna być traktowana jako jedno z kluczowych wyzwań rozwojowych Miasta Kamienna Góra. Szczęólnego znaczenia nabiera tworzenie rozwiązań służących poprawie standardu mieszkań oraz jakości przestrzeni wspólnych i otoczenia osiedli. Rozwojowi funkcji

mieszkaniowej sprzyjają jednocześnie korzystne uwarunkowania lokalizacyjne miasta oraz jego walory przyrodnicze. Oddanie do użytkowania drogi ekspresowej S3 zwiększyło dostępność komunikacyjną Kamiennej Góry i stwarza nowe możliwości osiedlania się osób aktywnych zawodowo, w szczególności młodych mieszkańców, dla których codzienne dojazdy do pracy nie stanowią istotnej bariery.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

- Na terenie Kamiennej Góry funkcjonuje system ochrony zdrowia, oparty na współpracy jednostek powiatowych oraz miejskich. Struktura ta zapewnia mieszkańcom dostęp zarówno do świadczeń szpitalnych, jak i ambulatoryjnych, obejmujących podstawową i specjalistyczną opiekę zdrowotną. Podstawowe świadczenia szpitalne realizowane są przez Szpital Powiatowy, który pełni kluczową rolę w zapewnieniu ciągłości leczenia oraz hospitalizacji dla mieszkańców powiatu kamiennogórskiego. Za organizację i realizację świadczeń z zakresu podstawowej oraz specjalistycznej ambulatoryjnej opieki zdrowotnej odpowiada Powiatowe Centrum Zdrowia. W 2026 r. przy Szpitalu Powiatowym w Kamiennej Górze oddano do użytkowania nowy Zakład Opiekuńczo-Lecniczy. Inwestycja ta przyczynia się do poprawy dostępności świadczeń opiekuńczo-leczniczych oraz podniesienia standardu i jakości opieki nad pacjentami wymagającymi długoterminowego wsparcia.
- Istotnym komponentem lokalnego systemu opieki zdrowotnej w Kamiennej Górze jest sektor niepublicznych świadczeniodawców, którzy stanowią uzupełnienie oferty publicznych placówek medycznych. Na terenie miasta funkcjonują niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (NZOZ), świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) oraz opieki specjalistycznej. Na terenie miasta działa również Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji i Ortopedii.
- Do kluczowych wyzwań należy zaliczyć narastające obciążenie systemu ochrony zdrowia, przejawiające się w przepełnieniu placówek medycznych, wydłużonym czasie oczekiwania na świadczenia – w szczególności w zakresie opieki specjalistycznej – oraz ograniczonej dostępności usług rehabilitacyjnych. Problemy te są dodatkowo potęgowane przez postępujący proces starzenia się populacji miasta, skutkujący wzrostem zapotrzebowania na leczenie chorób przewlekłych oraz rozwój opieki geriatrycznej. Istotnym obszarem wymagającym wzmocnienia pozostaje również profilaktyka zdrowotna, w tym działania ukierunkowane na podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie dbałości o zdrowie, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego.
- System pomocy społecznej w Kamiennej Górze opiera się na działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, oferując szeroki zakres działań opiekuńczych, aktywizujących i integrujących, skierowanych do dzieci, rodzin, osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Istotnym uzupełnieniem systemu są inicjatywy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnieniom, co wskazuje na jego kompleksowy charakter.

- Pomimo stosunkowo dobrej organizacji i dostępności usług, system stoi przed rosnącymi wyzwaniami wynikającymi przede wszystkim ze starzenia się społeczeństwa. Zwiększające się zapotrzebowanie na wsparcie osób starszych, przewlekle chorych i niesamodzielnych może przekraczać obecne możliwości instytucjonalne. Należy również nadmienić, że na terenie miasta nie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej. W związku z tym kluczowym kierunkiem rozwoju jest dalsze wzmacnianie usług środowiskowych oraz postępująca deinstytucjonalizacja pomocy społecznej, pozwalająca na zapewnienie wsparcia w miejscu zamieszkania i lepsze dostosowanie go do indywidualnych potrzeb mieszkańców. Rozwój miasta powinien koncentrować się na rozwoju Centrów Opiekuńczo Mieszkalnych, stanowiących alternatywę dla klasycznej opieki całodobowej.
- Szczegółnej uwagi wymagają także inne grupy wrażliwe, w tym osoby ze szczególnymi potrzebami, dzieci i młodzież – zwłaszcza z rodzin dysfunkcyjnych. W związku z tym, system polityki społecznej na terenie miasta wymaga również wsparcia rodzin poprzez prowadzenie i promowanie działań na rzecz rozwoju i wzmacniania rodziny, w tym zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, dostosowanego do indywidualnych potrzeb, aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem oraz kontynuację działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i innym problemom społecznym, tj. samotność, izolacja czy kryzys psychiczny.
- Zapewnienie odpowiednich standardów dostępności stanowi jedno z istotnych wyzwań polityki społecznej Miasta Kamienna Góra. Wynika ono z potrzeb dużej grupy mieszkańców (w szczególności osób starszych, osób z niepełnosprawnościami). W części obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeniach miejskich nadal występują bariery architektoniczne ograniczające pełny dostęp do usług i aktywności społecznej.
- Prognozowany wzrost udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym zmniejszaniu się liczby osób w wieku produkcyjnym, wskazuje na rosnące znaczenie polityki społecznej jako jednego z kluczowych obszarów działań rozwojowych Miasta Kamienna Góra w perspektywie najbliższych lat. Proces starzenia się społeczeństwa stanowi istotne wyzwanie dla miejskiego systemu pomocy społecznej, wymagające podejmowania działań ukierunkowanych na zwiększenie dostępności infrastruktury oraz oferty wsparcia dla osób starszych, w tym domów dziennego pobytu, mieszkań chronionych i treningowych oraz usług opiekuńczych. Ważną rolę w realizacji polityki społecznej odgrywają organizacje pozarządowe, których doświadczenie i skuteczna działalność wspierają wdrażanie na szczeblu centralnym rozwiązań opartych na deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz rozwoju wsparcia świadczonego w środowisku lokalnym.

Edukacja i wychowanie

- System edukacji i wychowania w Kamiennej Górze obejmuje opiekę żłobkową, edukację przedszkolną i podstawową oraz szkolnictwo ponadpodstawowe. Dostępność miejsc w placówkach opiekuńczo-edukacyjnych jest oceniana jako dobra, jednak obserwowane zmiany w liczbie dzieci i uczniów wskazują na postępujący

spadek liczby mieszkańców w młodszych grupach wiekowych, będący efektem niskiej dzietności oraz migracji młodych osób do większych ośrodków miejskich.

- Kluczowym wyzwaniem pozostaje konieczność dostosowania infrastruktury do współczesnych standardów, w tym zapewnienia pełnej dostępności, poprawy warunków lokalowych oraz tworzenia przestrzeni sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi dzieci. Istotne znaczenie ma również wzmacnianie jakości kształcenia poprzez rozwój kadry pedagogicznej oraz systemu wsparcia uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami. Równolegle podkreśla się potrzebę wyrównywania szans edukacyjnych i zapewnienia dostępu do wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, a także tworzenie warunków umożliwiających pełne uczestnictwo wszystkich uczniów w życiu szkoły, niezależnie od ich sytuacji społecznej, finansowej, zdrowotnej czy edukacyjnej.
- Edukacja ponadpodstawowa na terenie miasta ma charakter lokalny i realizowana jest przez Liceum Ogólnokształcące w Kamiennej Górze, Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących (ZSZIO) w Kamiennej Górze oraz Niepubliczne Medyczne Studium Zawodowe dla Młodzieży i Dorosłych. Mimo, że system kształcenia stopniowo dostosowywany jest do potrzeb rynku pracy, jego oddziaływanie ogranicza brak infrastruktury towarzyszącej, w szczególności bursy szkolnej, co znacząco zmniejsza zdolność przyciągania uczniów spoza najbliższej okolicy.
- Istotnym wyzwaniem dla Miasta Kamienna Góra pozostaje ograniczona oferta kierunków kształcenia oraz odpływ młodzieży do większych ośrodków edukacyjnych, co osłabia potencjał demograficzny miasta i ogranicza możliwości zatrzymania młodych mieszkańców na lokalnym rynku pracy. Jednocześnie kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju miasta ma dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców i gospodarki regionu. System kształcenia zawodowego rozwija się w kierunku lepszego powiązania z lokalnym rynkiem pracy, m.in. poprzez współpracę Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Kamiennej Górze z przedsiębiorcami, organizację praktyk zawodowych oraz udział w projektach edukacyjnych. Obszar ten wymaga jednak dalszego wzmocnienia, szczególnie w zakresie jakości kształcenia praktycznego, nowoczesnego zaplecza dydaktycznego oraz zwiększenia atrakcyjności kształcenia zawodowego dla młodzieży.
- Na poziomie szkolnictwa wyższego miasto nie pełni funkcji akademickiej, co powoduje konieczność migracji edukacyjnej młodzieży do większych ośrodków regionalnych i krajowych. W efekcie Kamienna Góra pozostaje lokalnym ośrodkiem edukacyjnym, z potencjałem do dalszej specjalizacji, szczególnie w obszarze kształcenia zawodowego powiązanego z potrzebami rynku pracy.

Kultura

- Życie kulturalne miasta organizowane jest w głównej mierze przez trzy główne instytucje: Centrum Kultury, Muzeum Tkactwa w Kamiennej Górze oraz Miejską Bibliotekę Publiczną w Kamiennej Górze. Wspólnie tworzą one zróżnicowaną ofertę obejmującą wydarzenia artystyczne, działania edukacyjne, animację społeczną oraz ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego. Instytucje te kierują swoje działania do wszystkich grup wiekowych, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów oraz osób ze szczególnymi potrzebami, pełniąc istotną funkcję integracyjną i inkluzyjną. Proponowana oferta kulturalna stanowi jeden z ważnych potencjałów miasta.
- Mimo stosunkowo pozytywnej oceny oferty kulturalnej przez mieszkańców, zdiagnozowano ograniczenia związane z niską elastycznością programową, ograniczoną dostępnością czasową oraz barierami ekonomicznymi. Wskazuje się również na potrzebę modernizacji i rozwoju infrastruktury kultury, zwiększania dostępności oraz dalszego podnoszenia jakości usług i działań animacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności realizowanych w godzinach popołudniowych i w weekendy.
- Istotnym kierunkiem rozwoju miasta jest również wzmocnienie promocji oferty kulturalnej, w szczególności poprzez budowanie jej rozpoznawalności poza granicami Kamiennej Góry oraz rozwój wydarzeń o charakterze ponadlokalnym, zwiększających atrakcyjność miasta jako regionalnego ośrodka kultury. Kluczowe znaczenie ma także stworzenie całorocznego miejskiego kalendarza wydarzeń i jego szeroka dystrybucja w ogólnodostępnych punktach informacji. Uzupełnieniem działań promocyjnych powinno być opracowanie i wydanie folderu zawierającego miejskie gry terenowe, które w atrakcyjnej i angażującej formie zachęcałyby mieszkańców oraz turystów do poznawania historii, dziedzictwa i najważniejszych atrakcji Kamiennej Góry.
- W kontekście zmian demograficznych i rosnących wyzwań społecznych rola instytucji kultury nabiera szczególnego znaczenia. Oprócz funkcji rozrywkowej i edukacyjnej pełnią one coraz istotniejszą rolę w zakresie integracji społecznej, przeciwdziałania izolacji i samotności, a także wzmacniania kapitału społecznego i kulturalnego, postaw obywatelskich, zaufania oraz współpracy międzyludzkiej.

Sport i rekreacja

- Zarządzaniem obiektami sportowymi na terenie Kamiennej Góry zajmuje się Miejskie Centrum Kultury Fizycznej. Należą do nich: kryta pływalnia, dwa boiska, sportowe, korty tenisowe, dwa stadiony sportowe oraz Ośrodek Wypoczynku Świątecznego „Zalew”. Istniejąca infrastruktura umożliwia realizację indywidualnych pasji sportowych, jak też stanowi bazę dla działalności klubów sportowych oraz realizacji zajęć wychowania fizycznego.

- Obiekty te wymagają jednak nakładów inwestycyjnych związanych z modernizacją i rozwojem istniejącej infrastruktury, w tym wprowadzenia rozwiązań ekologicznych, zwiększania dostępności oraz uzupełnienia profesjonalnego zaplecza kadrowego celem powstania nowych form aktywności ruchowej. Ważnym zagadnieniem jest także promocja sportu i rekreacji jako istotnego komponentu codziennego życia.
- W ostatnich latach obserwuje się ograniczoną aktywność mieszkańców w ramach zorganizowanych form sportu. Szczególnie widoczny jest spadek zaangażowania dzieci i młodzieży w działalność klubów sportowych. Nie powstają nowe sekcje, kluby czy szkoły sportowe rozwijające pasje i aktywizujące sportowo różne grupy mieszkańców.
- W efekcie, mimo dostępnej infrastruktury, potencjał sportowo-rekreacyjny miasta nie jest w pełni wykorzystywany, a aktywność fizyczna mieszkańców w ramach istniejących grup ma tendencję malejącą.
- Ważnym kierunkiem rozwoju Miasta Kamienna Góra będzie wzmacnianie aktywności fizycznej mieszkańców poprzez popularyzację różnych dyscyplin sportowych oraz wspieranie działalności klubów i szkółek sportowych. W perspektywie najbliższych lat istotne znaczenie będzie miało rozszerzanie oferty rekreacyjno-sportowej dostosowanej do potrzeb mieszkańców w różnym wieku, w tym modernizacja Ośrodka Wypoczynku Świątecznego „Zalew” jako przestrzeni aktywnego wypoczynku w otoczeniu terenów zielonych. Kierunek ten obejmuje również rozwój infrastruktury sportowej poprzez tworzenie nowych obiektów i przestrzeni rekreacyjnych zwiększających dostępność aktywności fizycznej na terenie miasta, jak np. budowa odkrytego lodowiska z funkcją boiska wielofunkcyjnego.

Aktywność społeczna i obywatelska

- Aktywność organizacji pozarządowych stopniowo się rozwija, jednak pozostaje niższa na tle szerszego otoczenia regionalnego. W ostatnich latach obserwuje się wzrost współpracy z trzecim sektorem poprzez wsparcie za pośrednictwem środków publicznych oraz programy współpracy i mechanizmy partycypacyjne.
- Uczestnictwo mieszkańców w działaniach społecznych i inicjatywach lokalnych jest ograniczone, a dominującą postawą pozostaje przekonanie o niewielkim wpływie jednostki na sprawy miasta oraz oczekiwanie, że odpowiedzialność za rozwiązywanie problemów spoczywa głównie na instytucjach publicznych. Jednocześnie aktywność społeczna jest silniej widoczna wśród osób bardziej wykształconych oraz tych, które mają kontakt z organizacjami pozarządowymi, co wskazuje na potencjał rozwojowy w tym obszarze.
- Ważnym wyzwaniem pozostaje niska skłonność do inicjatyw oddolnych oraz ograniczona współpraca mieszkańców, co przekłada się na słabszą integrację społeczną i niski poziom zaufania. Aktywność obywatelska przejawia się także w ograniczonym stopniu w strukturach doradczych i partycypacyjnych, co dodatkowo zawęża przestrzeń dialogu społecznego.

- Jednocześnie w mieście obecni są lokalni liderzy i animatorzy życia społecznego, którzy dysponują potencjałem do wzmacniania zaangażowania mieszkańców, jednak wymagają wsparcia instytucjonalnego i finansowego. Ich działania stanowią istotny, lecz dotąd niewystarczająco wykorzystany zasób rozwojowy, który mógłby przyczynić się do pobudzenia aktywności społecznej i zbudowania kultury współdziałania oraz zaufania do instytucji publicznych.
- Szansą na wzmocnienie kapitału społecznego jest fakt, że mieszkańcy czują się związani z miastem, zatem istnieje potencjał na wzmocnienie tej aktywności poprzez edukację i dostarczenie narzędzi wspierających partycypację społeczną i obywatelską.
- Istotnym wyzwaniem dla rozwoju kapitału społecznego w Kamiennej Górze pozostaje wzmacnianie aktywności organizacji pozarządowych oraz rozwój efektywnej współpracy pomiędzy sektorem publicznym i społecznym, a także wewnątrz samego sektora pozarządowego. Kluczowe znaczenie ma poprawa komunikacji, koordynacji działań oraz wspieranie lokalnych liderów i oddolnych inicjatyw społecznych, które sprzyjają budowaniu poczucia współodpowiedzialności, wspólnoty i integracji mieszkańców. W perspektywie przyszłego rozwoju miasta szczególnie istotne będzie również wzmacnianie integracji międzypokoleniowej oraz aktywne wykorzystanie potencjału osób młodych.

Bezpieczeństwo publiczne

- System bezpieczeństwa publicznego w Kamiennej Górze opiera się na współdziałaniu wielu służb i instytucji, w tym Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz struktur samorządowych odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe.
- Istotnym elementem systemu bezpieczeństwa jest miejski monitoring wizyjny, obejmujący najważniejsze przestrzenie publiczne, który jest stopniowo rozwijany w kierunku bardziej zintegrowanego systemu. Wskazuje się potrzebę jego modernizacji i przekształcenia w narzędzie nie tylko rejestrujące zdarzenia, ale również wspierające ich bieżące wykrywanie oraz zarządzanie bezpieczeństwem i sytuacjami kryzysowymi.
- Mimo funkcjonującego systemu bezpieczeństwa, mieszkańcy sygnalizują potrzebę jego wzmocnienia, wskazując na konieczność zwiększenia widoczności służb porządkowych, poprawy monitoringu, oświetlenia przestrzeni publicznych oraz infrastruktury pieszej.
- W kontekście bezpieczeństwa kluczową materią jest także ochrona ludności, w tym w szczególności ochrona przed klęskami żywiołowymi, zwłaszcza przed powodzią oraz suszą.
- Aktualnym wyzwaniem jest również cyberbezpieczeństwo, obejmujące ochronę systemów informacyjnych oraz danych przed zagrożeniami cyfrowymi. Wymaga ono stałego doskonalenia rozwiązań technicznych i organizacyjnych, a także

systematycznego podnoszenia kompetencji i świadomości użytkowników, w tym w zakresie weryfikacji informacji i przeciwdziałania dezinformacji.

- Poprawa bezpieczeństwa pozostaje jednym z kluczowych wyzwań rozwojowych miasta, wymagającym zarówno inwestycji infrastrukturalnych, jak i wzmocnienia działań prewencyjnych, koordynacyjnych oraz edukacyjnych. Z punktu widzenia miasta szczególne znaczenie ma bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, dostępność służb ratunkowych, stan infrastruktury, ochrona przed zagrożeniami związanymi z klęskami żywiołowymi oraz ochrona danych.

2.2. SFERA GOSPODARCZA

Działalność gospodarcza

- Miasto Kamienna Góra posiada znaczący potencjał gospodarczy i inwestycyjny, wynikający z dogodnego położenia geograficznego, rozwiniętej infrastruktury i aktywnej polityki wspierania przedsiębiorczości. Miasto korzysta z rozbudowanej sieci dróg krajowych i wojewódzkich oraz drogi ekspresowej S3.
- Rozwija się tutaj przemysł meblarski, spożywczy i handel. W strukturze podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych na terenie miasta największy udział mają działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, budownictwo, handel oraz przetwórstwo przemysłowe.
- Kamienną Górę charakteryzuje w ostatnich latach stopniowy rozwój, oparty przede wszystkim na rosnącej liczbie podmiotów gospodarczych oraz aktywności mikroprzedsiębiorstw, które stanowią dominującą część lokalnego rynku. Struktura ta wskazuje jednak na ograniczoną obecność średnich i dużych firm, co oznacza niewykorzystany potencjał miasta w zakresie przyciągania większych inwestycji i dywersyfikacji gospodarki.
- Istotnym atutem rozwojowym jest funkcjonowanie na terenie miasta Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości, która stanowi ważne zaplecze dla działalności gospodarczej i lokowania inwestycji. Dodatkowym impulsem może być rozwój nowych terenów inwestycyjnych, w szczególności w rejonie powiązanym z infrastrukturą drogową o znaczeniu ponadregionalnym, co zwiększa dostępność transportową i atrakcyjność lokalizacyjną miasta.
- Pomimo tych uwarunkowań, wizerunek Kamiennej Góry jako miejsca sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu pozostaje niekorzystny. Miasto nie jest postrzegane jako ośrodek nowoczesny, dynamiczny ani przyjazny dla biznesu, co może ograniczać jego zdolność do przyciągania inwestorów, nowych mieszkańców oraz inicjatyw innowacyjnych.
- W konsekwencji kluczowym wyzwaniem pozostaje wzmocnienie potencjału gospodarczego Miasta Kamienna Góra poprzez rozwój oferty inwestycyjnej, lepsze wykorzystanie atutów lokalizacyjnych oraz budowanie pozytywnego wizerunku miasta jako miejsca atrakcyjnego dla prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju

zawodowego. Istotnym elementem tych działań jest rozwój Obszaru Aktywności Gospodarczej zlokalizowanego przy ul. Jeleniogórskiej, w sąsiedztwie drogi ekspresowej S3, wymagającego dalszego uzbrojenia terenów oraz rozbudowy infrastruktury drogowej obsługującej obszary przemysłowe i usługowe. Realizowana budowa nowej drogi do Obszaru Aktywności Gospodarczej, wraz z prowadzoną przez inwestora budową centrum logistycznego o powierzchni ok. 10 tys. m², stanowi ważne przedsięwzięcie służące poprawie warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości oraz pozyskiwaniu nowych inwestorów.

- W połączeniu z pozostałymi potencjałami miasta, takimi jak kameralny charakter miejscowości, dostęp do terenów zielonych oraz wysokie walory krajobrazowe, Kamienna Góra posiada realne możliwości zatrzymania obecnych mieszkańców oraz przyciągania nowych osób i inwestorów.

Rynek pracy i bezrobocie

- Struktura zatrudnienia w mieście koncentruje się wokół kilku branż, takich jak obsługa rynku nieruchomości, budowlana, meblarska, spożywcza i handlowa, które determinują profil kompetencyjny poszukiwany przez pracodawców.
- Choć dynamika wzrostu przeciętnego wynagrodzenia brutto w ostatnich latach pozostaje zbieżna z trendami w grupie porównawczej, a stopa bezrobocia kształtuje się na relatywnie niskim poziomie, miasto mierzy się z systematycznym drenażem kapitału ludzkiego. Bliskość większych ośrodków miejskich oraz czeskiego rynku pracy generuje silną presję konkurencyjną, prowadząc do migracji zarobkowej osób młodych i wykwalifikowanych. Zjawisko to, w połączeniu z postępującym procesem starzenia się mieszkańców, stanowi kluczowe zagrożenie dla stabilności bazy podatkowej oraz zdolności do odtworzenia lokalnego potencjału ekonomicznego.
- Skala bezrobocia w Kamiennej Górze pozostaje niższa w porównaniu z tym co dzieje się w podobnych jednostkach samorządu terytorialnego.
- Wykluczenie komunikacyjne, wynikające z ograniczonej dostępności połączeń transportowych w regionie, stanowi istotną barierę dla mobilności mieszkańców oraz dostępu do rynku pracy.
- W opinii mieszkańców, potrzeba tworzenia nowych miejsc pracy i zapewnienia możliwości rozwoju zawodowego na terenie miasta jest najpilniejszą kwestią do zaadresowania w najbliższych latach.

Turystyka

- Miasto Kamienna Góra posiada liczne atuty przyrodnicze i turystyczne. Do najważniejszych należą zarówno walory naturalne, jak i obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym zabytki oraz pomniki przyrody. Na terenie gminy miejskiej Kamienna Góra funkcjonuje sieć szlaków pieszych i rowerowych, sprzyjająca

aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców oraz turystów. Stanowi to bardzo ważny potencjał turystyczny miasta, który obecnie nie jest w pełni wykorzystany.

- Kameralny charakter miejscowości oraz korzystne położenie w pobliżu granicy państwowej, terenów górskich i głównych szlaków komunikacyjnych stwarzają dobre warunki do rozwoju turystyki krótkoterminowej i tranzytowej.
- Turystyka w Kamiennej Górze ma obecnie ograniczone znaczenie gospodarcze i nie stanowi wiodącej funkcji rozwojowej miasta.
- Ważnym krokiem w kierunku wzmocnienia funkcji turystycznej jest rozwój działań informacyjnych i promocyjnych, w tym funkcjonowanie punktu informacji turystycznej oraz współpraca z podmiotami regionalnymi.
- Kluczowe wyzwania rozwoju turystyki obejmują rozbudowę oraz podniesienie jakości bazy noclegowej, poprawę estetyki i bezpieczeństwa przestrzeni miejskiej, a także stworzenie spójnej i atrakcyjnej oferty turystycznej opartej na lokalnych produktach, dziedzictwie kulturowym oraz wydarzeniach o ponadlokalnym charakterze.
- Istotnym potencjałem rozwojowym Miasta Kamienna Góra jest rozwój turystyki jednodniowej, wykorzystującej korzystne położenie komunikacyjne miasta w obrębie województwa dolnośląskiego oraz dobrą dostępność transportową, w tym powiązania z drogą ekspresową S3. Sprzyja to zwiększaniu liczby odwiedzających oraz rozwojowi usług związanych z turystyką, rekreacją i lokalną gospodarką.
- Istotnym elementem działań rozwojowych powinna być również intensyfikacja promocji Kamiennej Góry i regionu zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, w celu budowania rozpoznawalnej marki turystycznej oraz zwiększenia atrakcyjności miasta jako miejsca wypoczynku, aktywnej turystyki i organizacji wydarzeń.

2.3. SFERA PRZESTRZENNA

Uwarunkowania związane z położeniem i głównymi funkcjami

- Miasto charakteryzuje się malowniczym położeniem w Kotlinie Kamiennogórskiej oraz częściowo na stokach Czarного Lasu i Gór Kruczych w Sudetach Środkowych, nad rzeką Bóbr. Miasto położone jest w południowej części województwa dolnośląskiego i znajduje się w niewielkiej odległości od ważnych ośrodków miejskich, takich jak Wrocław (101 km), Legnica (59 km), Karpacz (32 km), Jelenia Góra (37 km) oraz Wałbrzych (25 km).
- Na strukturę funkcjonalno - przestrzenną miasta Kamienna Góra składają się: wielofunkcyjna strefa usługowo-mieszkaniowa w obrębie śródmieścia, zespoły mieszkaniowe, w tym zabudowy wielorodzinnej oraz jednorodzinnej, tereny usługowe, przemysłowe, tereny otwarte zieleni i wód. Śródmieście Kamiennej Góry stanowi centrum życia społeczno-kulturalnego oraz usługowego. Charakteryzuje się zabudową wielorodzinną o dużym nasyceniu elementami usług. Centralną część

śródmieścia stanowi średniowieczny układ urbanistyczny. Występuje tu szczególna koncentracja tkanki zabytkowej. Wokół śródmieścia ukształtowały się zespoły mieszkaniowe, usługowe oraz przemysłowe. Poszczególne strefy funkcjonalne częściowo oddzielone są naturalnymi lub sztucznymi barierami, do których należy zaliczyć doliny rzek, korytarz drogi ekspresowej S3 oraz tereny zielone.

- Główne problemy rozwojowe miasta wiążą się z potrzebą eliminowania barier rozwojowych i opóźnień cywilizacyjnych wśród których wymienić należy przede wszystkim: brak zintegrowanego systemu terenów zielonych, sprzyjających poprawie warunków zamieszkiwania oraz lokalnego krajobrazu, pomimo posiadanych przez miasta walorów przyrodniczych, dysproporcje w rozwoju funkcjonalno-przestrzennym oraz w standardach zamieszkiwania poszczególnych częściach miasta, a także ich walorów estetycznych, brak uzbrojonych terenów pod nową zabudowę, brak wypracowanych alternatywnych rozwiązań dla dotychczasowych, znajdujących się w zaniku form produkcji i związanych z tym negatywnych zjawisk społecznych.

Dziedzictwo kulturowe

- Dziedzictwo kulturowe Kamiennej Góry stanowi fundament tożsamości lokalnej oraz istotny zasób o potencjale miastotwórczym i gospodarczym. Miasto, o metryce sięgającej XIII wieku, ukształtowało swój unikalny krajobraz kulturowy pod wpływem środkowoeuropejskich ośrodków artystycznych oraz tradycji przemysłu włókienniczego, czego wyrazem jest bogata reprezentacja zabytków nieruchomych, ruchomych oraz licznych stanowisk archeologicznych. Szczególną rolę w dokumentowaniu tej ciągłości historycznej odgrywa Muzeum Tkactwa w Kamiennej Górze, gromadzące zbiory o wysokiej wartości merytorycznej.
- Pomimo wielości obiektów zabytkowych, kluczowym wyzwaniem pozostaje niezadowalający stan techniczny części obiektów, co generuje potrzebę intensyfikacji nakładów inwestycyjnych oraz ścisłej współpracy sektora publicznego i prywatnego w rewitalizacji obiektów.
- Aktualne kierunki strategiczne, wyznaczone w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami na lata 2025–2028, koncentrują się na świadomej ochronie krajobrazu kulturowego jako stymulatora rozwoju społeczno-gospodarczego oraz na edukacji budującej poczucie przynależności mieszkańców.

- Wzmocnienie tożsamości lokalnej i dbałość o tradycję miejską są postrzegane jako kluczowe czynniki rozwoju kapitału społecznego, sprzyjające zwiększeniu zaangażowania obywatelskiego w procesy rozwojowe miasta. Tym samym dziedzictwo kulturowe Kamiennej Góry nie jest traktowane jedynie jako zbiór artefaktów przeszłości, lecz jako aktywny instrument budowania nowoczesnego i zintegrowanego społeczeństwa.

Transport i komunikacja

- System transportowy Kamiennej Góry opiera się na strategicznym położeniu w korytarzu drogi ekspresowej S3 oraz drogi krajowej DK5, co zapewnia miastu wysoką dostępność komunikacyjną w skali europejskiej i krajowej. Nowoczesna infrastruktura drogowa postrzegana jest jako kluczowy atut stymulujący potencjał inwestycyjny oraz szansa na zdynamizowanie rozwoju gospodarczego regionu.
- Istotnym elementem rekreacyjnym i komunikacyjnym jest rozwijająca się sieć ścieżek rowerowych, choć ich obecny stan wymaga dalszej rozbudowy w celu stworzenia spójnego, wewnątrzmiastowego i ponadlokalnego systemu powiązań.
- Mimo korzystnych uwarunkowań drogowych, miasto mierzy się z istotnymi deficytami w obszarze transportu publicznego, w szczególności kolejowego, które prowadzą do zjawiska wykluczenia komunikacyjnego. Obecna oferta kolejowa nie oferuje bezpośrednich połączeń w relacjach z głównymi ośrodkami regionalnymi, takimi jak np. Wrocław. Sytuację pogarsza zły stan techniczny infrastruktury dworcowej oraz niewystarczająca częstotliwość połączeń.
- W trakcie mapowania partycypacyjnego młodzież wskazała jako istotny deficyt miasta ograniczoną dostępność połączeń komunikacyjnych Kamiennej Góry z sąsiednimi ośrodkami, w szczególności z Wałbrzychem, Jelenią Górą, Kowarami i Karpaczem. Problem ten ma znaczący wpływ na możliwości rozwoju edukacyjnego, zawodowego oraz społeczno-kulturalnego młodych mieszkańców, utrudniając dostęp do szkół, uczelni, rynku pracy, oferty kulturalnej i wydarzeń rozrywkowych.
- W opinii społecznej rewitalizacja dworca kolejowego oraz włączenie miasta w bezpośrednią sieć połączeń dalekobieżnych stanowią priorytety inwestycyjne. Zapewnienie sprawnej i wielomodalnej mobilności jest warunkiem niezbędnym dla realizacji codziennych potrzeb zawodowych, zdrowotnych i handlowych mieszkańców, a tym samym dla podniesienia ogólnej jakości życia w mieście.

Energetyka i zaopatrzenie w ciepło, gazownictwo

- Infrastruktura techniczna Kamiennej Góry opiera się na rozbudowanych systemach sieciowych, zapewniających wysoki stopień pokrycia potrzeb energetycznych i grzewczych mieszkańców. Centralny układ zaopatrzenia w ciepło, zarządzany przez

spółkę TAURON Ciepło, wykorzystuje kotły węglowe do produkcji energii na potrzeby centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej.

- Miasto charakteryzuje się wyjątkowo rozwiniętą siecią gazową, której gęstość znacząco przewyższa średnie wartości dla powiatu i województwa, co przekłada się na powszechny dostęp do tego źródła energii.
- Stabilność dostaw energii elektrycznej zapewnia infrastruktura dystrybucyjna nadzorowana przez TAURON Dystrybucja. Stan techniczny sieci oceniany jest jako umożliwiający bezpieczną eksploatację, a bieżące potrzeby modernizacyjne są realizowane w ramach planowych procesów inwestycyjnych.
- Dopelnieniem tradycyjnych systemów energetycznych jest rosnąca rola odnawialnych źródeł energii, w szczególności instalacji fotowoltaicznych oraz pomp ciepła. Udział OZE w ogólnym bilansie energetycznym miasta pozostaje marginalny, co wskazuje na potrzebę dalszego wspierania inwestycji związanych z wykorzystywaniem niekonwencjonalnych źródeł energii.
- Ważnym krokiem w kierunku samowystarczalności energetycznej miasta, jest utworzenie Klastra Energii „Energia Ziemi Kamiennogórskiej”. Inwestycja ta pozwoli na bardziej zrównoważone podejście do zużycia energii, w tym do zmniejszenia zapotrzebowania na gaz ziemny, który obecnie jest dominującym źródłem. Projekt ten stanowi strategiczny krok w kierunku transformacji energetycznej, mający na celu zwiększenie autokonsumpcji energii z OZE, poprawę efektywności oraz redukcję dominującej zależności od gazu ziemnego na rzecz lokalnej samowystarczalności.

Gospodarka wodna i ściekowa

- Infrastruktura wodno-ściekowa Kamiennej Góry charakteryzuje się pełnym pokryciem potrzeb mieszkańców. Miasto posiada pełne uzbrojenie w sieć wodociągową, co przy niskiej awaryjności sieci na tle wskaźników powiatowych i wojewódzkich świadczy o wysokiej sprawności technicznej systemów.
- Zaopatrzenie w wodę opiera się przede wszystkim na ujęciu podziemnym w Janiszowie, którego wydajność znacznie przewyższa obecne zapotrzebowanie, zapewniając miastu bezpieczne rezerwy dla przyszłej rozbudowy. System uzupełniany jest zakupem wody od gminy wiejskiej Kamienna Góra oraz dysponuje nieczynnym obecnie ujęciem awaryjnym. Choć jednostkowe zużycie wody w gospodarstwach domowych wykazuje tendencję wzrostową, pozostaje ono niższe od średniej regionalnej.
- W obliczu rozwijającej się funkcji mieszkaniowej i gospodarczej ważną kwestią będzie rozbudowa sieci i zwiększanie dostępu do infrastruktury na terenie miasta.
- Sieci kanalizacyjne i sieci wodociągowe w Kamiennej Górze cechują się zdecydowanie mniejszą awaryjnością na tle całego województwa dolnośląskiego i powiatu kamiennogórskiego.

Gospodarka odpadami

- Za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu miasta Kamienna Góra odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Sanikom” Sp. z o.o. z siedzibą w Lubawce. Spółka pełni również funkcję operatora Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), stanowiącego istotny element lokalnego systemu gospodarki odpadami.
- W ostatnich latach obserwuje się systematyczny wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów, jednak jej efektywność nadal pozostaje niewystarczająca, a osiągnięte wartości odbiegają od średnich notowanych w powiecie i województwie. Jednocześnie utrzymujący się wzrost ilości wytwarzanych odpadów wskazuje na potrzebę dalszego wzmacniania skuteczności systemu.
- Niedoskonałości w funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami znajdują odzwierciedlenie w opiniach mieszkańców, którzy zwracają uwagę na problemy związane z utrzymaniem czystości przestrzeni publicznej oraz estetyką miejsc gromadzenia odpadów. Dodatkowym wyzwaniem pozostaje nieosiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i odzysku określonych w przepisach Unii Europejskiej.
- W związku z powyższym konieczne jest podejmowanie działań ukierunkowanych na dalszy rozwój infrastruktury selektywnej zbiórki, intensyfikację działań informacyjno-edukacyjnych oraz wdrażanie rozwiązań ograniczających powstawanie odpadów u źródła, w tym promowanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym.

Telekomunikacja i teleinformatyka, e-usługi

- Jednym z kluczowych kierunków rozwoju Kamiennej Góry jest cyfryzacja usług publicznych oraz rozwój nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych zwiększających dostępność i jakość obsługi mieszkańców. Miasto prowadzi działania zmierzające do wdrażania e-usług oraz utworzenia portalu mieszkańca, który umożliwi sprawny dostęp do usług administracyjnych, informacji publicznych oraz elektronicznej komunikacji z urzędem.
- Mieszkańcy Kamiennej Góry korzystają również z usług administracji publicznej realizowanych za pośrednictwem ogólnokrajowych systemów cyfrowych, takich jak mObywatel oraz ePUAP, co wspiera rozwój elektronicznej administracji i ułatwia dostęp do usług publicznych bez konieczności osobistej wizyty w urzędzie.

2.4. SFERA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

Zmiany klimatu

- Zmiany klimatu stanowią jedno z kluczowych wyzwań, oddziałujących na codzienne życie ludzi, gospodarkę i środowisko. Obowiązującym dokumentem strategicznym w tym zakresie jest „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Kamienna Góra na lata 2023–2026 z perspektywą do 2030 roku”, który identyfikuje główne kierunki działań środowiskowych.
- Do najistotniejszych zagrożeń wynikających ze zmian klimatu na terenie miasta należą m.in. wzrost częstotliwości i intensywności zjawisk ekstremalnych, takich jak powodzie i susze, a także wzrost temperatury powietrza i związane z tym fale upałów. Istotnym problemem pozostaje również pogarszająca się jakość powietrza, wynikająca głównie z emisji pochodzącej z indywidualnych systemów grzewczych, utrata bioróżnorodności, bezpieczeństwo zdrowotne oraz żywnościowe.
- W kontekście uwarunkowań lokalnych szczególne znaczenie ma ryzyko powodziowe, związane z obecnością na terenie miasta rzek Bóbr i Zadrna oraz ograniczoną zdolnością retencyjną terenu, co sprzyja szybkiemu spływowi wód opadowych i występowaniu podtopień. Równolegle obserwuje się narastające problemy związane z niedoborami wody i suszą, co dodatkowo obciąża środowisko przyrodnicze i systemy wodne.
- Zmiany klimatu wpływają również na warunki funkcjonowania ekosystemów oraz stabilność produkcji żywności, co przekłada się na szersze wyzwania w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego. Wymaga to wzmacniania świadomości społecznej oraz rozwijania działań wspierających lokalną odporność systemów żywnościowych.
- W odpowiedzi na te wyzwania kluczowe znaczenie ma rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, która pełni funkcje adaptacyjne i łagodzące skutki zmian klimatu, jednocześnie poprawiając jakość przestrzeni miejskiej i wspierając bioróżnorodność. Istotne jest także wdrażanie działań edukacyjnych, zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz promowanie rozwiązań sprzyjających adaptacji miasta do zmieniających się warunków klimatycznych.

Ochrona przyrody i bioróżnorodność, zielona transformacja

- Kamienna Góra posiada istotne zasoby przyrodnicze, wynikające z położenia w sąsiedztwie obszarów chronionych, takich jak Rudawski Park Krajobrazowy, Rudawy Janowickie oraz Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie, a także obecności pomników przyrody. Jednocześnie miasto dysponuje relatywnie rozwiniętą strukturą terenów zieleni, której dostępność i udział w przestrzeni miejskiej wykazują tendencję wzrostową, co wzmacnia jego potencjał środowiskowy.

- W odbiorze społecznym Kamienna Góra jest postrzegana jako miasto o atrakcyjnych walorach krajobrazowych i przyrodniczych, z wyraźnym potencjałem rekreacyjnym i „zielonym” charakterem. Jednocześnie słabiej oceniany pozostaje ogólny stan estetyczny i zadbanie przestrzeni miejskiej, co wskazuje na potrzebę działań porządkujących i zwiększających jakość przestrzeni.
- Kluczowym wyzwaniem nie jest brak terenów zielonych, lecz ich jakość, funkcjonalność oraz stopień zagospodarowania. W szczególności podkreślana jest konieczność rewitalizacji i podniesienia atrakcyjności istniejących przestrzeni, które w wielu przypadkach nie wykorzystują w pełni swojego potencjału. Dotyczy to m.in. kluczowych obszarów miejskich, takich jak tereny nadrzeczne, przestrzenie centralne oraz miejsca o wysokich walorach widokowych i rekreacyjnych (np. Zalew).
- Rekomendacje rozwojowe koncentrują się na wzmacnianiu zielonej infrastruktury poprzez tworzenie nowych form zieleni miejskiej (w tym parków kieszonkowych, ogrodów społecznych, sąsiedzkich i zielonych przystanków), zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych oraz rozwój błękitno-zielonych rozwiązań, takich jak retencja wód opadowych czy ograniczanie uszczelnienia gruntu. Istotne znaczenie przypisuje się także rozbudowie infrastruktury rekreacyjnej i mobilnościowej, w tym ścieżek rowerowych i powiązań z otoczeniem.
- Wskazywane działania uzupełniają potrzebę ochrony zasobów przyrodniczych, wzmacniania bioróżnorodności oraz prowadzenia konsekwentnej edukacji ekologicznej mieszkańców. Całość interwencji powinna być ukierunkowana na poprawę jakości i bezpieczeństwa przestrzeni miejskiej oraz zwiększenie odporności miasta na skutki zmian klimatu.

Wody powierzchniowe i podziemne, retencja

- System wód powierzchniowych Kamiennej Góry tworzą przede wszystkim rzeki i potoki o charakterze górskim, należące do dorzecza rzeki Bóbr. Cieki te charakteryzują się dużą dynamiką przepływów, szybkim reagowaniem na opady oraz podatnością na gwałtowne wezbrania, co wynika z uwarunkowań fizjograficznych obszarów podgórskich Sudetów.
- Kluczową rolę w układzie hydrograficznym odgrywają rzeki Bóbr i Zadrna, które odpowiadają za odprowadzanie wód z Kotliny Kamiennogórskiej oraz otaczających terenów górskich, jednocześnie stanowiąc istotne źródło ryzyka powodziowego w przypadku intensywnych opadów.
- Uzupełnieniem sieci rzecznej są mniejsze cieki, pełniące funkcje dopływów i elementów systemu lokalnego, które wpływają na kształtowanie warunków hydrologicznych regionu. Na terenie miasta znajdują się różnego rodzaju zbiorniki wód powierzchniowych, które w zdecydowanej większości nie mają znaczenia dla rysu przyrodniczego miasta. Najważniejszym zbiornikiem jest Zalew w Kamiennej Górze. Pełni funkcję rekreacyjno-krajobrazową.
- Ocena stanu wód powierzchniowych wskazuje na niekorzystne warunki środowiskowe, przejawiające się ogólnym pogorszeniem jakości wód oraz obecnością presji antropogenicznych (spowodowanych działalnością człowieka). Zarówno Bóbr, jak i Zadrna wykazują oznaki obniżonej jakości ekologicznej i chemicznej, co świadczy o niewystarczającym stanie funkcjonowania ekosystemów wodnych i obecności zanieczyszczeń.

- Całość uwarunkowań hydrologicznych wskazuje na konieczność działań ukierunkowanych na poprawę jakości wód, ograniczenie presji środowiskowych oraz wzmacnianie rozwiązań retencyjnych i adaptacyjnych, które zwiększą odporność miasta na ekstremalne zjawiska pogodowe.

Ochrona powietrza

- Pomiary jakości powietrza realizowane są na poziomie regionalnym, w ramach corocznej oceny prowadzonej dla poszczególnych województw. W województwie dolnośląskim system monitoringu opiera się na podziale na 4 strefy: aglomerację wrocławską, miasta Wałbrzych i Legnicę oraz tzw. strefę dolnośląską obejmującą pozostały obszar regionu. Miasto Kamienna Góra zaliczane jest właśnie do tej ostatniej strefy.
- W mieście Kamienna Góra odnotowano przekroczenia dopuszczalnych norm w zakresie: ozonu (O₃) oraz benzo(a)pirenu B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀. Odnotowane przekroczenia norm wskazują na poważny problem środowiskowy i zdrowotny. Benzo(a)piren jest silnym wskaźnikiem zanieczyszczenia pochodzącego ze spalania paliw stałych niskiej jakości (tzw. niska emisja), co jest bezpośrednio powiązane z indywidualnymi systemami ogrzewania.
- Mieszkańcy Kamiennej Góry nisko ocenili stan powietrza atmosferycznego, uznając go za jedną z głównych niekorzystnych cech miasta.
- Całość uwarunkowań wskazuje na pilną potrzebę wzmożonej intensyfikacji bardziej skutecznych działań ukierunkowanych na ograniczanie emisji z sektora komunalno-bytowego, poprawę efektywności energetycznej budynków, zwiększanie udziału OZE oraz rozwój rozwiązań sprzyjających redukcji zanieczyszczeń powietrza.

WYZWANIA ROZWOJOWE

3. WYZWANIA ROZWOJOWE

3.1. SFERA SPOŁECZNA

Najważniejsze wyzwania rozwojowe w sferze społecznej Kamiennej Góry wynikają przede wszystkim z niekorzystnych procesów demograficznych, w tym postępującego starzenia się społeczeństwa, spadku liczby urodzeń oraz prognozowanego dalszego zmniejszania liczby mieszkańców. Wysoki i rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym generuje zwiększone zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, opiekuńcze i społeczne, w tym rozwój geriatry oraz systemu wsparcia dla seniorów. Jednocześnie obserwowany jest odpływ osób młodych i aktywnych zawodowo, co osłabia potencjał demograficzny i społeczny miasta. Wyzwaniem stanowi również dalszy rozwój polityki mieszkaniowej, zarówno w zakresie zwiększania podaży mieszkań, jak i poprawy ich jakości, dostępności ekonomicznej oraz dostosowania do potrzeb różnych grup mieszkańców. Istotnym problemem pozostaje także stan techniczny części zasobów mieszkaniowych, zwłaszcza w obszarach śródmiejskich, gdzie widoczna jest degradacja budynków, podwórek oraz infrastruktury technicznej. W sferze ochrony zdrowia wyzwaniem jest ograniczona dostępność do lekarzy specjalistów, długi czas oczekiwania na świadczenia oraz rosnące zapotrzebowanie na usługi rehabilitacyjne i opiekuńcze. Ważną kwestią jest także profilaktyka zdrowotna, w tym dbałość o zdrowie mentalne mieszkańców. W obszarze edukacji konieczne jest dostosowywanie infrastruktury i organizacji sieci placówek oświatowych do zmian demograficznych oraz standardów dostępności. W sferze kultury wyzwaniem jest modernizacja infrastruktury instytucji kultury, zwiększenie elastyczności oferty programowej oraz wzmocnienie promocji wydarzeń o charakterze ponadlokalnym. W zakresie sportu i rekreacji problemem pozostaje stosunkowo niski poziom aktywności fizycznej mieszkańców oraz niewystarczająca liczba nowych inicjatyw sportowych i sekcji aktywizujących różne grupy społeczne. Jednym z kluczowych wyzwań jest również niski poziom aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, przejawiający się niewielkim zaangażowaniem w działalność organizacji społecznych, ograniczonym poczuciem wpływu na sprawy lokalne oraz niską frekwencją wyborczą. Wymaga to działań wzmacniających kapitał społeczny, rozwijających partycypację obywatelską oraz wspierających lokalnych liderów społecznych. W obszarze bezpieczeństwa publicznego wyzwaniem pozostaje poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców poprzez rozwój monitoringu miejskiego, zwiększenie obecności służb porządkowych, poprawę oświetlenia przestrzeni publicznych oraz wzmacnianie systemów zarządzania kryzysowego i cyberbezpieczeństwa.

3.2. SFERA GOSPODARCZA

Najważniejsze wyzwania rozwojowe w sferze gospodarczej dotyczą przede wszystkim ograniczonej atrakcyjności i zróżnicowania lokalnego rynku pracy. Pomimo wzrostu liczby podmiotów gospodarczych dominującą rolę odgrywają mikroprzedsiębiorstwa, natomiast liczba średnich i dużych firm pozostaje niewielka, co ogranicza możliwości rozwoju gospodarczego i stabilności rynku pracy. Ważne jest pełniejsze wykorzystanie potencjału inwestycyjnego miasta, w tym lokalizacji w pobliżu drogi ekspresowej S3 oraz funkcjonowania Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości. Kluczowe znaczenie będzie mieć rozwój nowych terenów inwestycyjnych, w tym tworzonego Obszaru Aktywności Gospodarczej, zlokalizowanego w rejonie węzłów komunikacyjnych S3. Priorytetem pozostaje uzbrojenie terenów, rozbudowa infrastruktury technicznej i drogowej oraz tworzenie warunków

sprzyjających lokowaniu działalności produkcyjnej, usługowej i logistycznej przez przedsiębiorstwa o większej skali działania. Rozwój nowoczesnych terenów inwestycyjnych, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości oraz dogodnych powiązań transportowych z rynkami krajowymi i zagranicznymi, stanowi istotny element wzmacniania konkurencyjności gospodarczej miasta i zwiększania jego atrakcyjności inwestycyjnej. Istotnym problemem pozostaje odpływ młodych mieszkańców w poszukiwaniu lepszych możliwości zatrudnienia, co prowadzi do osłabienia lokalnego kapitału ludzkiego i potencjału innowacyjnego. Wymaga to działań wspierających rozwój nowoczesnych sektorów gospodarki, zwiększania różnorodności ofert pracy oraz wzmacniania powiązań pomiędzy edukacją a rynkiem pracy. W obszarze turystyki wyzwaniem jest niewystarczająco rozwinięta baza noclegowa oraz ograniczone wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych miasta. Pomimo atrakcyjnego położenia i bliskości popularnych ośrodków turystycznych Kamienna Góra nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału w zakresie turystyki krótkoterminowej i tranzytowej. Konieczne jest zatem rozwijanie infrastruktury turystycznej, tworzenie lokalnych produktów turystycznych, rewitalizacja przestrzeni rekreacyjnych oraz skuteczniejsza promocja miasta.

3.3. SFERA PRZESTRZENNA

Najważniejsze wyzwania w sferze przestrzennej dotyczą przede wszystkim konieczności przeprowadzenia rewitalizacji miasta, poprawy ładu przestrzennego oraz podniesienia jakości przestrzeni publicznych i standardów zamieszkiwania w różnych częściach miasta. Szczególnym problemem pozostają dysproporcje w rozwoju poszczególnych obszarów oraz koncentracja zjawisk degradacyjnych w części śródmiejskiej, gdzie występują problemy związane ze stanem technicznym zabudowy, estetyką przestrzeni oraz niewykorzystanymi obiektami. Wyzwanie stanowi także ochrona i rewitalizacja cennego dziedzictwa kulturowego, obejmującego liczne obiekty zabytkowe wymagające znacznych nakładów finansowych na konserwację i modernizację. W obszarze transportu kluczowym aspektem jest niedostateczna dostępność połączeń kolejowych z większymi ośrodkami miejskimi, co prowadzi do częściowego wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców. Pomimo dobrego dostępu do sieci drogowej, konieczne jest rozwijanie transportu publicznego, poprawa jakości infrastruktury oraz zwiększanie liczby połączeń regionalnych. Istotnym wyzwaniem pozostaje również rozwój spójnej sieci infrastruktury rowerowej oraz integracja systemu transportowego z potrzebami mobilności mieszkańców. W obszarze infrastruktury technicznej potrzebne jest rozwijanie systemów energetycznych i ciepłowniczych, zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz poprawa efektywności energetycznej budynków. W zakresie gospodarki odpadami konieczne jest zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki oraz osiąganie wymaganych poziomów recyklingu zgodnie z regulacjami Unii Europejskiej. Wymaga to zarówno rozwoju infrastruktury do segregacji odpadów, jak i intensyfikacji działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców oraz wdrażania rozwiązań gospodarki o obiegu zamkniętym.

3.4. SFERA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

Najważniejsze wyzwania rozwojowe Kamiennej Góry w sferze klimatyczno-środowiskowej związane są przede wszystkim z koniecznością adaptacji miasta do postępujących zmian klimatu oraz poprawą stanu środowiska naturalnego. Istotnym problemem jest rosnące ryzyko występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych, w tym powodzi, podtopień i suszy. Położenie miasta w dolinie rzek Bóbr i Zadrna zwiększa podatność na gwałtowne wezbrania wód, natomiast rosnące temperatury sprzyjają występowaniu okresów suszy. W związku z tym wyzwaniem jest rozwój systemów retencji wód opadowych, ograniczanie uszczelniania powierzchni oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury.

Istotnym problemem środowiskowym pozostaje także zła jakość powietrza, wynikająca głównie z tzw. niskiej emisji związanej ze spalaniem paliw stałych w indywidualnych systemach grzewczych. Wymaga to dalszych działań w zakresie transformacji energetycznej, modernizacji źródeł ogrzewania oraz zwiększania wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Wyzwaniem jest również poprawa stanu wód powierzchniowych, których jakość oceniana jest jako niezadowalająca, a także lepsze wykorzystanie i zagospodarowanie terenów zieleni. Pomimo stosunkowo dużego udziału zieleni w strukturze miasta wiele z nich wymaga nowej aranżacji, uporządkowania i podniesienia atrakcyjności. Równocześnie konieczne jest wzmacnianie ochrony bioróżnorodności, eliminacja gatunków inwazyjnych oraz prowadzenie działań edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców.

ANALIZA SWOT

Syntezę zjawisk oraz uwarunkowań rozwojowych, obejmujących problemy, bariery, potencjały i możliwości rozwoju Kamiennej Góry, przedstawiono w formie analizy SWOT. Stanowi ona syntetyczne zestawienie najważniejszych czynników wpływających na rozwój miasta w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, a jednocześnie narzędzie umożliwiające identyfikację oraz uzasadnienie kluczowych wyzwań rozwojowych stojących przed Kamienną Górą.

Analiza SWOT obejmuje ocenę:

- **Mocnych stron**, tj. uwarunkowań wewnętrznych (endogenicznych), czyli elementów rzeczywistości, mających pozytywny charakter z punktu widzenia jego przyszłego rozwoju,
- **Słabych stron**, tj. uwarunkowań wewnętrznych o negatywnym charakterze,
- **Szans**, tj. uwarunkowań zewnętrznych (egzogenicznych) o charakterze pozytywnym. Jako szanse uwzględnione zostały te zagadnienia, których źródła leżą poza obszarem gminy lub poza zakresem kompetencji władz publicznych, działających na jej obszarze,
- **Zagrożeń**, tj. uwarunkowań zewnętrznych, mających negatywny wpływ na rozwój gminy, których źródła leżą poza jej obszarem lub poza zakresem kompetencji władz publicznych, działających na jej obszarze.

Tabela 1. Analiza SWOT w sferze społecznej

Mocne strony

- Rozwinięta sieć instytucji oświatowych i wychowawczych.
- Dobra dostępność do opieki żłobkowej, przedszkolnej oraz szkół podstawowych.
- Zróżnicowana oferta szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, klasy branżowe).
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego w ostatnich latach.
- Rozbudowana oferta kulturalna wspierająca integrację mieszkańców.

Słabe strony

- Starzenie się części populacji i wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze.
- Odpływ ludności w wieku produkcyjnym, migracja zarobkowa i edukacyjna młodszych pokoleń oraz związane z tym zatracaanie więzi z regionem.
- Ujemny przyrost naturalny oraz saldo migracji.
- Niedobór specjalistycznej kadry medycznej oraz ograniczona dostępność niektórych usług zdrowotnych.
- Niska aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców.

- Obecność lokalnych liderów i animatorów życia społecznego i kulturalnego.
- Silne poczucie więzi mieszkańców z miastem.
- Dobrze zorganizowany i dostępny system pomocy społecznej.
- Istniejący potencjał w zakresie rozwoju miejskich terenów zielonych.
- Realizacja profilaktycznych programów polityki zdrowotnej oraz promocja zdrowia poprzez działania edukacyjne.
- Zróżnicowana i systematycznie rozwijająca się infrastruktura sportowa stanowiąca potencjał rozwojowy do uprawiania różnych form aktywności.
- Rozwój narzędzi i działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego w tym monitoring miejski oraz zakup wyposażenia w ramach programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.
- Niski poziom zaufania społecznego, w tym także do instytucji publicznych.
- Poczucie braku realnego wpływu na sprawy miasta wśród mieszkańców.
- Brak różnorodnych ciał doradczych i inicjatywnych na terenie miasta.
- Niski poziom bezpieczeństwa.
- Niewystarczająca liczba nowych inicjatyw sportowych i sekcji aktywizujących fizycznie różne grupy społeczne.
- Występowanie negatywnych zjawisk społecznych takich jak: uzależnienia, przemoc w rodzinie, problemy opiekuńczo-wychowawcze, wandalizm, przestępczość, ubóstwo, brak aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, samotność i izolacja społeczna, bezrobocie.
- Niewystarczająca oferta atrakcyjnych i dostępnych form spędzania czasu wolnego oraz działań aktywizujących realizowanych w godzinach popołudniowych, wieczornych oraz w dniach wolnych od pracy i nauki, odpowiadających na potrzeby różnych grup społecznych, w szczególności dzieci i młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami.
- Deficyt usług społecznych dostosowanych do poszczególnych grup.
- Brak szkolnictwa wyższego na terenie miasta.
- Brak na terenie miasta bursy szkolnej lub innej formy zorganizowanego zakwaterowania dla młodzieży uczącej się, co znacząco ogranicza dostępność oferty edukacyjnej dla uczniów z bardziej oddalonych miejscowości.
- Słabe skomunikowanie miasta z innymi miastami w regionie i kraju, co ogranicza mobilność mieszkańców,

napływ uczniów, turystów i innych osób spoza najbliższej okolicy.

- Zły stan techniczny zasobu mieszkaniowego, w tym komunalnego wymagający nakładów na remonty, rewitalizację, modernizację oraz poprawę efektywności energetycznej. Niski komfort i standard zamieszkiwania w części komunalnych zasobów mieszkaniowych.
- Niepełne rozpoznanie i wykorzystanie przez miasto potencjału organizacji społecznych i liderów, jak też potrzeb i oczekiwań różnych grup, w szczególności osób młodych.
- Pogarszająca się sytuacja finansowa miasta wpływająca na zmniejszenie możliwości finansowania inwestycji publicznych.

Szanse

- Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania umożliwiających wsparcie inicjatyw społecznych.
- Zwiększająca się liczba programów rządowych wspierających walkę z problemami społecznymi.
- Dostępność programów aktywizacji seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Utworzenie Centrów Opiekuńczo Mieszkalnych stanowiących alternatywę dla klasycznej opieki zdrowotnej.
- Rozwój współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi i partnerami prywatnymi w zakresie usług społecznych.
- Podejmowanie działań wzmacniających funkcje rodziny w

Zagrożenia

- Zjawisko starzenia społeczeństwa w dłuższej perspektywie, skutkujące wysokim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym.
- Rosnąca liczba osób z problemami zdrowotnymi, korzystających z pomocy społecznej.
- Silna konkurencja o zasoby ludzkie w przestrzeni kraju, skutkująca dalszym ubytkiem mieszkańców wskutek migracji, w szczególności młodych osób co prowadzi do utraty potencjalnego kapitału społecznego i zawodowego miasta w przyszłości.
- Wzrost urbanizacji (odpływ mieszkańców do rozrastających się, większych ośrodków miejskich oferujących lepsze warunki życia, edukacji, pracy i rozwoju).

życiu społecznym poprzez promowanie wartości rodzinnych, wspieranie trwałości więzi oraz wspieranie i zachęcanie organizacji pozarządowych do realizacji programów grantowych i projektów z zakresu polityki prorodzinnej oraz edukacji w zakresie roli rodziny (naturalnych, zastępczych, adopcyjnych).

- Efekt działań prorodzinnych nastawiony jest na zwiększenie atrakcyjności miasta jako miejsca do życia i zakładania rodziny, a w dłuższej perspektywie także przeciwdziałanie niekorzystnym trendom demograficznym, w tym wzrost dzietności i ograniczenie depopulacji miasta.
- Programy skierowane do miast trących funkcje społeczno-gospodarcze, umożliwiające pozyskanie dofinansowania.

- Rosnące napięcia międzynarodowe.
- Niestabilna sytuacja geopolityczna.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2. Analiza SWOT w sferze gospodarczej

Mocne strony

- Strategiczne położenie miasta przy granicy polsko-czeskiej, w korytarzu transportowym drogi ekspresowej S3, która po połączeniu z czeską autostradą D11 wzmocni dostępność komunikacyjną, potencjał inwestycyjny regionu oraz wpłynie na rozwój współpracy transgranicznej.
- Stały rozwój małej przedsiębiorczości.
- Obecność na terenie miasta Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości.

Słabe strony

- Słaba dostępność usług doradczych i finansowych na terenie miasta Kamienna Góra.
- Niewystarczające działania informacyjne miasta w zakresie warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz promocji lokalnej gospodarki.
- Niedostateczny poziom współpracy różnych środowisk (przedsiębiorców, mieszkańców, NGO, miasta) skutkujący niskim poziomem zaangażowania w lokalne inicjatywy.
- Ryzyko braku zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

- Funkcjonujące w mieście instytucje wspierające rozwój działalności gospodarczej.
- Położenie miasta w strukturach Aglomeracji Wałbrzyskiej zapewniające możliwość podejmowania wspólnych działań rozwojowych obszaru.
- Kameralność miasta, dostęp do terenów zielonych i walory krajobrazowe stanowiące ważny potencjał miasta.
- Duże nasycenie obiektami zabytkowymi.
- Potencjał do rozwoju turystyki opierający się na dziedzictwie kulturowym.
- Stale rozwijająca się sieć szlaków pieszych i rowerowych.
- Obecność na terenie miasta Sudeckiej Informacji Turystycznej.
- Liczne podejmowane przez miasto działania związane z rewitalizacją przestrzeni publicznych, obiektów i obszarów zabytkowych.
- Praktyczne kształcenie uczniów w zawodach realizowane w ramach praktyk w przedsiębiorstwach oraz udział w projektach i programach międzynarodowych (np. Erasmus+).
- Rozwinięta, bezpłatna komunikacja miejska zapewniająca dobre skomunikowanie wewnątrz miasta.
- Dobrze uzbrojenie miasta w sieć wodociągową i kanalizacyjną.
- Rozwój i dostosowywanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy, z uwzględnieniem kierunków deficytowych oraz współpracy z przedsiębiorcami.
- Zły stan dworca PKP wymagający kompleksowego remontu.
- Słabe powiązania komunikacyjne Kamiennej Góry z miastami regionu i kraju ograniczające dostępność transportową i zwiększające ryzyko wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców.
- Niewystarczająca siatka połączeń kolejowych, brak bezpośredniego połączenia kolejowego do większych miast, takich jak Wrocław.
- Słaba kondycja gospodarcza miasta, w tym przede wszystkim brak atrakcyjnych ofert pracy i możliwości rozwoju zawodowego.
- Brak wypracowanych alternatywnych rozwiązań dla dotychczasowych, znajdujących się w zaniku form produkcji.
- Rosnący udział osób starszych w mieście połączony z migracją osób młodych w poszukiwaniu lepszych perspektyw zawodowych z uwagi na ograniczoną różnorodność ofert pracy.
- Słaby rozwój ekonomiczny miasta (brak atrakcyjnych/dobrze płatnych miejsc pracy, brak przemysłu/fabryk, niskie zarobki, brak perspektyw dla młodych, brak inwestorów).
- Słabo rozwinięta baza noclegowa i infrastruktura turystyczna.
- Niewykorzystany potencjał turystyczny.

Szanse

- **Utworzenie Obszaru Aktywności Gospodarczej oferującego tereny inwestycyjne położone w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S3 stanowiące znaczący impuls rozwojowy miasta.**
- **Rozwój transgranicznych przedsięwzięć turystycznych.**
- **Promowanie pracy zdalnej jako instrumentu przeciwdziałania odpływowi młodych mieszkańców oraz utrzymania bazy podatników wzmacniającej potencjał dochodowy miasta.**
- **Wdrażanie europejskich i regionalnych polityk dotyczących ochrony środowiska, krajobrazu i adaptacji do zmian klimatu, służących zachowaniu walorów przyrodniczo-krajobrazowych miasta i jego otoczenia.**
- **Rozwój turystyki weekendowej, kulturowej i aktywnej w oparciu o dziedzictwo historyczne oraz tereny zielone.**

Zagrożenia

- Silna konkurencja dużych aglomeracji o młodych mieszkańców.
- Konkurencja o inwestorów ze strony Wrocławia i innych dużych miast Dolnego Śląska.
- Przyspieszenie zmian technologicznych i zmieniający się charakter pracy.
- Zahamowanie rozwoju gospodarczego w związku z niekorzystnymi zmianami rynkowymi i napiętą sytuacją geopolityczną.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Analiza SWOT w sferze przestrzennej, środowiskowej i klimatycznej

Mocne strony

- **Prowadzona konsekwentna polityka przestrzenna w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**

Słabe strony

- Brak zintegrowanego systemu terenów zielonych, sprzyjających poprawie warunków zamieszkiwania oraz lokalnego krajobrazu.

- **pokrywające niemal 100% powierzchni miasta.**
- **Koncentracja terenów produkcyjnych i magazynowych w zachodniej części miasta wzdłuż przebiegu drogi ekspresowej S3.**
- **Walory przyrodniczo-krajobrazowe.**
- **Występowanie na terenie miasta obszarów Natura 2000, obszarów parków krajobrazowych oraz pomników przyrody, a także duży udział terenów biologicznie czynnych (lasy, tereny zielone, łąki), zapewniających mieszkańcom kontakt z przyrodą.**
- **Dostępność rzek (Bóbr, Zadrna) oraz zbiorników wód powierzchniowych (Zalew) dla mieszkańców i funkcji rekreacyjnych.**
- **Kameralny charakter miejscowości.**
- **Duże nasycenie obiektami zabytkowymi.**
- **Działania na rzecz uporządkowania przestrzeni publicznych miasta poprzez przestrzeganie zapisów uchwały reklamowej.**
- **Działania związane z rewitalizacją przestrzeni publicznych, obiektów i obszarów zabytkowych.**
- **Bardzo dobry dostęp do sieci dróg szybkiego ruchu.**
- **Stale poprawiający się stan infrastruktury drogowej i chodników.**
- **Działania z zakresu transformacji energetycznej (utworzenie Klastra Energii „Energia Ziemi Kamiennogórskiej”).**
- **Pełne uzbrojenie miasta w sieć wodociągową i kanalizacyjną dostosowaną do rozwoju urbanizacyjnego miasta.**
- **Wzrost postaw proekologicznych wśród mieszkańców przejawiający się rosnącą liczbą mieszkańców miasta korzystających z ekologicznych źródeł ogrzewania mieszkań.**
- **Obecność na terenie miasta Kamienna Góra i powiatu kamiennogórskiego organizacji**
- **Dysproporcje w rozwoju funkcjonalno-przestrzennym oraz standardach zamieszkiwania w poszczególnych częściach miasta.**
- **Brak uzbrojonych terenów pod nową zabudowę.**
- **Niska jakość estetyki przestrzeni publicznych.**
- **Pogarszający się stan techniczny budynków, w tym nieużytkowanych obiektów zabytkowych.**
- **Niewystarczający stan zachowania i zabezpieczenia obiektów zabytkowych, postępujący proces ich niszczenia.**
- **Niewykorzystany potencjał terenów zielonych, zabytkowych i rekreacyjnych, w tym terenów w pobliżu rzek i zbiorników wodnych.**
- **Wykluczenie komunikacyjne mieszkańców.**
- **Brak spójnej sieci dróg i ścieżek rowerowych.**
- **Występowanie wzmożonego ruchu samochodowego w centrum miasta oraz w ciągach komunikacyjnych obsługujących ruch tranzytowy, wpływającego na komfort życia mieszkańców oraz stan środowiska.**
- **Wrażliwość wód powierzchniowych na presję związaną z gospodarką komunalną i wpływem z terenów zurbanizowanych, wpływająca na stan jakości wód.**
- **Konieczność dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu w szczególności przekształceń zdegradowanych terenów przemysłowych zlokalizowanych w śródmieściu.**
- **Potrzeba prowadzenia działań dążących do zrównoważonego zagospodarowania poszczególnych obszarów miasta, podnoszenie estetyki zabudowy zlokalizowanej i sąsiadującej z centrum miasta oraz zwiększenia udziału terenów zieleni urządzonej i rekreacyjnej w celu zapewnienia**

społecznych (Społeczność Energetyczna Ziemi Kamiennogórskiej) oraz partnerów instytucjonalnych angażujących się w działania związane z ochroną środowiska, edukacją ekologiczną, transformacją energetyczną w tym rozwojem zielonej energii i transformacji energetycznej regionu oraz zrównoważonym rozwojem lokalnym.

mieszkańcom atrakcyjnych przestrzeni publicznych.

- Występowanie barier architektonicznych w przestrzeni miejskiej.
- Wysokie koszty utrzymania czystości w mieście.
- Niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- Pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego w okresie grzewczym, związane ze zwiększonym stężeniem pyłu zawieszonego PM10 oraz emisją z indywidualnych źródeł ogrzewania.
- Tereny poprodukcyjne zlokalizowane w śródmiejskiej części miasta podlegające degradacji.
- Wzrost kosztów odbioru i przetwarzania odpadów zebranych z terenu miasta.
- Obecność na terenie miasta wyrobów zawierających azbest (głównie w pokryciach dachowych), stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska.

Szanse

- Wzrost dostępności krajowych i regionalnych programów wspierających ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz poprawę efektywności energetycznej budynków, w tym programów skierowanych do mieszkańców i samorządów, takich jak „Ciepłe Mieszkanie” czy „Czyste Powietrze”.
- Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na przedsięwzięcia związane z poprawą efektywności energetycznej, rozwojem odnawialnych źródeł energii, ograniczaniem niskiej emisji oraz rozwojem zielono-niebieskiej infrastruktury i systemów małej retencji.

Zagrożenia

- Postępujące zmiany klimatyczne oraz związane z nimi zjawiska ekstremalne, takie jak długotrwałe susze czy intensywne opady deszczu, negatywnie wpływające na jakość życia mieszkańców, zdrowie oraz bezpieczeństwo publiczne.

- **Wdrażanie krajowych i europejskich strategii klimatycznych zakładających stopniową redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz osiągnięcie celów neutralności klimatycznej w perspektywie do 2050 roku.**

Źródło: opracowanie własne

WIZJA ORAZ MISJA

4. WIZJA ORAZ MISJA

Wizja jest swoistym wyobrażeniem przyszłości, do której prowadzą kreowane na poziomie lokalnym i ponadlokalnym działania instytucji publicznych i partnerów prywatnych.

Mając na uwadze oczekiwania mieszkańców, wyniki konsultacji i prowadzonych badań oraz wyzwania rozwojowe gminy, należy założyć, iż Gmina Miejska Kamienna Góra zdecyduje się na wykorzystanie szans rozwojowych, które pozwolą wzmocnić i rozwinąć potencjał gospodarczy oraz atrakcyjność funkcji mieszkaniowej, a także starać się będzie realizować politykę rozwoju, uwzględniającą kluczowe potrzeby społeczne.

Mieszkańcy do najpilniejszych potrzeb rozwojowych zaliczają kwestie związane z rozwojem ekonomicznym miasta, starzejącym się społeczeństwem i odpływem młodszych mieszkańców, deficytem kapitału społecznego oraz niskim poziomem zaufania. Kolejno zwrócono uwagę na problemy społeczne związane z uzależnieniami, samotnością, przemocą, a także na niskie poczucie bezpieczeństwa. Według mieszkańców problemem jest także zły stan techniczny i wygląd budynków oraz ogólna estetyka miasta, wykluczenie komunikacyjne, brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży i dorosłych, niewystarczająca baza mieszkaniowa oraz utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów. W ramach podsumowania badań z mieszkańcami warto wskazać, iż:

- Zdaniem mieszkańców Kamienna Góra dysponuje rozpoznawalnymi atutami rozwojowymi, w tym korzystnym położeniem komunikacyjnym oraz wysokimi walorami środowiskowymi. Inwestycje infrastrukturalne zrealizowane w ostatnich latach przyniosły zauważalną poprawę w szczególności w obszarze układu drogowego oraz infrastruktury pieszo-rowerowej. Elementy te tworzą solidną bazę dla dalszego rozwoju funkcjonalno-przestrzennego miasta.
- Do najważniejszych autów i potencjałów miasta wymienianych przez respondentów należy zaliczyć: dogodną lokalizację, walory przyrodnicze i rekreacyjne, dziedzictwo historyczne i kulturowe, tradycje przemysłu Inianego, potencjał gospodarczy i inwestycyjny, kameralny charakter miasta oraz obecność liderów społecznych.
- Jednocześnie obserwowane jest utrwalanie się niekorzystnych trendów demograficznych, które w percepcji mieszkańców stanowią jedno z głównych zagrożeń rozwojowych. Kamienna Góra postrzegana jest jako miasto tracące potencjał ludnościowy, co bezpośrednio przekłada się na osłabienie lokalnego rynku pracy, ograniczenie aktywności gospodarczej oraz zmniejszenie atrakcyjności inwestycyjnej.
- Czołowym problemem miasta – w opinii badanych – jest słaby rozwój ekonomiczny i ograniczony rynek pracy. Ograniczona dostępność stabilnego i atrakcyjnego zatrudnienia skutkują odpływem kapitału ludzkiego, w szczególności osób młodych i aktywnych zawodowo.
- Czynnikiem pogłębiającym niekorzystne tendencje jest niedostateczna jakość i dostępność wybranych usług publicznych, zwłaszcza w obszarze ochrony zdrowia, a także ograniczona oferta kulturalna, rekreacyjna i czasu wolnego.
- Mimo „zielonego” charakteru miasta oraz walorów przyrodniczych, mieszkańcy odczuwają brak odpowiednio zagospodarowanych parków, ścieżek czy miejsc do spacerowania i relaksu, szczególnie w bezpiecznym i oświetlonym otoczeniu.

- Problemem jest także dostępność komunikacyjna. Kamienna Góra mierzy się z wykluczeniem komunikacyjnym mieszkańców w zakresie transportu zbiorowego (słabe skomunikowanie wewnątrz województwa oraz z resztą kraju). Deficyty te obniżają konkurencyjność miasta jako miejsca do życia i osiedlania się, szczególnie w porównaniu z większymi ośrodkami miejskimi.
- Aspektem wymagającym uwagi jest również bezpieczeństwo oraz problemy społeczne w mieście. Szczególnie w tym pierwszym zakresie mieszkańcy dostrzegają pogorszenie sytuacji.
- Badania wskazują na ograniczoną aktywność obywatelską, niski poziom partycypacji w procesach decyzyjnych oraz umiarkowane zaufanie do instytucji publicznych i innych mieszkańców. Brak poczucia współodpowiedzialności za przestrzeń i sprawy lokalne stanowi barierę dla skutecznego wdrażania polityk rozwojowych opartych na współpracy i zaangażowaniu społeczności lokalnej.
- W sferze środowiskowej największe zastrzeżenia budzi jakość powietrza w sezonie grzewczym (smog). Miasto boryka się również z niewłaściwą segregacją odpadów i zaśmiecaniem oraz niszczeniem przestrzeni publicznych. Mieszkańcy zauważają pilną potrzebę edukacji ekologicznej oraz kształtowanie postawy szacunku, empatii i odpowiedzialności za wspólne dobro.

Mając na względzie wyzwania rozwojowe oraz oczekiwania mieszkańców, określono docelowy stan rozwoju dla perspektywy określonej w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036.

WIZJA GMINY MIEJSKIEJ KAMIENNA GÓRA

Kamienna Góra w 2036 roku jest nowoczesnym, bezpiecznym, zrównoważonym i sprawnie zarządzanym miastem pogranicza, które w pełni wykorzystuje swoje położenie w otoczeniu Sudetów oraz unikalne walory przyrodnicze i krajobrazowe. Dzięki konsekwentnej współpracy z mieszkańcami, samorządami ościennymi i partnerami regionalnymi, miasto skutecznie rozwija dostępność komunikacyjną, wzmacnia lokalną gospodarkę oraz dba o wysoką jakość usług publicznych i środowiska naturalnego.

Kamienna Góra to miejsce o wyraźnej tożsamości, czerpiące z bogatego dziedzictwa historycznego i przemysłowego, które zostało twórczo przekształcone w atut rozwojowy. Przestrzeń miejska stanowi nowoczesne i przyjazne miejsce życia społecznego, sprzyjające aktywnemu wypoczynkowi, integracji mieszkańców oraz rozwojowi oferty turystycznej.

W 2036 roku miasto jest żywą i młodniejącą wspólnotą odpowiedzialności społecznej, opartą na współpracy, wzajemnym zaufaniu i silnych więziach międzypokoleniowych. Wysoka jakość życia, rozwinięta infrastruktura oraz dostęp do nowoczesnej edukacji i usług publicznych czynią Kamienną Górę atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, pracy i prowadzenia działalności gospodarczej.

Kamienna Góra buduje swoją markę jako kameralne, ale dynamicznie rozwijające się miasto – przyjazne mieszkańcom, otwarte na inwestorów i atrakcyjne dla turystów.

MISJA GMINY MIEJSKIEJ KAMIENNA GÓRA

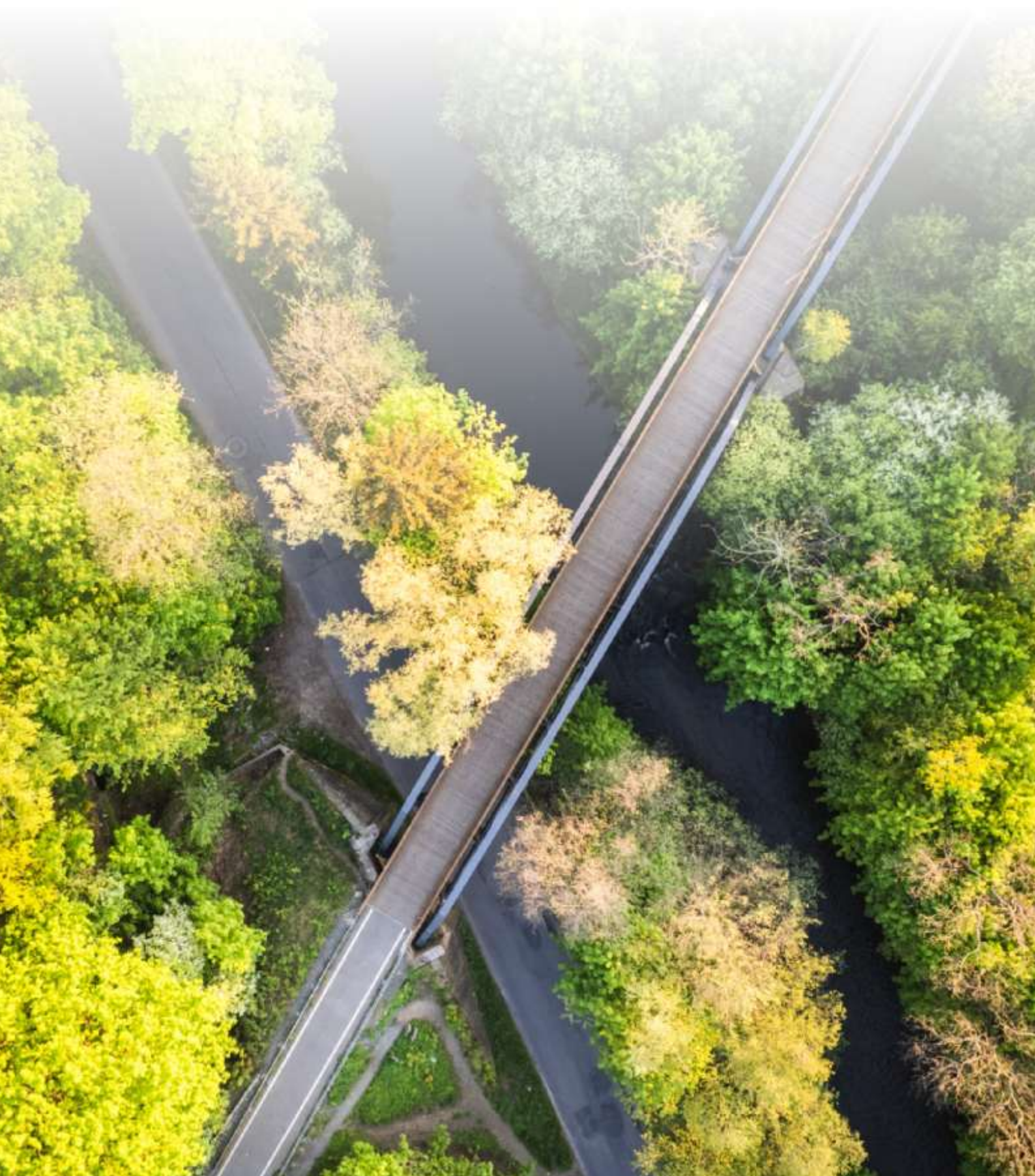
W strukturze celów rozwoju ważną rolę odgrywa misja. Misja jest faktycznie celem nadrzędnym prowadzonej polityki rozwoju lokalnego, odwołuje się do odbiorców działań i wskazuje, w oparciu o jakie wartości powinna być prowadzona.

Misja co do zasady powinna być niezmienna w dłuższym czasie, gdyż w przypadku działania samorządu lokalnego niezmiennie pozostają cele nadrzędne jego działania, a odbiorcami byli, są i będą mieszkańcy.

Misją Kamiennej Góry jest tworzenie przyjaznej i zrównoważonej przestrzeni do życia, pracy i rozwoju, opartej na współpracy i wzajemnym dialogu samorządu, mieszkańców oraz partnerów lokalnych, z poszanowaniem środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym wzmacnianiu atrakcyjności gospodarczej, mieszkaniowej i turystycznej miasta, rozwoju nowoczesnej infrastruktury, wysokiej jakości usług oraz kształtowaniu aktywnej, zintegrowanej i odpowiedzialnej wspólnoty lokalnej.

Z wizji, misji oraz wyzwań rozwojowych płyną cele rozwoju, które nawiązują do wymiaru społecznego, środowiskowego, w tym klimatycznego i gospodarczego. Postanowiono sformułować dziesięć celów strategicznych, które integrują myślenie o przyszłości rozwoju miasta.

CELE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

5. CELE ORAZ KIERUNKI ROZWOJU

CEL 1.

SILNA GOSPODARKA I ATRAKCYJNY RYNEK PRACY

W ostatnich latach w Kamiennej Górze obserwowano pozytywne zmiany związane z aktywnością gospodarczą, odnotowano wzrost podmiotów gospodarczych. Na terenie miasta działa jedna z trzech na Dolnym Śląsku stref ekonomicznych, tj. Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości S.A. – KSSEMP. Miasto posiada zasoby terenów przeznaczonych pod inwestycje, obejmujące 413 ha. Miasto korzysta z rozbudowanej sieci dróg krajowych i wojewódzkich oraz drogi ekspresowej S3.

Oczekiwanym rezultatem celu jest zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta, wykorzystanie potencjału lokalizacyjnego, dostępnych terenów pod inwestycje oraz kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców. Realizacja celu przyczyni się do wzmocnienia atrakcyjności mieszkaniowej, powstanie nowych miejsc pracy sprzyjać będzie zatrzymaniu młodych mieszkańców, wpłynie również na zwiększenie dochodów budżetu gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe, jednym z kluczowych priorytetów rozwojowych miasta Kamienna Góra jest wzmocnienie lokalnej gospodarki. Kluczowe znaczenie będzie mieć rozwój nowych terenów inwestycyjnych oraz tworzenie warunków sprzyjających lokowaniu działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa o większej skali działania.

Istotnym problemem pozostaje również odpływ młodych mieszkańców w poszukiwaniu lepszych możliwości zatrudnienia, co prowadzi do osłabienia lokalnego kapitału ludzkiego i potencjału innowacyjnego. Wymaga to działań wspierających rozwój nowoczesnych sektorów gospodarki, zwiększania różnorodności ofert pracy oraz wzmacniania powiązań pomiędzy edukacją a rynkiem pracy.

Oczekiwanym efektem celu jest znaczące wzmocnienie potencjału gospodarczego na terenie miasta, związane z powstaniem nowych lub rozwojem istniejących firm, co przyczyni się do wzrostu liczby osób pracujących, wzrostu dochodów własnych miasta. Oczekiwania te są spójne z potrzebami mieszkańców, które wyrażone zostały w badaniach ankietowych. Mieszkańcy oczekują, iż rozwój miejsc pracy na miejscu, przyczyni się do poprawy jakości życia. Docelowo wzmocni, w opinii liderów lokalnych, potencjał demograficzny i usługowy.

Kierunki działań:

1. Promocja gospodarcza miasta, w tym profesjonalna obsługa inwestora.
2. Tworzenie zasobu atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, w tym poprzez działania planistyczne, scaleniowe, rozwój infrastruktury technicznej, w tym drogowej.
3. Stała współpraca samorządu miasta z przedsiębiorcami.
4. Promocja i wspieranie innowacyjności w gospodarce, w tym poprzez inkubację nowych firm, tworzenie przestrzeni coworkingowych.
5. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców, począwszy od edukacji wczesnoszkolnej.
6. Wspieranie rozwoju nowoczesnej oferty edukacyjnej dostosowanej do potrzeb lokalnej gospodarki.

7. Rozwój infrastruktury sieciowej dedykowanej funkcji gospodarczej, w tym zapewniającej dostęp do zasobów wody i energii.
8. Rozwój lokalnych obiegów gospodarczych poprzez wzmacnianie krótkich łańcuchów dostaw, wspieranie lokalnych producentów żywności oraz rozwój lokalnych targowisk i bezpośrednich form sprzedaży w oparciu o współpracę lokalną i ponadlokalną.
9. Wspieranie rozwoju różnorodnych funkcji gospodarczych, w tym funkcji usługowych, handlowych, oferty turystycznej.
10. Wzmocnienie potencjału energetycznego związanego z odnawialnymi źródłami energii.

CEL 2.

DOSTĘPNA I ATRAKCYJNA OFERTA MIESZKANIOWA

Sytuacja mieszkaniowa w Kamiennej Górze w ostatnich latach stopniowo się poprawia. Zwiększa się liczba i dostępność mieszkań. Zdynamizowanie budownictwa mieszkaniowego jest jednym z ważniejszych postulatów podnoszonych przez mieszkańców. Kamienna Góra jako miasto kompaktowe, z silnym potencjałem przyrodniczym posiada znaczące potencjały do przyciągania nowych mieszkańców, Istotną kwestią do zaadresowania pozostaje stan techniczny i ogólna estetyka obecnych budynków mieszkalnych.

Oczekiwanym rezultatem celu jest rozwój funkcji mieszkaniowej poprzez tworzenie nowoczesnego i dostępnego budownictwa mieszkaniowego, wykorzystanie potencjałów przyrodniczego i lokalizacyjnego, stworzenie atrakcyjnych warunków do osiedlania się w Kamiennej Górze oraz docelowo odmłodzenie społeczeństwa miasta.

Realizacja celu opierać się będzie na przygotowaniu terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jedno-i wielorodzinne, a także na promowaniu autów Kamiennej Góry, jako kompaktowego i 15-minutowego miasta do życia i pracy w regionie. A zatem miastu maksymalnie przyjaznemu mieszkańcowi – tak, by mógł zaspokajać swoje codzienne potrzeby w ciągu kwadransa od miejsca zamieszkania. Dotyczy to dostępu do sklepów, usług, edukacji, zdrowia, pracy, wypoczynku i kultury.

Ważnym aspektem realizacji celu będzie podejmowanie działań mających na celu modernizację i rozwój istniejących zasobów mieszkaniowych, podniesienie estetyki i komfortu zamieszkiwania w obecnych budynkach mieszkalnych, wspieranie prywatnych właścicieli mieszkań w działaniach na rzecz poprawy stanu technicznego oraz estetyki budynków.

Kierunki działań:

1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod komercyjne budownictwo mieszkaniowe jedno-i wielorodzinne.
2. Rozwój komunalnej oferty mieszkaniowej, w tym poprzez modernizację istniejących zasobów mieszkaniowych, jak też budowę nowych mieszkań.
3. Wspieranie prywatnych właścicieli mieszkań na rzecz poprawy stanu technicznego oraz wyglądu istniejącej tkanki mieszkaniowej.
4. Poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji, wzmocnienie atrakcyjności funkcji mieszkaniowych w obrębie śródmieścia.

5. Uwzględnienie w procesie kształtowania struktury osadniczej aspektów związanych z ochroną krajobrazu oraz zachowaniem dziedzictwa kulturowego.
6. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, zapewniającej możliwość zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz ochrony środowiska.
7. Aktywna promocja oferty mieszkaniowej Kamiennej Góry jako atrakcyjnego i komfortowego dla zamieszkania miasta w obrębie Aglomeracji Wałbrzyskiej.
8. Promocja budownictwa uwzględniającego efektywność energetyczną, zeroemisyjność oraz dostosowanie do skutków zmian klimatu.

CEL 3.

DOSTOSOWANA DO WYZWAŃ PROFESJONALNA POLITYKA SPOŁECZNA

System pomocy społecznej w mieście oferuje szeroki zakres działań opiekuńczych, aktywizujących i integrujących, skierowanych do dzieci, rodzin, osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Miasto Kamienna Góra stoi przed rosnącymi wyzwaniami wynikającymi przede wszystkim ze starzenia się struktury demograficznej miasta, co skutkuje zwiększającym się zapotrzebowaniem na wsparcie osób starszych, przewlekłe chorych, samotnych i niesamodzielnych. Szczególnej uwagi wymagają także inne grupy mieszkańców, w tym osoby ze szczególnymi potrzebami, dzieci i młodzież – zwłaszcza z rodzin dysfunkcyjnych.

Zakładanym rezultatem celu jest rozwój, profesjonalizacja i dostosowanie polityki społecznej do najważniejszych wyzwań związanych m.in. ze wsparciem rosnącej liczby osób starszych, rodzin, w tym dzieci i młodzieży zwłaszcza z rodzin dysfunkcyjnych, osób z niepełnosprawnościami, osób zależnych i ich opiekunów, osób samotnych, w kryzysie oraz zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem, a także wsparcie rodzicielstwa i pełnienia różnorodnych ról.

Urzeczywistnienie celu będzie polegać na rozwoju i dostosowaniu infrastruktury społecznej oraz systemu pomocy społecznej, tak aby lepiej wspierały aktywność, integrację i samodzielność mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych oraz grup wymagających wsparcia. Istotnym elementem jest również rozwój usług społecznych dopasowanych do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianie ich dostępności. Ważnym obszarem działań będzie aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz osób wchodzących lub powracających na rynek pracy, co sprzyjać będzie zwiększaniu ich samodzielności i integracji społecznej.

Planuje się także eliminowanie barier architektonicznych, transportowych i organizacyjnych, które ograniczają równość dostępu do usług, zasobów i przestrzeni miejskiej. Kierunki działań obejmują także rozwój systemu profilaktyki i przeciwdziałania problemom społecznym, w tym uzależnieniom, przemocy domowej i problemom psychicznym, co ma na celu ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych i wzmacnianie bezpieczeństwa społecznego.

Istotnym elementem będzie również wsparcie rodzin poprzez zapewnienie dostępu do zintegrowanych usług społecznych, wzmacniających funkcjonowanie rodziny.

Kluczowym komponentem będzie także rozwój współpracy międzysektorowej oraz stały dialog z mieszkańcami, co umożliwi lepsze dopasowanie polityki społecznej do realnych potrzeb oraz zwiększy jej skuteczność i partycypacyjny charakter.

Kierunki działań:

1. Rozwój, utrzymanie i modernizacja potencjału infrastruktury społecznej oraz systemu pomocy społecznej, dedykowanych aktywności i integracji społecznej, z uwzględnieniem potrzeb starzejącego się społeczeństwa.
2. Wspieranie deinstytucjonalizacji usług społecznych poprzez rozwój środowiskowych i lokalnych form wsparcia, w tym Centrów Opiekuńczo-Mieszkalnych.
3. Wspieranie aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami oraz kobiet powracających na rynek pracy po urodzeniu dziecka.
4. Rozwój usług społecznych dostosowanych do poszczególnych grup społecznych.
5. Likwidowanie istniejących barier architektonicznych, organizacyjnych, społecznych, transportowych, ograniczających dostęp do usług i przestrzeni miasta.
6. Wzmacnianie współpracy instytucjonalnej w obszarze polityki społecznej, rozwój partnerstw międzysektorowych (samorząd, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne), a także podejmowanie dialogu z mieszkańcami.
7. Rozwój systemu profilaktyki i przeciwdziałania problemom społecznym, działania w zakresie profilaktyki i pomocy w zakresie uzależnień, przemocy domowej, problemów psychologicznych i innych identyfikowanych zagrożeń społecznych, również tych w przestrzeni cyfrowej.
8. Wsparcie rodzin na terenie miasta poprzez zapewnienie dostępu do kompleksowych usług i świadczeń społecznych, w tym opieki, edukacji, wsparcia psychologicznego oraz instrumentów ułatwiających godzenie życia zawodowego i prywatnego.
9. Stały monitoring i dialog z mieszkańcami w kontekście potrzeb i problemów z zakresu polityki społecznej poprzez wdrażanie instrumentów i narzędzi wspierających współpracę z mieszkańcami.

CEL 4.

ZWIĘKSZONA AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA I SILNA TOŻSAMOŚĆ

Kapitał społeczny, aktywność mieszkańców oraz silna tożsamość lokalna stanowią jeden z podstawowych warunków trwałego i zrównoważonego rozwoju Kamiennej Góry. Miasto dysponuje potencjałem społecznym opartym na aktywności organizacji pozarządowych, lokalnych liderów, instytucji kultury oraz mieszkańców angażujących się w życie społeczne i publiczne. Potencjał ten wymaga dalszego wzmacniania poprzez rozwijanie współpracy, partycypacji społecznej oraz budowanie nowoczesnej wspólnoty lokalnej opartej na wzajemnym zaufaniu, odpowiedzialności i współdziałaniu.

W ostatnich latach obserwuje się stopniowy rozwój aktywności obywatelskiej oraz współpracy miasta z trzecim sektorem. Szczególne znaczenie mają działania wspierające rozwój organizacji społecznych, inicjatyw oddolnych oraz mechanizmów umożliwiających mieszkańcom aktywne uczestnictwo w procesach decyzyjnych i kreowaniu kierunków rozwoju miasta. Istotnym elementem rozwoju społecznego będzie dalsze wzmacnianie potencjału

instytucjonalnego organizacji pozarządowych, liderów lokalnych oraz współpracy sieciowej pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz mieszkańców.

Ważnym wyzwaniem pozostaje integracja społeczna mieszkańców oraz wzmacnianie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej. Działania miasta koncentrować się będą na budowaniu więzi społecznych, sąsiedzkich i międzypokoleniowych, rozwijaniu postaw obywatelskich oraz zwiększaniu identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania. Szczególne znaczenie przypisuje się wykorzystaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i społecznego jako elementu budowania silnej tożsamości lokalnej i pozytywnego wizerunku miasta.

Istotnym kierunkiem działań będzie również wzmacnianie instytucji rodziny jako podstawowego środowiska budowania relacji społecznych, kapitału społecznego i odpowiedzialności obywatelskiej. Miasto wspierać będzie inicjatywy sprzyjające integracji rodzin, aktywności społecznej mieszkańców oraz rozwojowi wspólnot lokalnych i sąsiedzkich.

Szczególne znaczenie przypisuje się także aktywizacji młodych mieszkańców oraz tworzeniu warunków do ich większego udziału w życiu społecznym i publicznym miasta. Rozwijane będą działania wspierające aktywność obywatelską młodzieży, rozwój inicjatyw młodzieżowych, wolontariatu, edukacji obywatelskiej oraz tworzenie przestrzeni umożliwiających młodym mieszkańcom współdecydowanie o kierunkach rozwoju miasta. Wzmacnianie zaangażowania młodych mieszkańców traktowane będzie jako istotny element budowania nowoczesnej i trwałej wspólnoty lokalnej.

Realizacja celu opierać się będzie także na tworzeniu atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społecznej, aktywności mieszkańców oraz budowaniu relacji międzyludzkich. Rozwijane będą miejsca spotkań, przestrzenie wspólne oraz inicjatywy społeczne służące integracji mieszkańców, w tym przestrzenie dedykowane młodzieży, rodzinom oraz działaniom sąsiedzkim i wspólnotowym.

Oczekiwanym efektem realizacji celu będzie wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, zwiększenie udziału mieszkańców w życiu publicznym, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzmocnienie roli organizacji pozarządowych i liderów społecznych, budowanie zaufania do instytucji publicznych oraz umocnienie lokalnej tożsamości, więzi społecznych i międzypokoleniowych, a także wzmacnianie instytucji rodziny jako podstawowego środowiska budowania kapitału społecznego, wspólnotowości i odpowiedzialności obywatelskiej.

Kierunki działań:

1. Wzmocnienie i wieloaspektowe wspieranie roli organizacji pozarządowych, liderów społecznych i inicjatyw obywatelskich w działaniach kształtujących rozwój miasta oraz w realizacji zadań publicznych, usług społecznych i miejskich dedykowanych mieszkańcom.
2. Wspieranie rozwoju potencjału instytucjonalnego inicjatyw społecznych, organizacji pozarządowych oraz kapitału liderów społecznych, w tym współpracy sieciowej organizacji i inicjatyw społecznych.
3. Integrowanie mieszkańców oraz wspólnot lokalnych i sąsiedzkich oraz zwiększenie roli mieszkańców w kreowaniu rozwoju miasta poprzez zakładanie ciał doradczych i inicjatywnych, utworzenie i rozwijanie narzędzi wspierających aktywność

obywatelską, dialog społeczny i współpracę, w tym także budowanie zaufania do instytucji publicznych.

4. Aktywizacja młodych mieszkańców oraz wspieranie ich uczestnictwa w życiu społecznym, obywatelskim i publicznym miasta poprzez rozwój inicjatyw młodzieżowych, wolontariatu, edukacji obywatelskiej oraz narzędzi dialogu z młodymi mieszkańcami.
5. Kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej oraz dumy z miejsca zamieszkania poprzez sięganie do dziedzictwa kulturowego i wykorzystywanie istniejących potencjałów, zasobów, kapitału społecznego i kulturalnego instytucji kultury oraz organizacji społecznych działających na terenie miasta.
6. Organizacja i wspieranie wydarzeń i działań edukacyjnych promujących lokalne dziedzictwo kulturowe, historię oraz tradycje miasta.
7. Wspieranie lokalnych i regionalnych programów edukacji o historii i dziedzictwie kulturowym, w szczególności realizowanych przy udziale instytucji kultury i organizacji społecznych.
8. Wspieranie i zachowanie materialnego i niematerialnego zasobu dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów zabytkowych, tradycji, wydarzeń oraz inicjatyw społecznych wzmacniających lokalną tożsamość.
9. Kształtowanie lokalnych przestrzeni publicznych oraz miejsc spotkań, sprzyjających integracji, budowaniu więzi i relacji międzyludzkich, włączeniu społecznemu, uczestnictwie w życiu społecznym, w tym dedykowanych młodym mieszkańcom Kamiennej Góry.
10. Tworzenie, rozwijanie i promocja przestrzeni wspólnej odpowiedzialności społecznej poprzez zakładanie m.in. ogrodów społecznych, ogrodów sąsiedzkich i innych terenów sprzyjających współdziałaniu i budowaniu relacji między ludźmi.
11. Wzmacnianie instytucji rodziny poprzez rozwój działań integracyjnych, społecznych i wspólnotowych sprzyjających budowaniu kapitału społecznego miasta.

CEL 5.

BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA

Miasto rozwija system bezpieczeństwa publicznego, którego głównym celem jest zapewnienie ochrony życia, zdrowia i mienia mieszkańców, a także przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym, technicznym i społecznym. W mieście rozwijany jest monitoring miejski, system informacji kryzysowej, a także podejmowane są działania prewencyjne, patrolowe, interwencyjne oraz edukacyjno-profilaktyczne.

Poprawa bezpieczeństwa publicznego w Kamiennej Górze stanowi jedno z kluczowych wyzwań rozwojowych miasta. W ostatnich latach poczucie bezpieczeństwa mieszkańców kształtowane jest nie tylko przez lokalne uwarunkowania, ale także przez szersze zjawiska, takie jak skutki pandemii COVID-19, sytuacje kryzysowe w regionie Europy czy rosnąca liczba osób przemieszczających się między krajami.

Z punktu widzenia miasta szczególne znaczenie mają jednak czynniki lokalne i regionalne, w tym bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, dostępność służb ratunkowych, stan

infrastruktury, ochrona ludności, w tym ochrona przed zagrożeniami związanymi z klęskami żywiołowymi oraz rosnące wyzwania w obszarze cyberbezpieczeństwa i ochrony danych.

Zakładanym rezultatem celu jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa publicznego, zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w miejscu zamieszkania, bezpieczeństwa zdrowotnego i sanitarnego obejmującego dostęp do opieki medycznej, programy profilaktyczne i przygotowanie miasta na sytuacje kryzysowe, takie jak klęski żywiołowe czy epidemie, a także bezpieczeństwa energetycznego.

Kamienna Góra dążyć będzie do utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego. Miasto zostanie lepiej oświetlone, monitorowane oraz zmodernizowane pod kątem bezpieczeństwa poruszania się mieszkańców po przestrzeniach wspólnych. Oznacza to także ścisłą współpracę z organami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo, jak też wspieranie działań profilaktycznych, kształtujących poczucie wspólnotowości i odpowiedzialności społecznej.

W odniesieniu do kwestii cyberbezpieczeństwa, uwzględniać się będzie wytyczne krajowych dokumentów w tym zakresie, w szczególności ustawy o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa, ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne, uchwały Rady Ministrów w sprawie Strategii Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2025–2029 oraz Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Realizacja celu obejmować będzie także działania z zakresu bezpieczeństwa zdrowotnego skoncentrowane na rozwoju dostępności oferty i infrastruktury zdrowotnej, profilaktyki zdrowotnej oraz programów i działań prozdrowotnych.

Kierunki działań

1. Działania z zakresu zapewnienia samowystarczalności miasta związanej z zaopatrzeniem w wodę, energię, żywność zapewniającą bezpieczeństwo dostaw dla mieszkańców, usług komunalnych i gospodarki oraz prognozowanego rozwoju funkcji mieszkaniowej i gospodarczej.
2. Koordynowanie działań w zakresie zarządzania kryzysowego, w tym reagowania na zagrożenia związane z epidemiami, klęskami żywiołowymi czy innymi kryzysami.
3. Doskonalenie komunikacji społecznej w sytuacjach zagrożeń i kryzysów, celem szybkiego i skutecznego reagowania na sytuacje kryzysowe.
4. Wzmacnianie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej poprzez rozwój zdolności reagowania kryzysowego, rozbudowę infrastruktury ochronnej, podnoszenie kompetencji służb oraz zwiększanie świadomości i przygotowania mieszkańców na sytuacje zagrożeń.
5. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, korzystających z przestrzeni i miejsc publicznych, w tym także rozwój i wieloaspektowe wzmocnienie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie miasta.
6. Ciągłe doskonalenie odporności systemów informacyjnych miasta i świadczonych usług publicznych w zakresie cyberbezpieczeństwa.

7. Wspieranie dostępności do oferty specjalistycznej opieki zdrowotnej, rozwój infrastruktury opieki zdrowotnej, profilaktyki zdrowotnej oraz programów i działań prozdrowotnych, w tym rehabilitacji oraz pomocy psychologicznej.

CEL 6.

DOSTĘPNE I KOMPAKTOWE MIASTO

Kamienna Góra posiada bardzo korzystne położenie komunikacyjne, wynikające z usytuowania w bezpośrednim sąsiedztwie drogi ekspresowej S3 oraz drogi krajowej DK5, co zapewnia wysoką dostępność w skali krajowej i europejskiej oraz stanowi istotny potencjał dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego. W ostatnich latach obserwuje się znaczące zmiany w zakresie poprawy infrastruktury drogowej. Miasto rozwija również infrastrukturę rowerową, która w przyszłości może stać się ważnym elementem spójnego systemu mobilności wewnętrznej i ponadlokalnej.

Oczekiwanym rezultatem celu jest stworzenie spójnego, bezpiecznego i efektywnego systemu mobilności, który zapewni sprawne powiązania wewnątrz miasta oraz z innymi ośrodkami regionalnymi, krajowymi i międzynarodowymi. Istotne będzie zwiększenie komfortu i dostępności różnych form mobilności, w tym transportu publicznego, infrastruktury kolejowej, drogowej i rowerowej. Działania te mają w efekcie poprawić jakość życia mieszkańców oraz wspierać rozwój społeczno-gospodarczy miasta.

Biorąc pod uwagę powyższe, priorytetem będzie zwiększenie dostępności komunikacyjnej miasta, zarówno w skali lokalnej, jak i ponadlokalnej oraz ograniczenie barier w codziennym przemieszczaniu się mieszkańców poprzez inwestycje w transport publiczny, infrastrukturę drogową i rowerową. Kluczowym działaniem będzie poprawa bezpieczeństwa w transporcie, wspieranie i inicjowanie inwestycji transportowych, realizowanych na poziomie regionalnym lub ponadlokalnym, które poprawią jakość i komfort podróżowania. Działania te mają wzmocnić bezpieczeństwo uczestników ruchu oraz podnieść atrakcyjność osadniczą, inwestycyjną i turystyczną Kamiennej Góry.

Kierunki działań:

1. Kształtowanie i moderowanie transportu publicznego w gminie, w tym w oparciu o dostępności do przystanków kolejowych oraz węzłów przesiadkowych, komunikujących miasto z innymi miejscowościami wewnątrz województwa, z resztą kraju oraz w relacjach międzynarodowych.
2. Rozwijanie systemu dróg dla rowerów, zapewniających możliwość bezpiecznego przemieszczania się po mieście, dostęp do kluczowych węzłów transportowych, zintegrowanych z ponadlokalnym systemem dróg dla rowerów.
3. Budowa nowych dróg, poprawa stanu dróg istniejących, utrzymanie systemu drogowego w dobrym stanie technicznym, zapewniającym bezpieczeństwo dla osób z niego korzystających.
4. Systematyczna poprawa bezpieczeństwa w transporcie, np. poprzez doświetlanie przejść dla pieszych, zmianę organizacji ruchu, oznakowanie, budowę i remonty chodników.
5. Zapewnienie dobrej jakości i nieuciążliwego dla mieszkańców systemu obsługi transportowej terenów aktywności gospodarczej.

6. Wspieranie i lobbowanie na rzecz inwestycji transportowych, realizowanych na poziomie regionalnym lub ponadlokalnym, które poprawią jakość i komfort podróżowania.

CEL 7.

UPORZĄDKOWANA, ESTETYCZNA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ MIEJSKA

Kamienna Góra posiada istotny potencjał przyrodniczy i krajobrazowy, wynikający z dobrze rozwiniętej struktury terenów zieleni oraz ich rosnącej dostępności w przestrzeni miejskiej. Uzupełnieniem tego potencjału jest bogate dziedzictwo kulturowe, obejmujące zabytki nieruchome, ruchome oraz stanowiska archeologiczne, które stanowią ważny zasób tożsamości lokalnej i podstawę do rozwoju funkcji turystycznych i edukacyjnych. Jednocześnie słabiej oceniany pozostaje ogólny stan estetyczny i zadbanie przestrzeni miejskiej, co wskazuje na potrzebę działań porządkujących i zwiększających ich jakość.

Oczekiwanym rezultatem celu jest kompleksowa poprawa jakości przestrzeni miejskiej. Przestrzenie publiczne staną się bardziej przyjazne, bezpieczne i dostępne, a jednocześnie zyskają nowe funkcje społeczne, integrujące mieszkańców. Ważnym elementem będą także inwestycje w dziedzictwo kulturowe, w tym przeciwdziałanie degradacji obiektów zabytkowych. W efekcie poprawi się jakość życia mieszkańców oraz wzrośnie ogólna atrakcyjność miasta jako miejsca do życia, pracy i odwiedzania.

Priorytetem będzie przeprowadzenie rewitalizacji miasta. Zakłada się przeprowadzenie inwestycji zwiększających ład przestrzenny, estetykę i dostępność przestrzeni publicznych. Działania te są zbieżne z oczekiwaniami mieszkańców w zakresie dostępnych, bezpiecznych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych. Zabytki zostaną poddane pracom konserwatorskim i restauratorskim. W efekcie podniesiona ma zostać atrakcyjność osiedleńcza, turystyczna i inwestycyjna miasta.

Kierunki działań:

1. Przeprowadzenie rewitalizacji miasta.
2. Poprawa ładu przestrzennego oraz podniesienie jakości przestrzeni publicznych.
3. Poprawa funkcjonalności, estetyki i dostępności przestrzeni publicznych, zarówno tych o znaczeniu strategicznym, jak też przestrzeni osiedlowych i sąsiedzkich, z szacunkiem dla historycznego dziedzictwa miejsca.
4. Nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych, środowiskowych przestrzeniom publicznym oraz obiektom, przy udziale społeczności lokalnych.
5. Zapewnienie czystych, zielonych, bezpiecznych i atrakcyjnych przestrzeni miejskich dla różnych grup odbiorców, w tym m.in. poprzez tworzenie alei przydrożnych, zadrzewień, również przydrożnych, zalesień, ogrodów społecznych, terenów zielonych służących rekreacji i odpoczynkowi, zielonych przystanków, ogródków sąsiedzkich, parków kieszonkowych.
6. Tworzenie nowych przestrzeni publicznych w rejonach rozwoju funkcji mieszkaniowej, zapewniających integrację społeczną.
7. Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych w rejonie rzek i zbiorników wodnych („otwarcie na rzeki”).

8. Nadanie nowych funkcji społecznych i gospodarczych dla obiektów zabytkowych, przemysłowych pozwalających na ich zachowanie.
9. Prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane przy zabytkach.

CEL 8.

**WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI ORAZ OFERTY KULTURALNEJ I
SPORTOWEJ**

Miasto zapewnia mieszkańcom dostęp do opieki żłobkowej, edukacji przedszkolnej, podstawowej i ponadpodstawowej. Za życie kulturalne i sportowe w mieście odpowiada wiele instytucji, które na co dzień zajmują się aktywizacją, integracją i włączaniem mieszkańców w życie społeczne miasta.

Kluczowym wyzwaniem pozostaje konieczność dostosowania infrastruktury do współczesnych standardów, w tym zapewnienia pełnej dostępności, poprawy warunków lokalowych oraz tworzenia przestrzeni sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi różnych grup mieszkańców. Istotne znaczenie ma również wzmacnianie jakości proponowanej oferty i kształcenia oraz rozwój kadr w odpowiedzi na aktualne potrzeby.

Oczekiwanym rezultatem celu jest zapewnienie w mieście wysokiej jakości edukacji, oferty kulturalnej i sportowej, a także wyrównanie szans w dostępie do edukacji, kultury i aktywności sportowej, niezależnie od sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców. W efekcie realizacja celu ma przyczynić się to do zwiększenia jakości edukacji, oferty kulturalnej i sportowej, aktywności mieszkańców, poprawy jakości życia oraz budowania silniejszej, bardziej zintegrowanej, wykształconej i odpowiedzialnej społeczności lokalnej.

Podejmowane działania koncentrować się będą na zapewnieniu wysokiej jakości i dostępności usług edukacyjnych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych. Obejmować one będą zarówno rozwój i modernizację infrastruktury (żłobkowej, przedszkolnej, szkolnej, kulturalnej i sportowej), jak i podnoszenie kompetencji kadr odpowiedzialnych za realizację tych usług. Istotnym elementem będzie także wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych poprzez dodatkowe formy wsparcia oraz wdrażanie standardów dostępności. Działania uzupełni rozwój oferty programowej, jej profilowanie do różnych grup mieszkańców, promocja oraz wzmacnianie współpracy między instytucjami i partnerami lokalnymi i ponadlokalnymi.

Wysoka jakość edukacji oraz szeroka i dostępna oferta kulturalno-sportowa stanowiąc będą kluczowy czynnik wpływający na jakość życia, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz atrakcyjność osiedleńczą miasta. Rozwój infrastruktury i kompetencji kadr będzie odpowiedzią na zmieniające się potrzeby społeczne oraz rosnące oczekiwania wobec usług publicznych.

Kierunki działań:

1. Utrzymanie wysokiego poziomu jakości i dostępności do opieki żłobkowej.
2. Utrzymanie i rozwijanie wysokiej jakości i dostępności infrastruktury oraz oferty przedszkolnej oraz edukacji podstawowej, w tym przy wdrażaniu standardów dostępności.
3. Podnoszenie jakości kształcenia poprzez rozwój kompetencji kadry pedagogicznej oraz wdrażanie nowoczesnych metod nauczania dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb uczniów, w tym pod kątem dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami.

4. Rozbudowa infrastruktury placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego miejsca zamieszkania celem zapewnienia równych szans edukacyjnych.
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez zapewnienie dostępu do dodatkowych form wsparcia dydaktycznego, psychologicznego i rozwojowego dla uczniów z różnych środowisk.
6. Modernizowanie i rozwijanie infrastruktury kulturalnej, w tym wdrażanie standardów dostępności.
7. Rozwój i profilowanie oferty kulturalnej dla różnych grup wiekowych, w tym również wzmacnianie kompetencji kadry instytucji kultury poprzez szkolenia, rozwój zawodowy oraz wdrażanie nowoczesnych form pracy z odbiorcami kultury.
8. Modernizowanie i rozwijanie infrastruktury sportu i rekreacji, w tym wdrażanie standardów dostępności.
9. Rozwój i profilowanie oferty sportu i rekreacji dla różnych grup wiekowych, tworzenie nowych inicjatyw i sekcji sportowych, w tym również wzmacnianie kadr poprzez podnoszenie kompetencji trenerów, instruktorów oraz animatorów sportu.
10. Promocja oferty kulturalnej i sportowej.
11. Rozwijanie współpracy między instytucjami oraz partnerami lokalnymi i ponadlokalnymi w celu lepszej koordynacji i podnoszenia jakości oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej.
12. Aktywizacja kulturalna i sportowa mieszkańców.

CEL 9.

**ZWIĘKSZONA ODPORNOŚĆ NA ZMIANY KLIMATU ORAZ DOBRY STAN
ŚRODOWISKA NATURALNEGO**

Adaptacja do zmian klimatu, ochrona środowiska przyrodniczego oraz bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców stanowią istotny obszar działań realizowanych przez miasto w ostatnich latach. Podejmowane są inicjatywy na rzecz poprawy jakości powietrza, przeciwdziałania skutkom powodzi i suszy, ochrony bioróżnorodności oraz wspierania mieszkańców i przedsiębiorców w procesie transformacji energetycznej.

Realizacja celu ma przyczynić się do zbudowania odporności i stabilności lokalnego ekosystemu środowiskowego, wzmocnienia funkcji adaptacyjnych i łagodzących skutki zmian klimatu. W efekcie poprawi się jakość życia mieszkańców, dzięki poprawie jakości powietrza, zastosowaniu rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększaniu powierzchni właściwie zagospodarowanych terenów zielonych.

Planowane działania obejmować będą przedsięwzięcia na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez ograniczanie emisji zanieczyszczeń, wspieranie procesów termomodernizacji budynków oraz wymiany źródeł ciepła na niskoemisyjne. Istotnym elementem będzie ochrona bioróżnorodności oraz rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, zwiększającej retencję wody i poprawiającej warunki przyrodnicze w przestrzeni miejskiej. Działania te uzupełni zwiększanie udziału terenów zieleni, właściwe zagospodarowanie przestrzeni oraz rozwój systemu gospodarki odpadami opartego na recyklingu i ograniczaniu składowania. Ważnym kierunkiem

będzie także edukacja ekologiczna mieszkańców, wspierająca świadome korzystanie z zasobów środowiska i dbałość o wspólne dobro.

Powyższe działania zbieżne są z oczekiwaniami mieszkańców, podkreślających potrzebę poprawy jakości powietrza, ogólnej estetyki przestrzeni, a także zintensyfikowanie interwencji z zakresu adaptacji do zmian klimatu.

Kierunki działań:

1. Wspieranie i prowadzenie działań na rzecz poprawy i utrzymania czystego powietrza.
2. Wspieranie mieszkańców i przedsiębiorców w procesie termomodernizacji oraz zmiany ogrzewania na ekologiczne.
3. Zachowanie i ochrona bioróżnorodności, w tym eliminacja inwazyjnych gatunków obcych.
4. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, zapewniającej ochronę zasobów wodnych i przyrodniczych.
5. Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej, w tym powierzchni terenów zieleni wraz z ich właściwym i atrakcyjnym zagospodarowaniem.
6. Zachowanie walorów przyrodniczych oraz wzmocnienie potencjału ekologicznego przestrzeni miejskiej.
7. Rozwój systemu przeciwdziałania powodziom poprzez zwiększanie retencji wód, modernizację i utrzymanie infrastruktury przeciwpowodziowej oraz wdrażanie rozwiązań ograniczających ryzyko zalewania terenów zurbanizowanych i zwiększających odporność miasta na ekstremalne zjawiska pogodowe.
8. Prowadzenie edukacji ekologicznej, w tym ukierunkowanej na potrzebę oszczędzania zasobów energii i wody, przestrzeni oraz ochronę przyrody, a także z zakresu gospodarki odpadami.
9. Wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki odpadami, które docelowo wpłyną na zmniejszenie masy składowanych odpadów oraz zwiększenie osiągniętych poziomów recyklingu.

CEL 10.

SPRAWNE ZARZĄDZANIE MIASTEM

Funkcjonowanie jakiejkolwiek organizacji w oderwaniu od innych podmiotów (jednostek, instytucji, organizacji) jest nie tylko niemożliwe, ale i niewskazane. Pojęcia takie jak sieć, kompetencje relacyjne oraz kapitał relacyjny stanowią ważne komponenty sprawnego zarządzania. Miasto Kamienna Góra rozwija w ostatnich latach dialog z mieszkańcami, w tym podejmuje działania na rzecz budowania długookresowych relacji z różnymi interesariuszami, zwłaszcza z mieszkańcami.

Oczekiwanym rezultatem celu jest wdrożenie i wzmocnienie procesów związanych ze sprawnym zarządzaniem miastem, w tym efektywniejsze identyfikowanie i zaspokajanie pojawiających się potrzeb. Przewiduje się wieloaspektowe wzmocnienie współpracy samorządu z interesariuszami lokalnymi i ponadlokalnymi, w tym z jednostkami organizacyjnymi gminy, organizacjami społecznymi, grupami nieformalnymi, mieszkańcami oraz zewnętrznymi partnerami ponadlokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi.

Przyjęte kierunki działań koncentrować się będą na podniesieniu jakości zarządzania miastem poprzez lepszą koordynację i komunikację pracy jednostek organizacyjnych, rozwój narzędzi partycypacji społecznej oraz usprawnienie obsługi mieszkańców. Zakłada się wzmocnienie współpracy wewnątrz administracji samorządowej oraz z partnerami zewnętrznymi, co ma przełożyć się na bardziej spójne i efektywniejsze realizowanie polityk miejskich. Istotnym elementem będzie rozwój dialogu z mieszkańcami i budowanie trwałych relacji opartych na zaufaniu oraz realnym poznaniu i uwzględnianiu ich potrzeb w procesach decyzyjnych. Działania obejmować będą również wzmocnianie współpracy krajowej i międzynarodowej oraz skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych, co zwiększy możliwości rozwojowe miasta. Równolegle implementowane będą rozwiązania cyfrowe i organizacyjne poprawiające jakość i szybkość obsługi mieszkańców.

Kierunki działań:

1. Poprawa współpracy między jednostkami organizacyjnymi gminy oraz partnerami zewnętrznymi, poprzez tworzenie zespołów międzywydziałowych i lepszą koordynację działań strategicznych i operacyjnych.
2. Rozwój i promocja systemu partycypacji społecznej w zarządzaniu miastem i komunikacji z mieszkańcami poprzez uruchomienie i promocję narzędzi konsultacyjnych, platform dialogu i społecznego budżetu obywatelskiego oraz systemów szybkiego informowania i zbierania opinii mieszkańców, w tym także wdrożenie zintegrowanego kalendarza wydarzeń na terenie miasta.
3. Budowanie zaufania do instytucji publicznych oraz długotrwałych więzi z mieszkańcami, kształtowanie i rozwijanie relacji z mieszkańcami jako istotnego elementu sprawnego zarządzania miastem, w tym m.in. poprzez poznanie potrzeb mieszkańców i wdrażanie zindywidualizowanych oraz spójnych z potrzebami polityk w oparciu o wzajemny dialog.
4. Rozwijanie i utrzymywanie międzynarodowej oraz krajowej współpracy, propagowanie działań proeuropejskich i umacnianie idei solidarności europejskiej, w tym także umiejętne korzystanie z zasobów finansowych programów unijnych i krajowych.
5. Wdrażanie i rozwijanie rozwiązań poprawiających jakość obsługi mieszkańca, w tym m.in. rozwój e-usług, elektronicznego obiegu dokumentów, systemów rezerwacji oraz skrócenie czasu realizacji spraw urzędowych poprzez standaryzację i automatyzację procedur.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

6. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw w zmienionej Ustawie o samorządzie gminnym wprowadziła obowiązek sporządzania w ramach strategii rozwoju gminy m.in. modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Gminy.

Model struktury funkcjonalno - przestrzennej przedstawia zintegrowany obraz przestrzennego i funkcjonalnego zagospodarowania Kamiennej Góry. Model jest elementem strategii rozwoju, służącym do kształtowania i koordynowania działań związanych z rozwojem przestrzennym i gospodarczym gminy w długoterminowej perspektywie.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia oczekiwane i zaplanowane w strategii procesy rozwoju w odniesieniu do istniejącego stanu przestrzenno-funkcjonalnego. Uwzględnia ukształtowanie terenu, historyczne użytkowanie przestrzeni, powiązania komunikacyjne, zasoby naturalne i obszary cenne przyrodniczo, a także inne istniejące uwarunkowania. Bazując na zdiagnozowanych w strategii problemach, potrzebach i potencjałach rozwojowych, prezentuje zaplanowane w strategii kierunki i działania rozwojowe.

6.1. STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ

Kamienna Góra to miasto położone w południowej części województwa dolnośląskiego. Jest gminą miejską, siedzibą władz powiatu kamiennogórskiego i gminy wiejskiej Kamienna Góra. Wchodzi w skład Aglomeracji Wałbrzyskiej, tworzonej przez 22 gminy. Sąsiaduje z gminą wiejską Kamienna Góra oraz z gminą Czarny Bór.

W Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego miasto Kamienna Góra zostało zakwalifikowane jak ośrodek lokalny II stopnia. Ośrodki te mają za zadanie obsługę mieszkańców lokalnych, a w przypadku Kamiennej Góry, wskazano je w Planie dodatkowo jako miasto tracące funkcje społeczno-gospodarcze, wymagające szczególnych działań rewitalizacyjnych i aktywizujących.

Kamienna Góra rozlokowana została pierwotnie w strategicznie ważnym położeniu w widłach rzek Bóbr i Zadrna. Plan miasta średniowiecznego i sposób zabudowy bloków urbanistycznych oparty został o limitację mierniczą z dostępną wówczas dokładnością i w oparciu o dokument lokacyjny. Miasto otoczono murami obronnymi i w takim planistycznym owalu dotrwało do czasów dalszego rozwoju i postępu technicznego. Wśród takich elementów wyraźnie widać, jak zabudowa skoncentrowała się na układzie dostępu do kolei żelaznych z dworcem kolejowym. Dalszy rozwój jest w dużej mierze dziełem przypadku i wypadkową możliwości topograficznych/fizjograficznych, potrzeb funkcjonalnych zabudowy – np. przemysłowej i wynikiem włączenia wsi znajdujących się na terenie obecnie miasta i zapewne dostępu do terenów budowlanych. Struktura zabudowy powstawała więc na dostępnych terenach, otaczając pierścieniami najstarszy układ przestrzenny. W efekcie powstały funkcjonalne gniazda zabudowy przemieszanej z terenami biologicznie czynnymi.

W czasach współczesnych powstało kilka osiedli mieszkaniowych z budynkami w technologii rozpowszechnionej wówczas wielkiej płyty – również jak się wydaje w podobny sposób jak dotychczas (w przypadkowych kierunkach). Jedynie osiedle Krzeszowskie zrealizowane na zupełnie nowym terenie wydaje się być założeniem zaplanowanym rozciągającym miasto w

kierunku południowo-wschodnim. Podstawowy i utrwalany obecnie kierunek komunikacyjny północ południe wydaje się układać pasmem, któremu można przypisać funkcje przemysłowe ulokowane wzdłuż terenów kolejowych i drogi S3.

Na strukturę funkcjonalno – przestrzenną miasta Kamienna Góra składają się: wielofunkcyjna strefa usługowo-mieszkaniowa w obrębie śródmieścia, zespoły mieszkaniowe, w tym zabudowy wielorodzinnej oraz jednorodzinnej, tereny usługowe, przemysłowe, tereny otwarte zieleni i wód. Elementy te nakładają się w przestrzeni miasta wzajemnie przenikają i łączą.

Śródmieście Kamiennej Góry stanowi centrum życia społeczno-kulturalnego oraz usługowego. Charakteryzuje się zabudową wielorodzinną o dużym nasyceniu elementami usług. Centralną część śródmieścia stanowi średniowieczny układ urbanistyczny. Występuje tu szczególna koncentracja tkanki zabytkowej.

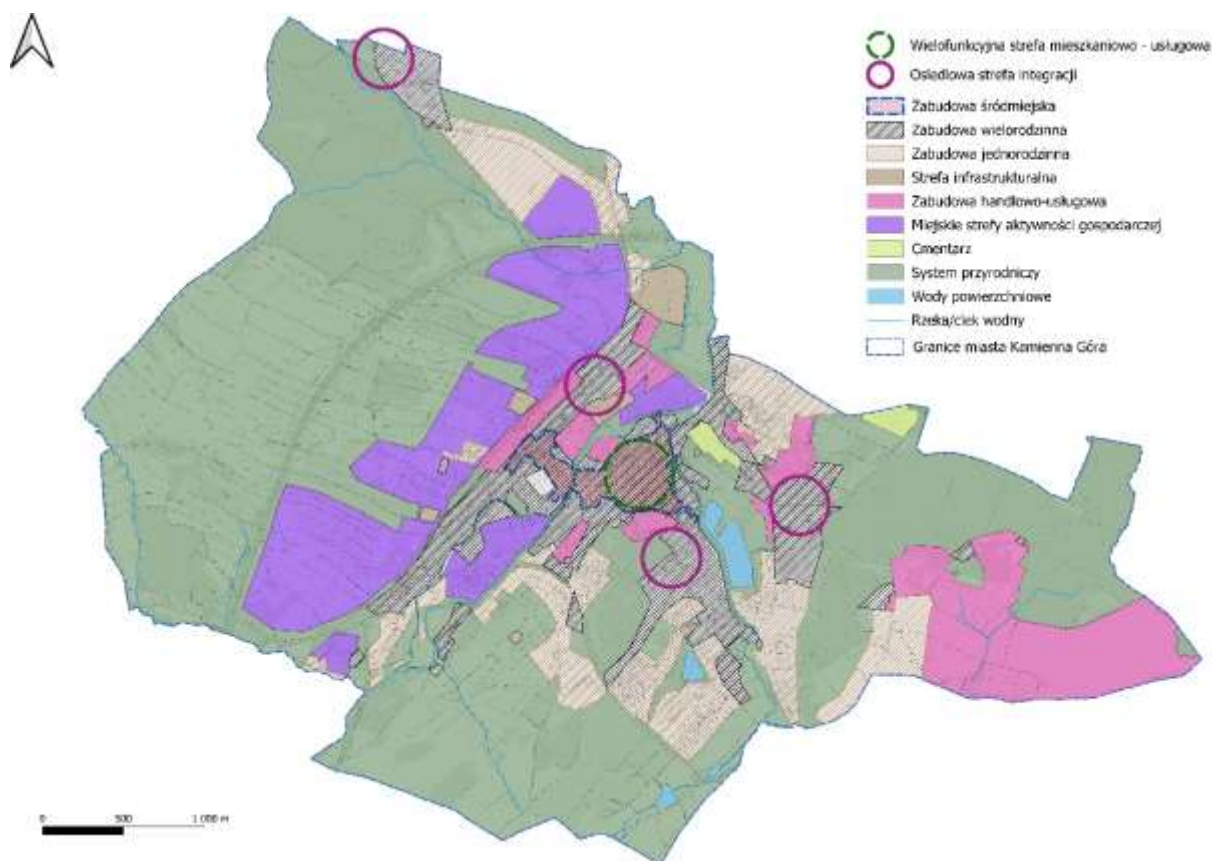
Wokół śródmieścia ukształtowały się zespoły mieszkaniowe, usługowe oraz przemysłowe. Poszczególne strefy funkcjonalne częściowo oddzielone są naturalnymi lub sztucznymi barierami, do których należy zaliczyć doliny rzek, korytarz drogi ekspresowej S3 oraz tereny zielone.

Planuje się utrzymanie, wzmocnienie i rozwinięcie układu gniazdowo-pierścieniowego zabudowy mieszkalnej, z dominującą rolą wielofunkcyjnego śródmieścia oraz pasm aktywności gospodarczej z zakładami przemysłowymi i struktur zieleni – w taki sposób, aby utrzymać i zwiększyć korzyści, jakie on przynosi.

Mając na uwadze powyższe, docelowy układ osadniczy Kamiennej Góry tworzą:

- **Wielofunkcyjna strefa usługowo-mieszkaniowa w obrębie śródmieścia** – oferująca możliwość szerokiego zaspokajania potrzeb związanych z zamieszkaniem, pracą i usługami, handlem oraz kulturą, edukacją, sportem i zdrowiem wraz z paletę usług związanych ze spędzaniem czasu wolnego, o zasięgu oddziaływania na obszar powiatu kamiennogórskiego;
- **Osiedlowe strefy integracji**, skupiające oprócz funkcji mieszkaniowych związanych z budownictwem wielorodzinnym i jednorodzinym, podstawowe usługi dla ludności, w tym związane z edukacją, sportem, rekreacją oraz integracją społeczną, do których zalicza się osiedla: Krzeszowskiego, Cicha, Osiedle nad Zadrną, Antonówka.
- **Miejskie strefy aktywności gospodarczej**, zlokalizowane głównie między linią kolejową a drogą ekspresową S3 (ul. Jeleniogórska, Magazynowa, Towarowa, Jesionowa) oraz punktowo w strukturze tradycyjnie przemysłowych rejonach miasta w rejonie ul. Wałbrzyskiej, Nadrzecznej, Zielonej. Dla obszaru zlokalizowanego między linią kolejową a drogą ekspresową S3 priorytetem jest budowa dróg dojazdowych i uzbrojenie tych terenów.

Mapa 1. Struktura osadnicza Kamiennej Góry

Źródło: opracowanie własne

6.2. SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Kamienna Góra położona jest na pograniczu Sudetów Zachodnich i Środkowych w Kotlinie Kamiennogórskiej, należącej do jednostki wyższego rzędu – Bramy Lubawskiej wg podziału Kondrackiego. Miasto zostało ulokowane w dolinie Bobru u zbiegu z Zadrną, w miejscu stanowiącym charakterystyczne obniżenie pomiędzy Rudawami Janowickimi a Górami Kamiennymi.

Miasto zajmuje powierzchnię 1804 ha, jego obszar graniczy z gminą wiejską Kamienna Góra i w niewielkim fragmencie z gminą Czarny Bór. Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco: tereny rolne 53, 55% powierzchni miasta, tereny lasów 17, 85%, tereny zabudowane i zurbanizowane 27,00%, w tym: tereny mieszkaniowe 6,76%, tereny komunikacyjne 7,65%, tereny przemysłowe 3,60%. Nieznaczną powierzchnię miasta zajmują również wody powierzchniowe płynące i stojące oraz nieużytki.

Obszar miasta charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem ukształtowania terenu. Miasto leży w otoczeniu licznych, średnio wysokich wzgórz, w części zajętych przez zabudowę. Rzeźba terenu tworzy podstawowe komponenty lokalnego krajobrazu, który kształtują liczne, porośnięte lasami i śródpolnymi zadrzewieniami wzgórza o wysokości dochodzącej do 550 m. n.p.m. Charakteryzują je porośnięte lasami świerkowymi stoki i krótkie, często głęboko wcięte doliny potoków spływających bezpośrednio do Bobru. Wschodnią, jednorodną pod względem krajobrazowym część miasta tworzy dolina Zadrnej, rzeki płynącej z okolic Krzeszowa. Zamknięciem Kotliny od strony zachodniej są zróżnicowane pod względem rzeźby stoki

Wielkiej Kopy, obejmujące tereny Antonówki. Peryferyjne części miasta sąsiadują z terenami chronionymi Rudawskiego Parku Krajobrazowego. Kotlinę Kamiennogórską ograniczają góry: od zachodu i północy – Rudawy Janowickie, od północy i wschodu Góry Kamienne pasma Czarnego Lasu i Lesistej, od południa – wschodu Zawory i Góry Krucze, od południa i zachodu – Grzbiet Lasocki. Pod względem hydrograficznym miasto leży w całości w dorzeczu Odry z rzekami Bóbr oraz Zadrna.

W obszarze administracyjnym miasta znajdują się również tereny chronione przyrodniczo, tj.:

1. Rudawski Park Krajobrazowy (w północnej części miasta, obejmujący zalesione tereny w rejonie Antonówki, o powierzchni w granicach miasta ok. 132,0ha), przy czym w obszarze administracyjnym miasta nie ma otuliny RPK której obszar opiera się o granice miasta od północy i zachodu (Dębrznik, Raszków i Pisarzowice);
2. Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 – Rudawy Janowickie (w północnej części miasta, o powierzchni w granicach miasta ok. 131,0ha), PLH 020011, pokrywające się z korytarzem ekologicznym KZ-7C Rudawy Janowickie, obszary te w dużej części pokrywają się z RPK;
3. Obszar Specjalnej Ochrony, Natura 2000 – Sudety Wałbrzysko – Kamiennogórskie (niewielki fragment w południowej części miasta, o powierzchni w granicach miasta ok. 10,8ha).

Przez miasto biegnie ponadlokalny korytarz ekologiczny rzeki Bór.

Do najważniejszych zagrożeń dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia na terenie miasta można zaliczyć zagrożenia powodzi w dolinie rzek Bóbr i Zadrna. Dotyczy to głównie terenów niezamieszkałych, łąk i pastwisk oraz gruntów rolnych, jednak możliwość wystąpienia podtopień występuje także na terenach zabudowy w bezpośrednim otoczeniu koryt rzek w centralnej części miasta. Zagrożenia te mają jednak charakter lokalny, położenie większości terenów zainwestowanych poza obszarami zalewowymi minimalizuje prawdopodobieństwo znacznego oddziaływania tego typu zjawisk na stan bezpieczeństwa w mieście.

W granicach miasta występują obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych. Na terenie miasta występują dwa osuwiska zakwalifikowane jako obszar aktywny ciągle oraz jedno osuwisko zakwalifikowane jako nieaktywne. Ponadto na terenie miasta znajduje się obszar opisany jako teren zagrożony ruchami masowymi. Wszystkie opisane obszary znajdują się w otoczeniu niecki pozostałej po eksploatacji gliny w rejonie ul. Cegielnianej.

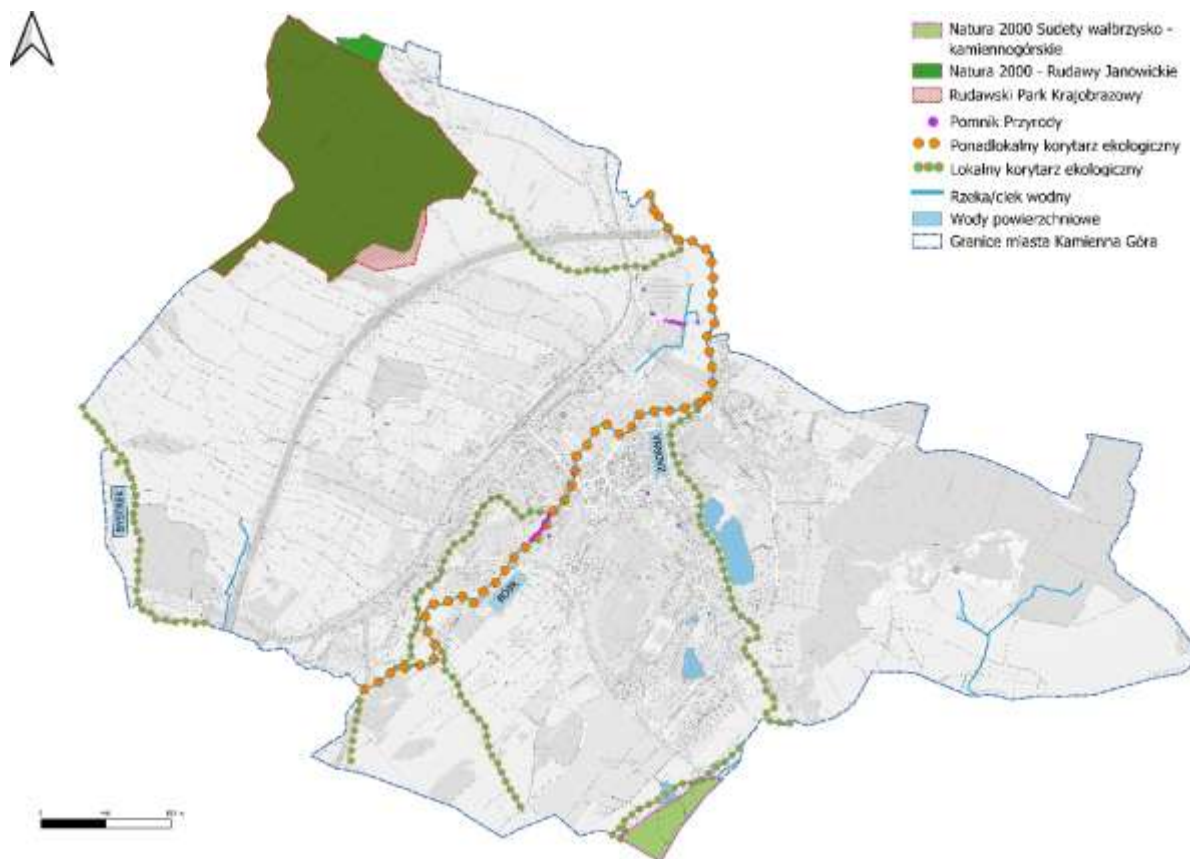
Podstawowymi elementami zabytkowego układu śródmiejskiego miasta jest jego układ urbanistyczny, wywodzący się ze średniowiecznej lokacji oraz historycznie wykształcone zespoły zabudowy, skupione wokół dawnego rynku (obecnie Placu Wolności) i prowadzących do niego ulic, Placu Kościelnego oraz w otoczeniu dawnego ewangelickiego „Kościoła Łaski” na Górze Parkowej.

Mając na uwadze powyższe, kluczowe powiązania przyrodnicze w Kamiennej Górze tworzą:

- System powiązań przyrodniczych związany z dolinami rzek Bobru i Zdarny, w obrębie których występuje szczególne zagrożenie powodzią, co ogranicza sposób ich zagospodarowania;

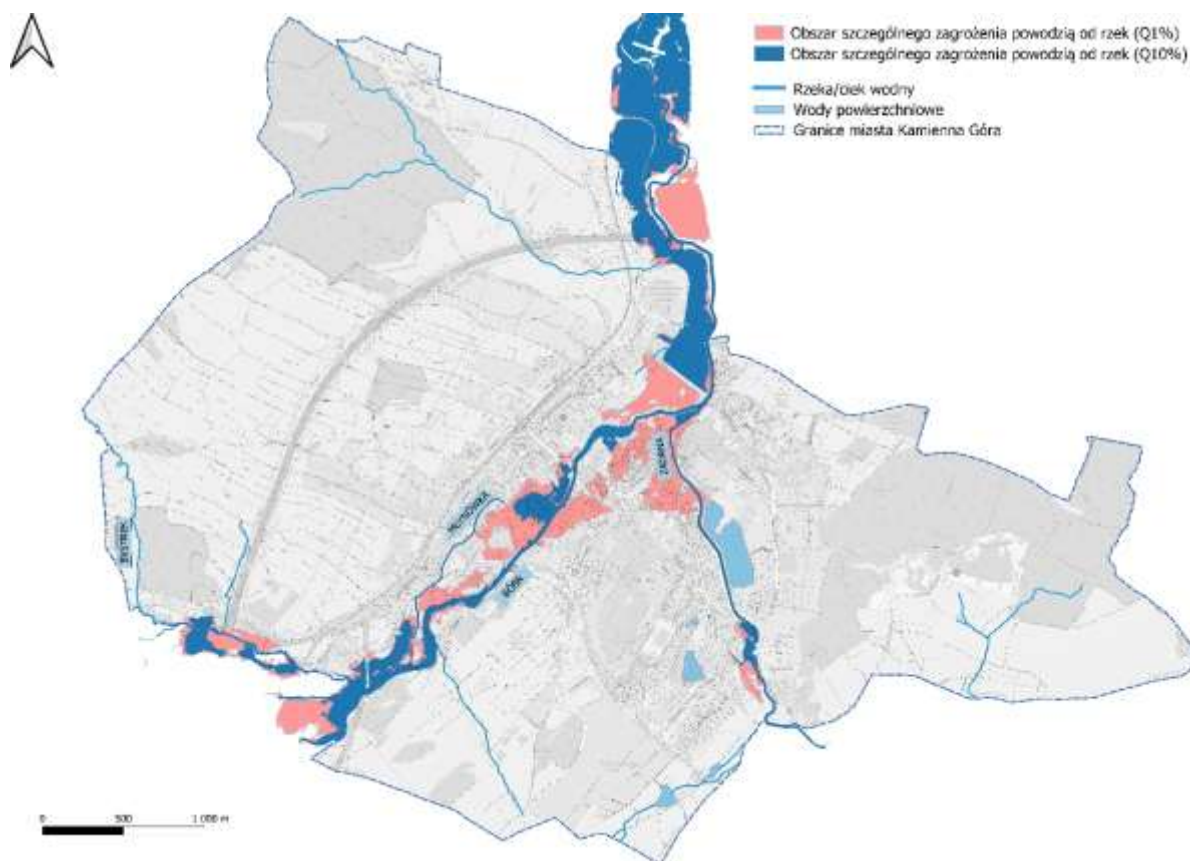
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe wkomponowane w przestrzeń miasta, w szczególności w postaci atrakcyjnych walorów krajobrazowych, terenów leśnych, dolin rzecznych, otwartych terenów łąk;
- Obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych w rejonie ul. Cegielnianej;
- Tereny i obiekty wpisane do rejestru zabytków, bądź wskazane do objęcia ochroną prawną z uwagi na ich wartość przyrodniczą i kulturową, związane przede wszystkim z zabytkowym układem śródmiejskiego miasta.

Mapa 2. System powiązań przyrodniczych na obszarze Kamiennej Góry

Źródło: opracowanie własne

Mapa 3. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w Kamiennej Górze

Źródło: opracowanie własne

6.3. GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH

Podstawowy układ komunikacyjny miasta tworzą:

- drogi krajowe S3 Świnoujście – Goleniów – A6 (Rzęsnica) A6 (Szczecin) – Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra – A4 (Legnica) – Bolków – Lubawka – granica państwa (Praga) oraz DK5 Węzeł "Nowe Marzy" - Świecie - Bydgoszcz - Gniezno - Poznań Węzeł "Poznań Wschód" - Węzeł "Poznań Zachód" - Leszno - Wrocław - Kostomłoty - Dobromierz - Bolków - Węzeł "Kamienna Góra";
- droga wojewódzka nr 367 Jelenia Góra, Grabary - Kowary - Przełęcz Kowarska - Kamienna Góra - Czarny Bór - Boguszów-Gorce – Wałbrzych;
- drogi powiatowe;
- drogi gminne.

W 2024 roku nastąpiło oficjalne otwarcie odcinka drogi S3 Kamienna Góra-Bolków. Ekspresowa Droga S3 na odcinku Legnica–Lubawka stanowi element kluczowej trasy transportowej o zasięgu europejskim. Trasa ta, łącząca Świnoujście ze Szczecinem, Gorzowem Wielkopolskim, Zieloną Górą, Legnicą, Jaworem, Bolkowem, Kamienną Górą i Lubawką (granica państwa), ma za zadanie połączyć Skandynawię (przez porty Świnoujście–Szczecin) z północnymi Włochami (przez Czechy i Austrię)

Przez Kamienną Górę przebiegają następujące linie kolejowe:

- linia kolejowa nr 298 Kamienna Góra – Sędziszów (linia pierwszorzędna, dwutorowa, niezelektryfikowana);
- linia kolejowa nr 299 Kamienna Góra – Lubawka (linia pierwszorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana);
- linia kolejowa nr 345 Kamienna Góra – Piszczowice.

Ze stacji Kamienna Góra istnieje możliwość bezpośredniego dojazdu do stacji Sędziszów, Kralovec, Trutnov Hlavni Nadrazi.

Na terenie miasta Kamienna Góra nie odnotowano węzła przesiadkowego. Najbliższe węzły przesiadkowe zidentyfikowane zostały w Wałbrzychu (Plac Solidarności, PKP Wałbrzych Szczawienko, PKP Wałbrzych Główny), Głuszycy (Centrum Przesiadkowe ul. Łukasiewicza), Jedlinie-Zdroju (Centrum Przesiadkowe przy Pl. Zwycięstwa), Mieroszowie (ul. Nad Potokiem), Świebodzicach (Plac Dworcowy).

Trwa kompleksowa rewitalizacja linii kolejowych w rejonie Kamiennej Góry, mająca na celu przywrócenie bezpośrednich połączeń pasażerskich, w szczególności z Jelenią Górą. Kluczowym elementem jest odbudowa trasy nr 308/345 łączącej Kamienną Górę z Kowarami. Ponadto, w rejonie prowadzone są działania dotyczące analizy wariantów linii kolejowych w ramach projektów CPK.

W roku 2021 w Kamiennej Górze zakończono realizację inwestycji polegającej na poprowadzeniu głównie śladem nieczynnych linii kolejowych (na kierunku Krzeszów oraz do Antonówki) wyodrębnioną bezkolizyjną, magistralną drogę rowerową. Wykonanie tej inwestycji pozwala skupić się nad wyznaczeniem przebiegu ścieżek rowerowych w obszarze miasta, które utworzą spójny system powiązań i wygenerują swobodny ruch rowerowy.

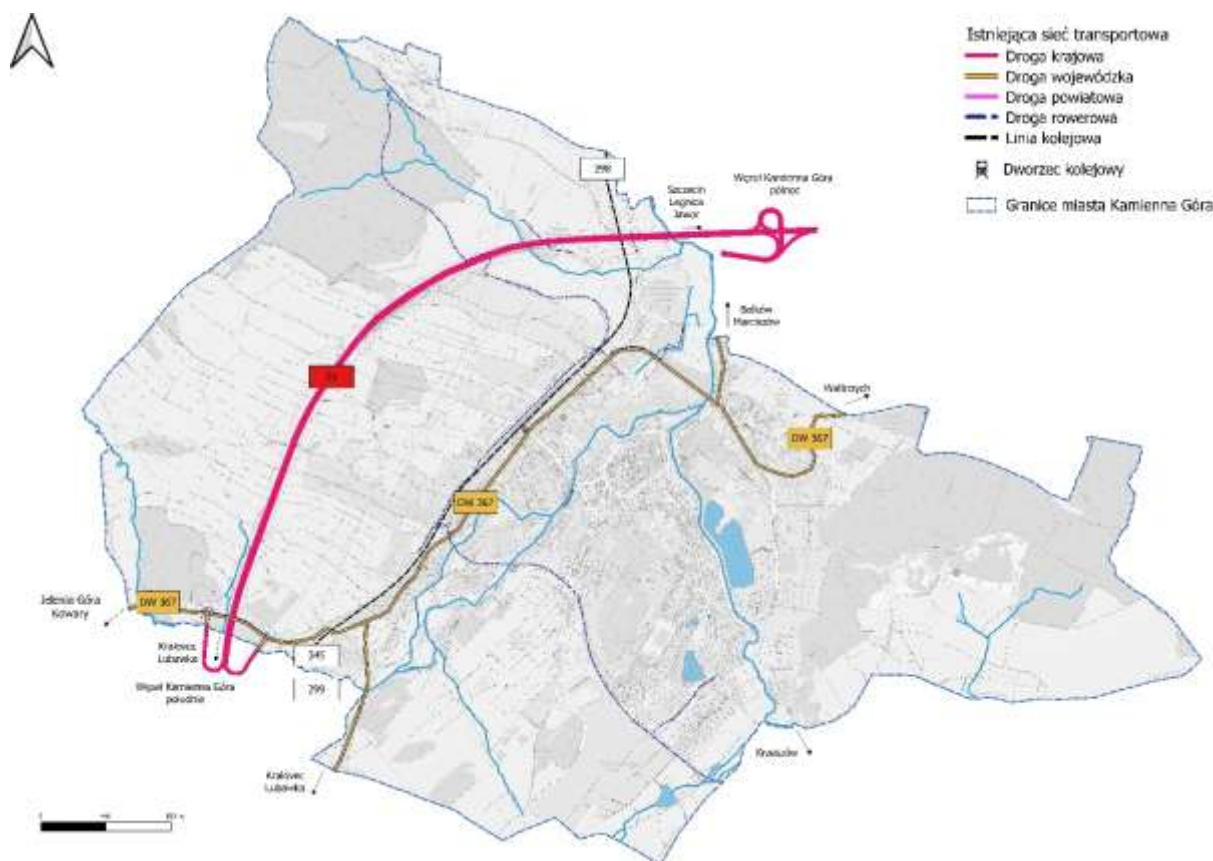
Przez teren miasta przebiegają następujące szlaki rowerowe:

- Obwodnica Dolomitowa – szlak o znaczeniu lokalnym, od Piszczowic (Starym Traktem Kamiennogórskim), ulicami Jedwabną, F. Chopina, P. Ściegiennego, S. Staszica i Wiejską – w kierunku Przedwojowa i Janiszowa;
- Obwodnica Marciszowska – szlak o znaczeniu lokalnym, od Raszowa (Starym Traktem Kamiennogórskim), ulicami Jedwabną, do drogi rowerowej tranzytowej w kierunku ul. Zamkowej i dalej do Ptaszkowa;
- Trasa Doliny Bobru o znaczeniu regionalnym (ER-6, 703) ulicami: Polną, Jesionową, Bohaterów Getta – do drogi rowerowej tranzytowej – i dalej na kierunku do Krzeszowa (i granicy państwa w Okrzeszynie);
- Trasa Kamienna o znaczeniu regionalnym (ozn. 705) ulicami: Polną, Jesionową, Bohaterów Getta – do drogi rowerowej tranzytowej – i dalej na kierunku do Krzeszowa (i granicy państwa w Okrzeszynie);
- Europejski Rowerowy Szlak Cysterski (ER-8, Legnica, Bolków Kamienna Góra Mieroszów) pokrywający się w obszarze miasta z Trasą Doliny Bobru i Trasą Kamienną.

Mając na uwadze powyższe, kluczowe powiązania transportowe Kamiennej Góry tworzą:

- Połączenia transportowe łączące przestrzeń miasta z krajowym układem transportowym dróg szybkiego ruchu, docelowo łączące Kamienną Górę z Legnicą (skrzyżowanie A4 i S3), Wrocławiem, Pragą (po zrealizowaniu inwestycji po stronie czeskiej), kształtujące atrakcyjność funkcji gospodarczych i mieszkaniowych,
- Połączenia transportowe opierające się na komunikacji kolejowej, przy założeniu zrealizowania inwestycji związanych z odbudową trasy nr 308/345 łączącej Kamienną Górę z Kowarami oraz połączenia Kamiennej Góry z siecią kolei szybkich prędkości,
- Integracja systemu transportowego w ujęciu ponadlokalnym w oparciu o węzeł przesiadkowy przy dworcu PKP w Kamiennej Górze, wzmacniająca funkcje usługowe i mieszkaniowe Kamiennej Góry oraz powiązania funkcjonalne w obrębie Aglomeracji Wałbrzyskiej i powiatu kamiennogórskiego,
- Połączenia transportowe łączące wielofunkcyjną strefę usługowo-mieszkaniową w obrębie śródmieścia z osiedlowymi strefami integracji, z priorytetem dla ruchu pieszego i rowerowego oraz w przypadku połączeń ponadlokalnych z Kamienną Górą, z priorytetem dla zbiorowej komunikacji kolejowej, autobusowej oraz ruchu rowerowego,
- Połączenia transportowe w obrębie osiedlowych stref integracji, z priorytetem dla ruchu pieszego i rowerowego, ukierunkowane na dostępność podstawowych usług publicznych i usług komercyjnych blisko miejsca zamieszkania, w tym szkół, boisk, obiektów handlowych,
- Połączenia transportowe dedykowane funkcji rekreacyjno-turystycznej, w szczególności w oparciu o tereny zieleni, poprzez połączenie terenów posiadających funkcje społeczne i rekreacyjne oraz wykorzystanie potencjału terenów nadrzecznych.

Mapa 4. Główne korytarze i elementy sieci transportowej na terenie Kamiennej Góry

Źródło: opracowanie własne

6.4. GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gospodarka wodno-ściekowa

Eksploatacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kamiennej Górze. Działania przedsiębiorstwa skoncentrowane są na zapewnieniu odpowiedniej jakości wody i ciągłości jej dostaw, minimalizowaniu strat w sieci oraz zmniejszeniu awaryjności urządzeń wodno-kanalizacyjnych poprzez ciągły monitoring procesów dostarczania wody i odprowadzania ścieków - racjonalizujące zużycie wody.

Miasto Kamienna Góra zaopatrywane jest w wodę głównie z ujęcia wody podziemnej w Janiszowie, które składa się z 6 studni wierconych ujmujących wodę z formacji czwartorzędowej z czego w ciągłej eksploatacji są 4 z nich. Średniodobowy pobór na jakie wydane jest pozwolenie wodnoprawne wynosi 2500 m³/d. Średni pobór wody z ujęcia wynosi ok. 1800 m³/d.

Ujęcie wody powierzchniowej „Opatówek” o wydajności 3600 m³/d stanowi awaryjne ujęcie wody, obecnie nieeksploatowane. Miasto Kamienna Góra posiada znaczne rezerwy wody w świetle dalszej rozbudowy sieci. Przedsiębiorstwo wodociągowe eksploatuje łącznie 68,9 km sieci wodociągowej.

Długość sieci kanalizacyjnej w Kamiennej Górze wynosi ogółem 56,6 km. Końcowym punktem zrzutu ścieków komunalnych jest oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna zlokalizowana przy ul. Zamkowej 3 w Kamiennej Górze. Oczyszczalnia ścieków spełnia wymogi pozwolenia wodnoprawnego i przepisów ochrony środowiska w zakresie oczyszczania ścieków w aglomeracjach powyżej 15 000 RLM oraz zagospodarowania osadów.

Gmina oraz przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne sukcesywnie modernizują infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną w oparciu o harmonogram wieloletniego planu modernizacji.

Gospodarka odpadami

Za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu miasta Kamienna Góra odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Sanikom” Sp. z o.o. zs. w Lubawce. Obowiązujące umowy obejmują:

- odbiór i transport odpadów komunalnych niesegregowanych (zmieszanych) i selektywnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości w części zamieszkałych i niezamieszkałych;
- odbiór i transport odpadów komunalnych niesegregowanych (zmieszanych) i selektywnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych;
- prowadzenie PSZOK-u;
- świadczenie usług w zakresie przyjęcia, przemieszczania i zagospodarowania odpadów komunalnych, odpadów zielonych i pozostałości z sortowania przeznaczonych do składowania do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Lubawce.

Mieszkańcy Kamiennej Góry w ramach ponoszonej opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi mogą korzystać z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowanego przy ul. Towarowej 49 w Kamiennej Górze.

Sieć gazowa, ciepłownicza, elektroenergetyczna, odnawialne źródła energii

Kamienna Góra zaopatrywana jest w gaz ziemny gazociągami niskiego, średniego i podwyższonego średniego ciśnienia (z gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia relacji Kowary-Wałbrzych oraz z gazociągu średniego ciśnienia relacji Kamienna Góra-Czarny Bór) za pośrednictwem 4 stacji redukcyjno-pomiarowych podwyższonego średniego ciśnienia oraz 1 stacji redukcyjnej średniego ciśnienia. Około 97,7% mieszkańców miasta korzystało z sieci gazowej.

Na terenie miasta Kamienna Góra dystrybucją energii elektrycznej zajmuje się TAURON Dystrybucja S.A. Oddział Jelenia Góra w oparciu o udzieloną koncesję oraz według stawek określonych w taryfie zatwierdzonej przez Prezesa Regulacji Energetyki.

Stan techniczny sieci gazowej w Kamiennej Górze, na podstawie częstotliwości występowania nieszczelności ocenia się jako dobry. Istnieje możliwość rozbudowy sieci gazowej w zakresie uzależnionym od ilości wnioskujących odbiorców, jeżeli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki dostarczania paliwa gazowego.

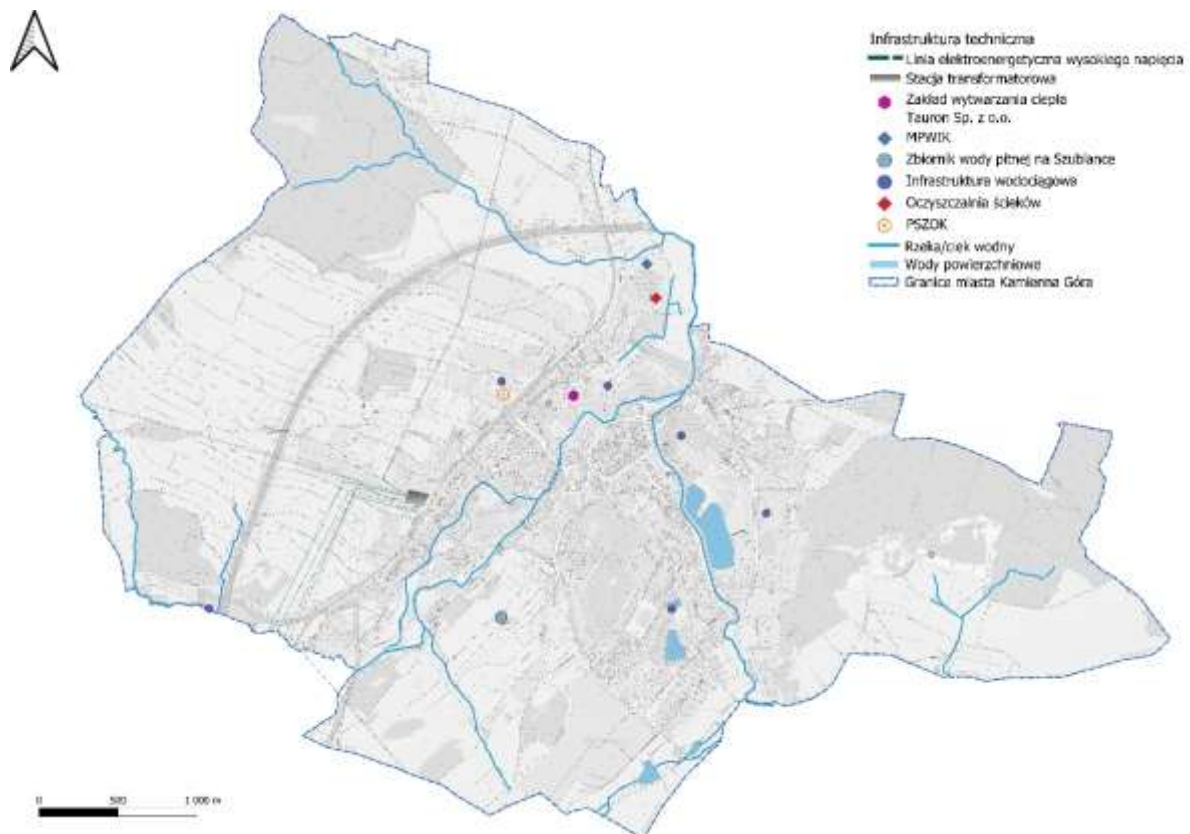
Zasilanie w energię elektryczną odbywa się ze stacji GPZ Kamienna Góra R-357 o napięciu 110/20 kV, w której zainstalowane są dwa transformatory: T1-16MVA, T2-16MVA. Długość sieci elektroenergetycznej wynosi łącznie 154,9 km i obejmuje sieci napowietrzne i kablowe niskiego, średniego i wysokiego napięcia.

Stan techniczny sieci pozwala na ich eksploatację oraz podlega bieżącemu monitoringowi. Wyeksploatowane elementy sieci są sukcesywnie wymieniane lub naprawiane w ramach prowadzonych prac modernizacyjnych, eksploatacyjnych oraz zabiegów doraźnych prowadzonych przez przedsiębiorstwo energetyczne.

Wytwarzaniem, przesyłaniem, dystrybucją oraz sprzedażą ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej zajmuje się Tauron Ciepło Sp. z o.o. Obszar Ciepłowni Lokalnych Rejon Wytwarzania w Kamiennej Górze.

Dostawa ciepła odbywa się poprzez istniejący system sieci ciepłowniczych o całkowitej długości 14 184,9 m. Sieć ciepłownicza jest siecią dwururową, wodną, promieniową, w której można wyodrębnić 5 niezależnych temperaturowo sieci kierunkowych, obsługujących różne rejon miasta.

Mapa 5. Infrastruktura techniczna Kamiennej Góry

Źródło: opracowanie własne

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Mieszkalnictwo społeczne i pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta Kamienna Góra realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Na terenie gminy miejskiej Kamienna Góra funkcjonują placówki wsparcia dziennego poza strukturami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie wydanych decyzji Burmistrza Miasta Kamienna Góra zezwalających na ich prowadzenie, w formie podwórkowej:

- Centrum Świetlic Podwórkowych Hufca ZHP Kamienna Góra – Granica;
- Centrum Świetlic Podwórkowych Hufca ZHP Kamienna Góra – Dzielne Orłęta;
- Centrum Świetlic Podwórkowych Hufca ZHP Kamienna Góra – Leśne Licho.

W formie opiekuńczej:

- Świetlica Środowiskowa – Słoneczna Wyspa, z siedzibą przy ul. Wałbrzyskiej 15.

Na terenie miasta nie funkcjonują jednostki takie jak: Dom Pomocy Społecznej, mieszkania treningowe i wspomagane, noclegownie, ogrzewalnie, ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki wsparcia, placówki specjalistycznego poradnictwa czy rodzinne domy pomocy.

Na terenie miasta ma również siedzibę Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (ul. H. Sienkiewicza 6A).

Kultura

Do instytucji kultury miasta zalicza się:

- Centrum Kultury w Kamiennej Górze;
- Muzeum Tkactwa w Kamiennej Górze;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Kamiennej Górze.

Sport, rekreacja i turystyka

W Kamiennej Górze działa Miejskie Centrum Kultury Fizycznej, które zarządza obiektami sportowymi znajdującymi się na terenie miasta. Należą do nich: kryta pływalnia, dwa boiska „Orlik”, korty tenisowe, dwa stadiony sportowe oraz Ośrodek Wypoczynku Świątecznego „Zalew”.

Do obiektów sportowych zlokalizowanych w Kamiennej Górze zalicza się:

- Stadion przy ul. Słowackiego;
- Stadion przy ul. Ściegiennego;
- Orlik ul. Lubawska;
- Orlik OWŚ Zalew;
- Boisko na Osiedlu Zadrna przy ul. Kościuszki;
- Skatepark - ul. Szpitalna;
- Korty OWŚ Zalew;
- Sala gimnastyczna ul. Kościuszki.

Opieka zdrowotna

Na terenie Kamiennej Góry mieszkańcy mają dostęp do następujących placówek zdrowia:

- Powiatowe Centrum Zdrowia w Kamiennej Górze Sp. z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy (ul. Bohaterów Getta 10),
- Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji i Ortopedii Sp. z o.o. w Kamiennej Górze (ul. Janusza Korczaka 1),
- „Eskulap” Sp. z o.o. (ul. Władysława Broniewskiego 26a),
- NZOZ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Rodzinna (ul. Tadeusza Kościuszki 6),
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Cermed” (ul. Tadeusza Kościuszki 6),
- NZOZ Centrum Higieny Psychicznej (ul. Tadeusza Kościuszki 6),
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Opti-med (ul. Bohaterów Getta 8),
- Bonifraterskie Centrum Medyczne Sp. z o.o. (ul. Jeleniogórska 3),
- Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze (ul. Adama Mickiewicza).

W lipcu 2026 roku rozpoczął przyjmowanie pensjonariuszy nowo otwarty przy Powiatowym Centrum Zdrowia Sp. z o.o., Zakład Opiekuńczo Lecznicy (ZOL). Odpowiada na potrzeby związane z opieką nad osobami starszymi i przewlekle chorymi, co przyczyni się do podniesienia jakości świadczonej opieki długoterminowej.

Oświata i wychowanie dzieci

Gmina miejska Kamienna Góra prowadzi jeden żłobek na terenie miasta pod nazwą Żłobek Miejski w Kamiennej Górze. Placówka dysponuje 72 miejscami.

Na terenie miasta Kamienna Góra zlokalizowane są 3 przedszkola publiczne oraz 1 przedszkole niepubliczne:

- Przedszkole Publiczne nr 1 im. Czterolistnej Konieczynki w Kamiennej Górze (ul. Spacerowa 12),
- Przedszkole Publiczne nr 2 Mali Optymiści w Kamiennej Górze (ul. Kościuszki 4),
- Przedszkole Publiczne nr 3 w Kamiennej Górze (ul. Jana Pawła II 20),
- Prywatne Przedszkole „STOKROTKA” w Kamiennej Górze (ul. Parkowa 3).

Kamienna Góra, pełniąc funkcję organu prowadzącego, zarządza 2 publicznymi szkołami:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. ks. Jana Twardowskiego w Kamiennej Górze (plac Kościelny 1),
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Tkaczy Śląskich w Kamiennej Górze (ul. Jeleniogórska 7).

Do głównych placówek kształcenia zawodowego na terenie miasta należą:

- Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących (ZSZIO) w Kamiennej Górze;
- Niepubliczne Medyczne Studium Zawodowe dla Młodzieży i Dorosłych.

W mieście funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące w Kamiennej Górze.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie miasta Kamienna Góra funkcjonuje wieloelementowy system bezpieczeństwa publicznego, którego głównym celem jest zapewnienie ochrony życia, zdrowia i mienia mieszkańców, a także przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym, technicznym i społecznym.

Za bezpieczeństwo i porządek publiczny odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze, która obejmuje swoim działaniem teren miasta i gminy Kamienna Góra oraz sąsiednich jednostek samorządowych.

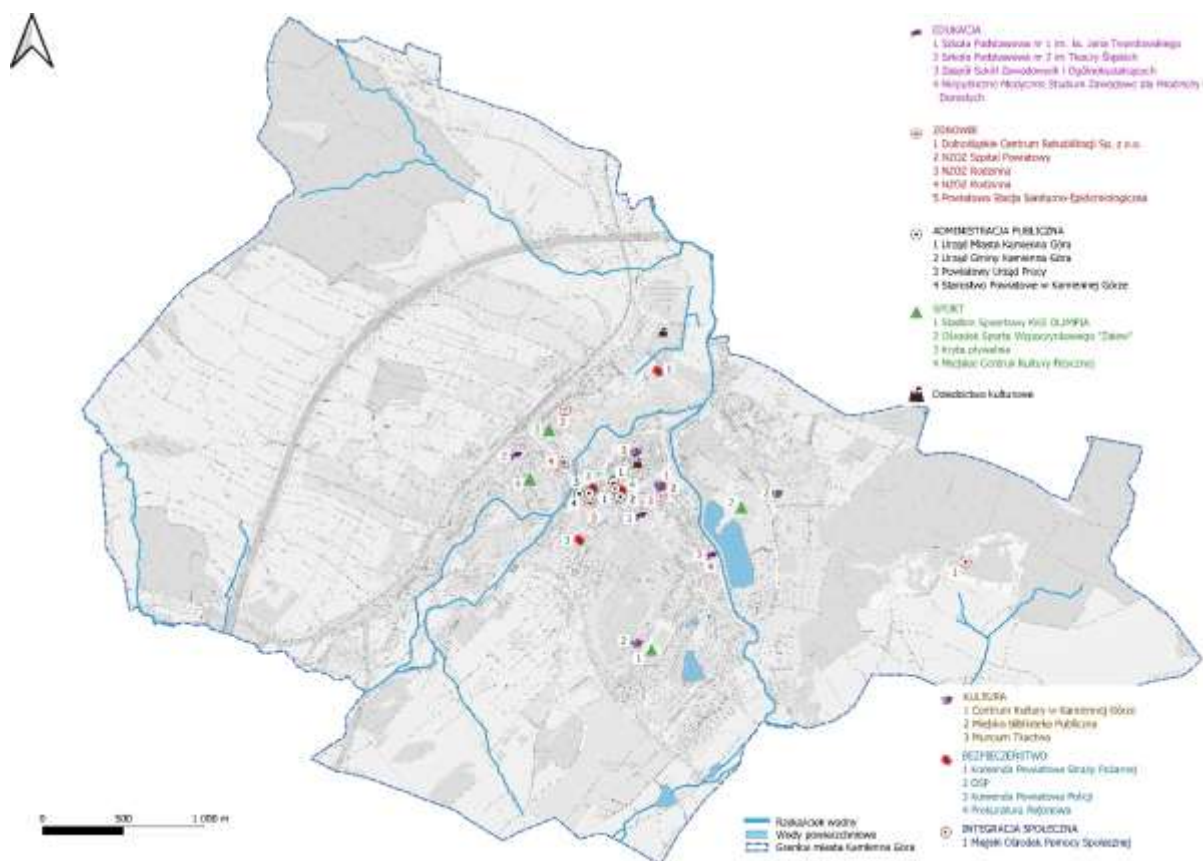
Na terenie miasta Kamienna Góra nie funkcjonują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa technicznego realizuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kamiennej Górze, która obejmuje swoim działaniem cały obszar powiatu kamiennogórskiego.

Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego realizowane są przez Burmistrza Miasta Kamienna Góra, pełniącego funkcję Szefa Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

W mieście rozwijany jest również system informacji kryzysowej – w tym komunikaty sms (system SISMS) i syreny alarmowe.

Miasto dysponuje systemem monitoringu wizyjnego obejmującym główne ulice, place, okolice szkół, urzędów oraz obiekty użyteczności publicznej. System jest stale rozbudowywany – obecnie obejmuje kilkadziesiąt kamer, z czego większość posiada funkcję rejestracji obrazu w wysokiej rozdzielczości i trybie nocnym.

Mapa 6. Infrastruktura społeczna Kamiennej Góry

Źródło: opracowanie własne

6.5. DOCELOWY MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Docelowy model przestrzenno-funkcjonalny został opracowany na podstawie istniejącego zagospodarowania przestrzeni, przy uwzględnieniu założeń rozwojowych wynikających z celów i kierunków działań Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036.

Kluczowe uwarunkowania rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Kamiennej Góry

Układ funkcjonalno-przestrzenny Kamiennej Góry kształtował się z różną dynamiką na przestrzeni długiego okresu. Miasto zostało ulokowane pod koniec XIII w. W okresie średniowiecza obszar zabudowy obejmował stare miasto, które otoczone było murami obronnymi. Do obecnych czasów układ ten w znacznym stopniu został zachowany. Wokół tej przestrzeni w XIX i XX wieku rozwijała się nowsza zabudowa mieszkaniowa oraz powstały zakłady przemysłowe, co związane było m. in. zżywieniem gospodarczym po doprowadzeniu do miasta kolei żelaznej. Rozwój zabudowy w kierunku dworca PKP w tym okresie w znacznym stopniu ukształtował obecny kształt śródmieścia. Śródmieście współcześnie obejmuje swoim zasięgiem zarówno najstarszą część obszaru średniowiecznej zabudowy, jak też strukturę przestrzenną ukształtowaną w okresie rozwoju przemysłowego miasta w XIX i XX wieku.

W obszarze miasta Kamienna Góra występuje ukształtowana sieć osadnicza typowa dla obszaru Dolnego Śląska. Jest to przeważnie zabudowa zwarta posiadająca zachowany średniowieczny układ zabudowy (część śródmieścia). W skład struktury osadniczej Kamiennej Góry wchodzi zarówno zabudowa mieszkaniowa, mieszkaniowo-usługowa oraz obiekty usługowe, takie jak kościoły, szkoły, obiekty usługowo-handlowe i zakłady produkcyjne.

Nowo powstająca zabudowa jest strukturą mieszkaniową jednorodzinną, wielorodzinną, usługową i przemysłową. Powstaje poza historycznym układem miejskim, ale tworzy z nim całość funkcjonalno- przestrzenną. Ponadto odrębne niegdyś wsie wraz z przyległymi terenami zostały na przestrzeni od czasów lokacji miasta włączone w jego obszar administracyjny. Poza istniejącymi terenami zainwestowania miejskiego przewidziane są również nowe tereny produkcyjno-usługowe.

Istotnym elementem ładu przestrzennego jest układ komunikacyjny, w szczególności układ dróg tranzytowych północ-południe – drogi wojewódzkiej nr 367 i S3 oraz wschód-zachód – droga śródsudecka.

Na stan ładu przestrzennego wpłynęło prowadzenie działalności górniczej, związanej z eksploatacją kamienia oraz iłów, a nawet węgla kamiennego – w wyniku których powstały zmiany w ukształtowaniu terenu, tj. wyrobiska częściowo zamienione w zbiornik wodny i zamienione w obszar wymagający przeprowadzenia prac rekultywacyjnych.

W przestrzeni determinantą rozwoju miasta były rzeki. Obecnie istotny wpływ na kształtowanie się funkcji mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych ma biegnąca przez miasto droga ekspresowa S3.

Większość mieszkańców miasta ma łatwy dostęp do dużych i ciągłych kompleksów zieleni zarówno wysokiej - lasów, jak i niskiej - otwartych łąk oraz do zieleni zorganizowanej miejskich parków i skwerów. Diagnozuje się przy tym potrzebę wzmocnienia powiązań poszczególnych elementów terenów zieleni, w szczególności poprzez połączenie terenów posiadających funkcje społeczne i rekreacyjne oraz wykorzystanie potencjału terenów nadrzecznych.

Od początku lat 90 - tych struktura przemysłowa wpleciona w tkankę urbanistyczną miasta jest stopniowo zagospodarowywana na inne nieuciążliwe nieprodukcyjne cele mieszkalne i usługowe. Natomiast zabudowa przemysłowa, produkcyjna organizowana jest w paśmie równoległym do terenów kolejowych i za nimi oraz na innych kierunkach – na obrzeżach miasta. Docelowo wpływ na kształtowanie się terenów przemysłowych będzie mieć dostępność do układu transportowego i drogi ekspresowej S3.

W Kamiennej Górze potrzeby codzienne, realizowane są w niewielkiej odległości od miejsca zamieszkania. Można tu wyróżnić ośrodek centralny miasta (wspomniana wielofunkcyjna strefa usługowo-mieszkaniowa w obrębie śródmieścia), w którym nakłada się kilka rodzajów obiektów i instytucji administracji publicznej, instytucji finansowych, kultu religijnego. Wszystko to łączy się w system, pozwalający na dostęp w izochromie dojścia 10 minut z ważnym miejscem – rynkiem, na którym odbywają się wydarzenia kulturalne, religijne, rozrywkowe, polityczne. Dla części wydarzeń o charakterze masowym wykorzystywany jest również teren miejski nad zalewem, w rejonie ulicy Księcia Bolka I i ul. Kościuszki. W odniesieniu do poszczególnych stref mieszkaniowych zakłada się wzmocnienie dostępności funkcji usługowych, zarówno zlokalizowanych w obrębie śródmieścia, jak też umiejscowionych lokalnie, blisko miejsca zamieszkania.

W Kamiennej Górze znajdują się dwa duże kompleksy rekreacyjno-wypoczynkowe o powierzchni większej niż 20ha, położone w centralnej części miasta, dostępne w zasięgu pieszo i rowerem. Jest to kompleks Góry Parkowej stanowiącej częściowo założenie parkowe i częściowo ewidencyjny las. Drugi taki zwarty kompleks terenów rekreacyjno-wypoczynkowych to Ośrodek Wypoczynku Świątecznego (zalew) stanowiący tereny otwarte ze zbiornikiem wodnym. Tworzą one oś dla punkt docelowy dla powiązań transportowych dedykowanych funkcji rekreacyjnej (trasy pieszo-rowerowe).

Dla wyodrębnionych jednostek osadniczych o wielkości powyżej 250 mieszkańców położonych w granicach administracyjnych miasta, tj. dla Antonówki i DCRO – również zapewniono dostęp do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W rejonie Antonówki znajduje się teren zieleni urządzonej o powierzchni ok. 0,8ha (boisko i plac zabaw). W granicach nieruchomości Dolnośląskiego Centrum Rehabilitacji i Ortopedii – znajduje się założenie parkowe i kompleksy leśne (również należące do DCRO) o łącznej powierzchni ok. 35ha. Obydwie jednostki otoczone są dużymi kompleksami ewidencyjnych lasów.

Tereny zieleni tworzą układ obszarów w formie lasów, parków, ogrodów działkowych, cmentarzy, terenów rolniczych, obszarów rzek i sztucznych zbiorników wodnych zalewu i stawów oraz zieleni zorganizowanej, od parków do założeń małych – kieszonkowych skwerów.

Mając na uwadze powyższe ustala się następujący docelowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni:

1. Elementy o charakterze liniowym

Działania rewitalizacyjne oraz modernizacyjne wspierać będą atrakcyjność funkcji mieszkaniowych i usługowych śródmieścia. Zakłada się wzmocnienie powiązań transportowych pomiędzy strefami mieszkaniowymi i usługowymi, w tym z priorytetem poprawy dostępności do wielofunkcyjnej strefy usługowo mieszkaniowej w obrębie śródmieścia.

Dostępność do transportu kolejowego ukierunkuje lokalny system transportowy, z założeniem poprawy dostępności do dworca PKP z pozostałych rejonów miasta. Utworzenie centrum przesiadkowego pozwoli integrować różne formy transportu oraz wspierać będzie ponadlokalne funkcje usługowe śródmieścia. Integracja funkcjonalno-przestrzenna miasta oraz w ujęciu ponadlokalnym wymagać będzie rozwoju alternatywnych połączeń, w szczególności pieszo-rowerowych.

Proponuje się ustalenie następującej struktury elementów liniowych na terenie Kamiennej Góry:

- Powiązania transportowe:
 - drogi krajowe S3 oraz DK5, droga wojewódzka nr 367, drogi powiatowe, drogi gminne;
 - linie kolejowe: linia kolejowa nr 298, nr 299, nr 345;
 - drogi dla rowerów oraz drogi dla pieszych;
- Powiązania Infrastrukturalne: linie energetyczne, gazociągi, sieci ciepłownicze.

2. Elementy o charakterze powierzchniowym:

W Kamiennej Górze zakłada się wzmocnienie kształtowania atrakcyjności funkcji usługowych i mieszkaniowych, zarówno w obrębie śródmieścia, jak też poszczególnych osiedli. Zakłada się wprowadzanie nowej zabudowy, jak też działania remontowe i modernizacyjne istniejącej zabudowy, z uwzględnieniem wymogów ochrony konserwatorskiej.

Rozwój miasta wymagać będzie wzmocnienia aktywności gospodarczej, co oznacza tworzenie atrakcyjnych terenów przemysłowych i usługowych (miejska strefa aktywności gospodarczej). Wymaga to budowy dróg dojazdowych oraz uzbrojenia terenów przemysłowych i usługowych.

Proponuje się wzmocnienie procesów kreowania się następujących układów przestrzennych:

- Wielofunkcyjnej strefy usługowo-mieszkaniowej w obrębie śródmieścia, wzmocnionej lokalizacją węzła przesiadkowego przy dworcu PKP;
- Osiedlowych strefy integracji osiedli: Krzeszowskiego, Cicha, Osiedle nad Zadną, Antonówka;
- Miejskich stref aktywności gospodarczej, zlokalizowanych głównie między torami kolejowymi a drogą ekspresową S3;
- Dwóch dużych kompleksów rekreacyjno-wypoczynkowych, stanowiących miejsca węzłowe dla funkcji czasu wolnego;
- Powierzchniowego systemu przyrodniczego w oparciu o:
 - korytarz ekologiczny dolin rzek Bóbr, Zadna;
 - obszar szczególnego zagrożenia powodzią wzdłuż rzek Bóbr, Zadna;
 - lasy, łąki, obszary śródpolne oraz zieleń miejską.

3. Elementy o charakterze punktowym:

Lokalizacja elementów infrastruktury społecznej oraz usług komercyjnych w znacznym stopniu decyduje o koncepcji integracji funkcjonalno-przestrzennej, polegającej na zdefiniowaniu wielofunkcyjnej strefy usługowo-mieszkaniowej w obrębie śródmieścia oraz osiedlowych stref integracji.

Kluczowe dla struktury funkcjonalno-przestrzennej elementy o charakterze punktowym to:

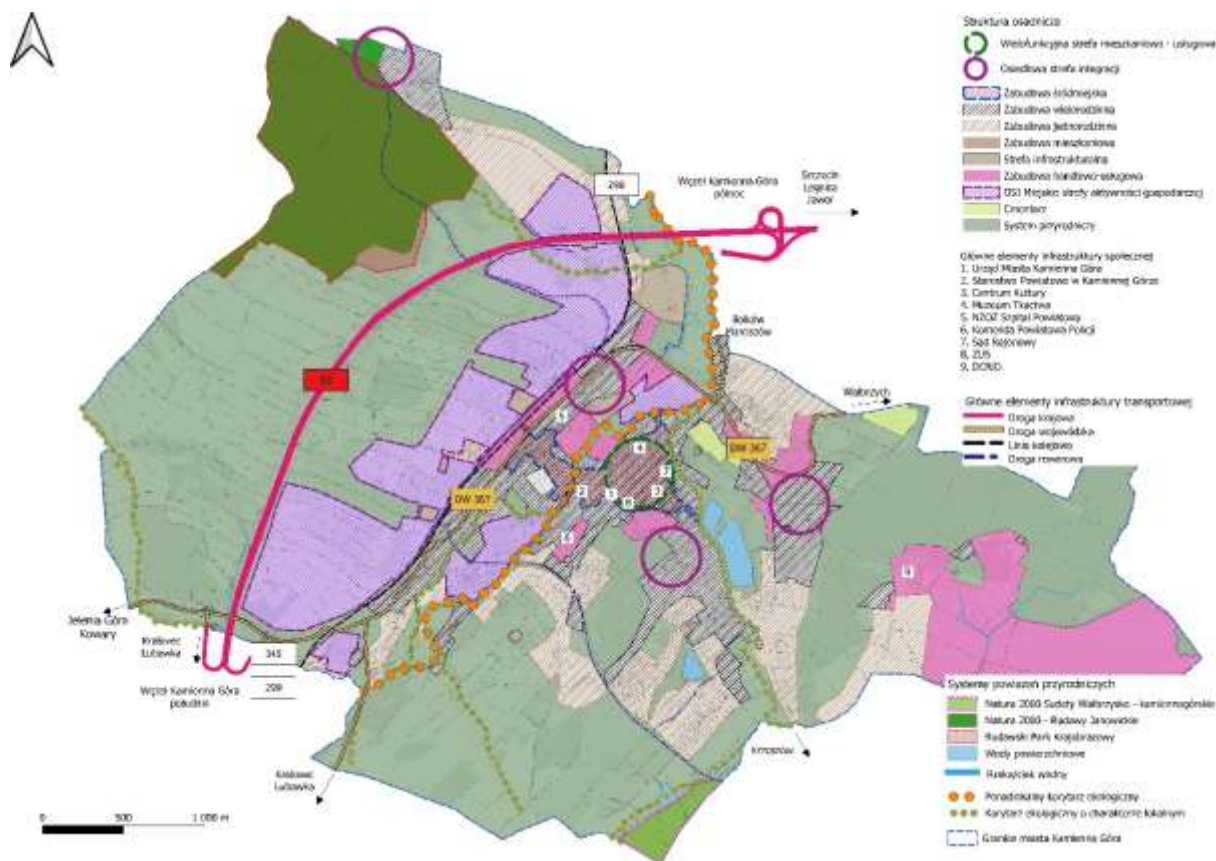
- Szkoły i przedszkola,
- Obiekty sportowe, hale sportowe, boiska przyszkolne, strefy rekreacji;
- Obiekty instytucji kultury;
- Obiekty pomocy społecznej;
- Obiekty ochrony zdrowia, w tym przychodnie, gabinety lekarskie;
- Obiekty związane z bezpieczeństwem publicznym.

Pozostały obszar miasta stanowią różnie zagospodarowane tereny. Zmiana zagospodarowania lub zagospodarowanie wolnych terenów na tym obszarze ma nawiązywać

do występujących w sąsiedztwie charakterystycznych elementów i obszarów oraz występujących tam standardów przestrzennych.

Granica wyznaczonych na modelu poszczególnych elementów, skupisk i powiązań może na dalszych etapach planistycznych ulegać zmianie i przemieszczeniom, przy zachowaniu wyznaczonej w modelu struktury i idei powiązań pomiędzy poszczególnymi elementami.

Mapa 7. Docelowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej Kamiennej Góry

Źródło: opracowanie własne

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

7. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Miasto Kamienna Góra wyróżnia się malowniczym położeniem. Osią przyrodniczą są doliny rzek Bobru i Zadrny oraz obszary leśne położone poza strefami zurbanizowanymi. Występują tu również obszary bezleśne, z dominującymi w krajobrazie łąkami. Ochrona przyrody w Kamiennej Górze opierać się będzie na zachowaniu cennych ekosystemów, lasów oraz pomników przyrody, dolin rzecznych, licznych terenów zielonych w strefie zurbanizowanej, jak też realizacji działań przewidzianych dla obszarów objętych ochroną przyrody. Miasto dążyć będzie do ochrony środowiska, w szczególności priorytetowo traktując kwestie ochrony gleb oraz wód powierzchniowych, powietrza atmosferycznego. Występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wymusza konieczność uwzględnienia działań, wynikających z Planu zarządzania ryzykiem powodziowym i Planu przeciwdziałania suszy.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Zakłada się ochronę i zachowanie zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności oraz zachowanie drożności korytarzy ekologicznych na terenie miasta, w szczególności dolin rzecznych, łąk oraz terenów zielonych;
- Należy dążyć do lepszego powiązania przyrodniczego poszczególnych obszarów gminy. Kręgosłupem systemu przyrodniczego są doliny rzek Bobru i Zadrny, obszary leśne, pozostałe doliny rzeczne, śródpolne zadrzewienia, zbiorniki wód stojących, system zieleni, w tym parkowej;
- Obszary leśne oraz doliny rzeczne powinny być obszarami węzłowymi dla systemu przyrodniczego, od którego odchodzą poszczególne korytarze, łącząc się z mniejszymi jednostkami strukturalnymi (np. parkami);
- Należy dążyć, aby korytarze zieleni były połączone z terenami zieleni poza granicami miasta;
- Należy dążyć do osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry;
- Obszar miasta zalicza się do zagrożonego suszą. Rekomenduje się podejmowanie działań przeciwdziałających skutkom suszy: podjęcie działań mających na celu zwiększenie retencji wodnej na terenach zurbanizowanych, poprzez: tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, małych urządzeń piętrzących (zastawki, małe progi, przetamowania), retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych;
- Wszelkie działania inwestycyjne należy realizować z uwzględnieniem zapisów planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania suszy.

2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Miasto Kamienna Góra charakteryzuje się bogatą historią oraz licznymi obiektami dziedzictwa kulturowego, w tym obszarem szczególnej koncentracji takich obiektów w obrębie śródmieścia. Kluczowe jest zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnego, jak też niematerialnego, wzmocnienie lokalnej tożsamości i wiedzy nt. historii oraz wkomponowanie dziedzictwa kulturowego w rozwój społeczno-gospodarczy, w szczególności usług opartych na turystyce.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Przedsięwzięcia mogące oddziaływać na dziedzictwo kulturowe gminy należy lokalizować przy uwzględnieniu aspektów kulturowych (a szczególnie widokowych), po przeprowadzeniu szczegółowych analiz przestrzennych;
- Należy unikać powstawania nowych dominant konkurujących do obecnego charakteru przestrzeni o wysokich walorach estetycznych i krajobrazowych;
- Należy chronić wszystkie obiekty o wartościach kulturowych;
- Przy projektowaniu miejsc (placów, ulic, osiedli czy parków) należy tworzyć takie przestrzenie, z którymi mieszkańcy będą mogli się utożsamiać i być z nich dumni. Należy przy tym wykorzystywać charakterystyczne elementy lokalnej historii, kultury i tradycji – także na nowych osiedlach;
- Należy dążyć do wykorzystania obiektów, które utraciły historyczne funkcje, przez przystosowanie ich do nowych, współczesnych potrzeb;
- Należy dążyć do wyeksponowania wyróżniających się elementów dziedzictwa kulturowego.

3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Prognozy rozwoju kraju oraz województwa dolnośląskiego, zakładają dalszy wzrost gospodarczy oraz znaczną skalę przemian demograficznych, do których należy zaliczyć starzenie się społeczeństwa oraz migracje. Kamienna Góra poddana jest szczególnej negatywnej presji migracyjnej. Kluczowe dla zrównoważonego rozwoju miasta jest jednocześnie wzmocnienie potencjału i różnorodności funkcji gospodarczych, usługowych i mieszkaniowych. Atutem miasta jest jego kompaktowy charakter. Szansą jest poprawa dostępności transportowej, zarówno drogowej jak też kolejowej. Może to pozytywnie wpłynąć na zdynamizowanie procesów osadniczych, wzmocnienie funkcji usługowych i rozwój funkcji gospodarczych na terenie Kamiennej Góry. Podejmowane działania rewitalizacyjne oraz rozwojowe wzmocnią potencjał wielofunkcyjnej strefy usługowo-mieszkaniowej w obrębie śródmieścia.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Należy porządkować nową zabudowę mieszkaniową i rozważyć jej zagęszczenie wzdłuż głównych dróg, które zapewniają również dostęp do transportu publicznego, w

tym węzła przesiadkowego, śródmieścia, terenów aktywności gospodarczej oraz stref rekreacyjnych;

- Należy dążyć do zapewnienia dostępności mieszkań dla różnych grup społecznych;
- Należy dążyć do strefowania zabudowy ze względu na jej intensywność w zależności od lokalizacji i odległości od środków transportu – kolei i dróg;
- Należy dążyć do wzmacniania naturalnych procesów integrujących zabudowę poszczególnych stref mieszkaniowych;
- Należy dążyć do wzmocnienia potencjału osiedlowych strefy integracji, uwzględniając lokalizację wybranych usług publicznych i komercyjnych;
- Należy wzmocnić potencjał usługowy i jakość przestrzeni położonych w sąsiedztwie projektowanego centrum przesiadkowego;
- Poszczególne skupiska zabudowy należy kształtować tak, aby posiadały one swoją tożsamość, posiadały centra o charakterze publicznym z usługami podstawowymi oraz własne rezerwy terenów rekreacji i wypoczynku;
- Należy dążyć do zacierania granic między terenami przemysłu, a pozostałymi terenami gminy. Obszary przemysłowe powinny na swoich obrzeżach i wzdłuż ww. linii lokalizować obiekty nieuciążliwe, o atrakcyjnej formie architektonicznej np. budynki administracyjne, wystawowe, przestrzenie reprezentacyjne – wjazdowe lub logistyczne, tereny wysokiej zieleni izolacyjnej i rekreacyjnej etc.;
- Należy unikać występowania sąsiedztwa terenów mieszkaniowych z terenami przemysłowymi;
- Należy poprawiać estetykę architektury przemysłowej oraz standard ich przestrzeni publicznych poprzez tworzenie nowych miejsc publicznych jak i poprawę estetyki istniejących ulic;
- Poszerzanie terenów przemysłowych i ich rozwój nie może się odbywać z negatywnym skutkiem dla sąsiednich terenów;
- Rozwój inwestycji mieszkaniowych powinien następować na obszarach wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę techniczną i społeczną lub wraz z realizacją tej infrastruktury;
- Należy dążyć do wzmocnienia funkcji turystycznych i wypoczynkowych, niekolidujących z wymaganiami ochrony środowiska przyrodniczego, traktując te funkcje jako element lokalnej gospodarki oraz usług na rzecz mieszkańców gminy, kształtując je w oparciu o oś wytyczoną przez doliny rzek Bobru i Zadrny.

4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Rozwój funkcji usługowych i handlowych powinien być realizowany w oparciu o sieć osadniczą, w tym w pierwszej kolejności w obrębie wielofunkcyjnej strefy usługowo-mieszkaniowej śródmieścia oraz miejskiej strefy aktywności gospodarczej, uzupełniając zaś

w obrębie osiedlowych stref integracji. Powinien uwzględniać przyszłe procesy osadnicze. Istotna jest także lokalizacja zapewniająca dobrą dostępność drogową.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Rekomenduje się kształtowanie centrów handlowych jako elementu zwartej, wielofunkcyjnej zabudowy (pierzei ulicznych, kwartałów zabudowy);
- Zaleca się rozwój mniejszych obiektów handlowych i usługowych w strefach wielofunkcyjnych, zapewniających mieszkańcom bezpośredni dostęp;
- Rekomenduje się unikanie rozległych powierzchni parkingowych utwardzonych na gruncie;
- Rekomenduje się jak najszersze stosowanie rozwiązań opartych na naturze, elementów zielono-błękitnej infrastruktury dla uniknięcia powstawania „wysp ciepła”.

5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Inwestycje celu publicznego to przedsięwzięcia o istotnym znaczeniu dla społeczności lokalnej lub ogólnokrajowej, realizujące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego lub organów administracji rządowej. Są one kluczowe dla rozwoju infrastruktury, bezpieczeństwa oraz jakości życia mieszkańców. Miasto Kamienna Góra rozwijać i dążyć będzie do utrzymania dostępności i standardu infrastruktury opieki nad dziećmi, edukacji, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, aktywności społecznej, turystyki i rekreacji. Istotne będzie również rozwijanie infrastruktury dedykowanej obronie cywilnej.

Miasto uwzględniać będzie w swoich planach rozwojowych inwestycje celu publicznego, które realizowane są ze szczebla powiatowego, regionalnego oraz krajowego.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Należy rozwijać i modernizować istniejące obiekty kulturalne oraz pełniące funkcje rekreacyjno-sportowe, zdrowotne, społeczne;
- Należy rozwijać i modernizować placówki oświatowe i wychowania;
- Należy rozwijać i poprawiać standard oraz dostępność terenów rekreacyjnych i miejsc odpoczynku;
- Należy dążyć do rozbudowy bazy hotelowej;
- Należy uwzględniać inwestycje celu publicznego oraz inne zadania o charakterze ponadlokalnym, wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, mając na uwadze ocenę aktualności tych zadań i współpracę w tym zakresie z instytucjami odpowiedzialnymi za politykę przestrzenną w województwie;
- Planowane do realizacji inwestycje celu publicznego, powinny być lokalizowane w oparciu o wymierne kryteria racjonalności społecznej i efektywności ekonomicznej, z poszanowaniem zasobów środowiska.

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Miasto Kamienna Góra rozwijało się pod względem infrastruktury technicznej. Konieczne jest kontynuowanie procesów rozwojowych. Istotne będzie utrzymanie w dobrym stanie dróg, zapewniających dobry dostęp do usług publicznych oraz rynku pracy, jak też konkurencyjność funkcji gospodarczych.

Miasto inwestowało w rozwój infrastruktury społecznej, w szczególności edukacji, sportu i rekreacji oraz integracji społecznej. Priorytetem będzie zachowanie dostępności do tych usług, mając na uwadze procesy demograficzne.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Należy dążyć do ograniczania ruchu samochodowego wewnątrz miasta oraz w obrębie obszaru powiązań funkcjonalnych na rzecz zbiorowych środków komunikacji oraz innych ekologicznych środków transportu – np. rowerowych;
- System powiązań poszczególnych elementów przestrzennych należy kształtować w oparciu o tereny zieleni, w szczególności poprzez połączenie terenów posiadających funkcje społeczne i rekreacyjne oraz wykorzystanie potencjału terenów nadrzecznych;
- Należy dążyć do ograniczania tranzytu samochodowego przez obszary o przeważającej funkcji mieszkaniowej;
- Należy dążyć do realizacji parkingu P&R, pozwalających na integrowanie środków transportu oraz eliminowanie ruchu samochodowego;
- Należy dążyć do rozwoju ruchu pieszego – wykorzystując zalety poszczególnych skupisk mieszkaniowych, w tym kompaktowego charakteru miasta;
- Należy rozwijać infrastrukturę techniczną na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę;
- Należy rozwijać i modernizować infrastrukturę wodno-kanalizacyjną;
- Należy wspierać budowę zbiorników małej retencji;
- Należy dążyć do realizacji indywidualnych urządzeń elektrycznych w terenach zabudowy jednorodzinnej;
- Należy dążyć do rozwoju infrastruktury technicznej i zaopatrzenia w ciepło coraz większej ilości terenów istniejących i planowanych pod zabudowę w przyjazne dla środowiska źródła ogrzewania;
- W przypadku lokalizacji nowej zabudowy należy dążyć do zapewnienia samowystarczalności energetycznej i realizacji indywidualnych urządzeń elektrycznych w terenach zabudowy jednorodzinnej;
- Zakłada się wsparcie wymiany źródeł ciepła na ekologiczne oraz poprawę efektywności energetycznej budynków, w tym działania osłonowe dla osób i podmiotów zagrożonych ubóstwem energetycznym;
- Należy dopasowywać infrastrukturę społeczną do potrzeb populacji i uwzględnić starzenie się społeczeństwa.

7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Miasto Kamienna Góra posiada uwarunkowania, które umożliwiają rozwój odnawialnych źródeł energii w ograniczonym zakresie. Wynika to z dużego zagęszczenia sieci osadniczej oraz uwarunkowań przyrodniczych. Niemniej zakłada się przede wszystkim możliwość rozwoju indywidualnych instalacji o małej mocy – kolektorów słonecznych, pomp ciepła, kotłów na biomasę.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Należy rozwijać OZE w lokalizacjach, które nie są uciążliwe dla funkcji mieszkaniowej i przyrodniczej: szczególnie w terenach produkcji. W miejscach, gdzie planuje się lokalizację urządzeń o większych mocach należy pamiętać o rozbudowie stosownej infrastruktury technicznej (konieczna bliskości do GPZ lub rozwój sieci elektrycznej).

8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Na obecnym etapie nie jest możliwe wskazanie kategorii oraz lokalizacji przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Niemniej, można przewidzieć, że związane one mogą być z funkcją gospodarczą lub infrastrukturą techniczną. Strategia rozwoju nie wskazuje konkretnego katalogu tych przedsięwzięć, ani ich lokalizacji. W związku z tym lokalizowanie i funkcjonowanie obiektów kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zachowaniu takiego ich usytuowania oraz z zastosowaniem takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi (w szczególności mieszkalnej, mieszkalno-usługowej, zamieszkania zbiorowego, opieki zdrowotnej, przeznaczonej na pobyt dzieci i młodzieży) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować przy uwzględnieniu aspektów przyrodniczych i kulturowych, w tym również krajobrazowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych regulują przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Tereny rolne powinny być kształtowane zgodnie z zasadami Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (IUNG);
- Nie przewiduje się rozwoju nowych terenów rolnych w granicach miasta;
- Ochrona gruntów rolnych polega w szczególności polega na:
 - ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;

- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowaniu oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Rozwój Kamiennej Góry powinien być realizowany zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Diagnozuje się przy tym potrzebę prowadzenia działań rewitalizacyjnych w oparciu o gminny program rewitalizacji na obszarze zdegradowanym.

W obszarze miasta znajdują się dwa złoża wybilansowane oraz dwa kamieniołomy w których zaprzestano eksploatacji. Obydwa nieczynne kamieniołomy w rejonie ul. Krzeszowskiej i Jedwabnej przewiduje się zrekultywować w kierunku leśnym. W ramach rekultywacji terenów po kopalni gliny (w rejonie ul. Cegielnianej) wobec obowiązującej decyzji dotyczącej rekultywacji wymaga się zapewnienia kierunku leśnego lub parkowego, z dopuszczeniem sportu i rekreacji i przeznaczenia części terenu na zbiornik wodny/

W związku z powyższym zaleca się i rekomenduje:

- Opracowanie gminnego programu rewitalizacji oraz prowadzenie konsekwentnych działań rewitalizacyjnych na obszarze zdegradowanym;
- Rekultywację terenów pogórnich i nadanie im nowych funkcji społecznych lub przyrodniczych.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWM 2030), przyjęta uchwałą nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r. podeszła w sposób zintegrowany do określania kierunków rozwoju województwa. Podejście to w spójny sposób uwzględniło politykę społeczno-gospodarczą oraz przestrzenną.

SRWD 2030 założyła dwa wymiary terytorialne interwencji publicznej: horyzontalny oraz obszarowy. Wymiar horyzontalny wskazał na działania strategiczne, których specyfika i zdiagnozowany zakres oddziaływania nie cechuje się koncentracją terytorialną i realizowany jest przez samorząd województwa na obszarze całego województwa w oparciu o określone kryteria. Natomiast wymiar obszarowy objął działania strategiczne ukierunkowane terytorialnie – skierowane do konkretnych obszarów województwa – Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI). Obszary te odzwierciedlać miały potencjały i problemy rozwojowe w układzie terytorialnym, które będą przedmiotem zainteresowania Strategii. Obejmują one zarówno obszary o szczególnym potencjale rozwojowym, jak i te, które wymagają troski ze względu na występujące zapóźnienia.

Przyjęta w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 macierz kierunków interwencji w odniesieniu do wymiaru terytorialnego, wskazuje na następujące kluczowe priorytety rozwojowe Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego:

- 1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów.
- 1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki.
- 1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich.
- 2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych.
- 4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska.
- 4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego.
- 5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej.
- 5.3. Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej.

Analiza celów przyjętych w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 roku pozwala stwierdzić, że w zdecydowanej większości korespondują one z priorytetami rozwojowymi dedykowanymi OSI Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego, w szczególności dotyczących rozwoju systemów transportowych, wzmocnienia funkcji gospodarczej i usługowej Kamiennej Góry, przeprowadzenia rewitalizacji tkanki miejskiej, zdynamizowanie współpracy na poziomie ponadlokalnym i międzynarodowym, przystosowania się do wyzwań demograficznych, w tym związanych ze starzeniem się społeczeństwa oraz wyzwań środowiskowych, związanych ze zmianami klimatu.

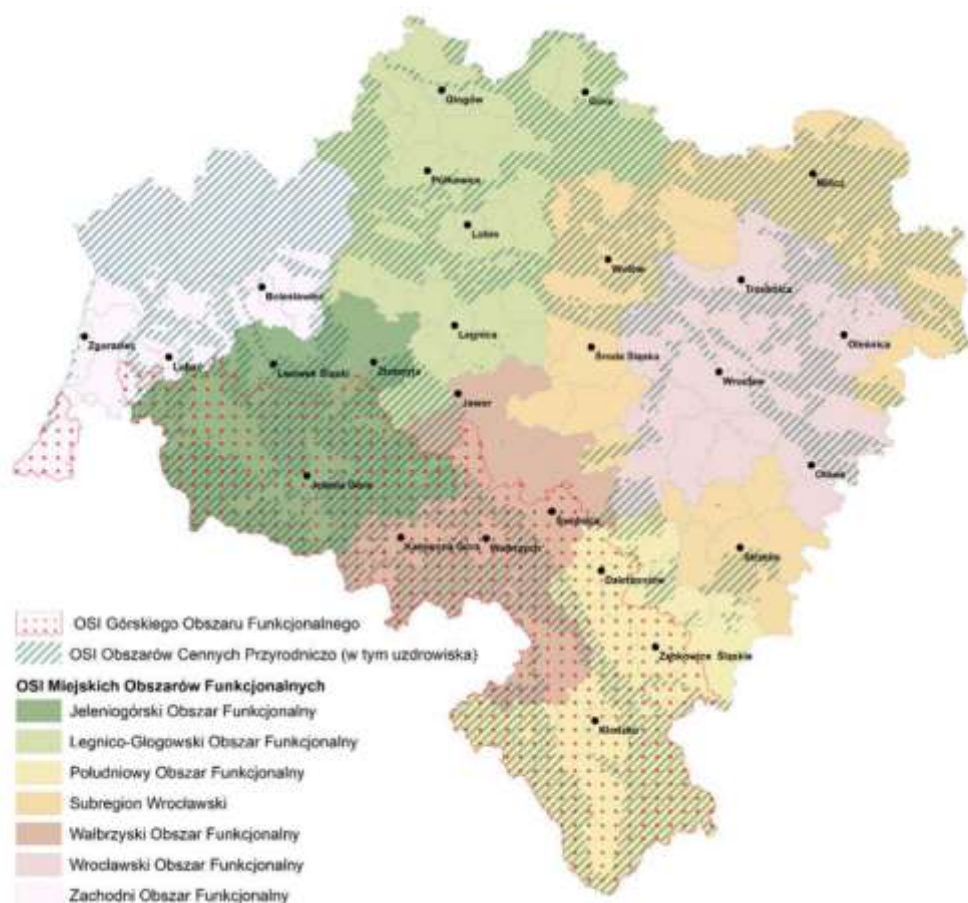
Konsekwencją wyznaczenia OSI w SRWD 2030 było terytorialne podejście do Programów Operacyjnych realizowanych przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego. W dniu 8 marca 2023 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego podjął uchwałę nr 6945/VI/23 z dnia 22 maja 2023 r. w sprawie przyjęcia wyznaczonych obszarów celem realizacji podejścia terytorialnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Identyfikacja i delimitacja OSI w projekcie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ (SRWD 2030+) odbyło się na bazie uchwały nr 6945/VI/23 oraz obszarów funkcjonalnych wskazanych w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego.

W ramach SRWD 2030+ wskazane zostały:

- 1) OSI Miejskich Obszarów Funkcjonalnych,
- 2) OSI Górskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- 3) OSI obszarów cennych przyrodniczo (w tym uzdrowiska).

Mapa 8. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla województwa dolnośląskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Dla subregionu wałbrzyskiego zdefiniowano następujące potencjały oraz bariery rozwojowe:

- a) potencjały rozwojowe:
- rozbudowana oferta kulturalna i turystyczna,
 - wysoka atrakcyjność turystyczna obszaru oraz duży potencjał rozwojowy turystyki, oparte o silną całoroczną bazę uzdrowiskową i wypoczynkową oraz dużą różnorodność profili leczniczych dolnośląskich uzdrowisk,
 - wsparcie oferowane przez IOB,
 - renta położenia, predestynująca obszar do rozwijania współpracy transgranicznej,

- zawiązanie porozumienia ZIT w Wałbrzyskim Obszarze Funkcjonalnym.

b) Bariery rozwojowe:

- wykluczenie komunikacyjne subregionu (szczególnie Ziemi Kłodzkiej),
- wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza i degradacji środowiska naturalnego,
- konflikty przestrzenne i środowiskowe związane z presją inwestycyjną na obszary zalewowe oraz realizacją inwestycji infrastrukturalnych na terenach cennych przyrodniczo lub w ich sąsiedztwie,
- potrzeba rewitalizacji miast szczególnie w obszarach zdegradowanej i zdekapitalizowanej tkanki miejskiej,
- pogłębiająca się dysproporcja rozwoju między ośrodkami miejskimi, będąca skutkiem postępującego procesu metropolizacji w regionie,
- pogłębiający się proces depopulacji,
- ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji obserwowane w większości gmin,
- niska mobilność zawodowa ludności,
- wysokie bezrobocie, szczególnie w południowej części subregionu,
- w znacznej części zdekapitalizowana i niekompletna sieć dróg i połączeń kolejowych,
- trudna sytuacja społeczno-ekonomiczna miast średnich i małych.

Kamienna Góra została zaliczona do grupy 14 ośrodków na terenie Dolnego Śląska, zagrożonych utratą funkcji społeczno-gospodarczych, które będą przedmiotem interwencji państwa. W miastach tych obserwuje się problemy rozwojowe związane ze spadkiem liczby ludności (zwłaszcza wykształconej, w wieku produkcyjnym), starzeniem się populacji, niedopasowaniem podaży do popytu na rynku pracy, osłabieniem bazy ekonomiczno-budżetowej samorządów oraz z niewystarczającą dostępnością transportową (w tym powiązaniami transportem zbiorowym z innymi miastami i regionami).

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA MIASTA

9. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA MIASTA

Identyfikacja Obszarów Strategicznej Interwencji kluczowych dla Kamiennej Góry wynika z potrzeby wzmocnienia fundamentów przyszłego, stabilnego i zrównoważonego rozwoju. Wynika również ze spójności pomiędzy dokumentami różnych szczebli, w tym pomiędzy Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 a Strategią Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036.

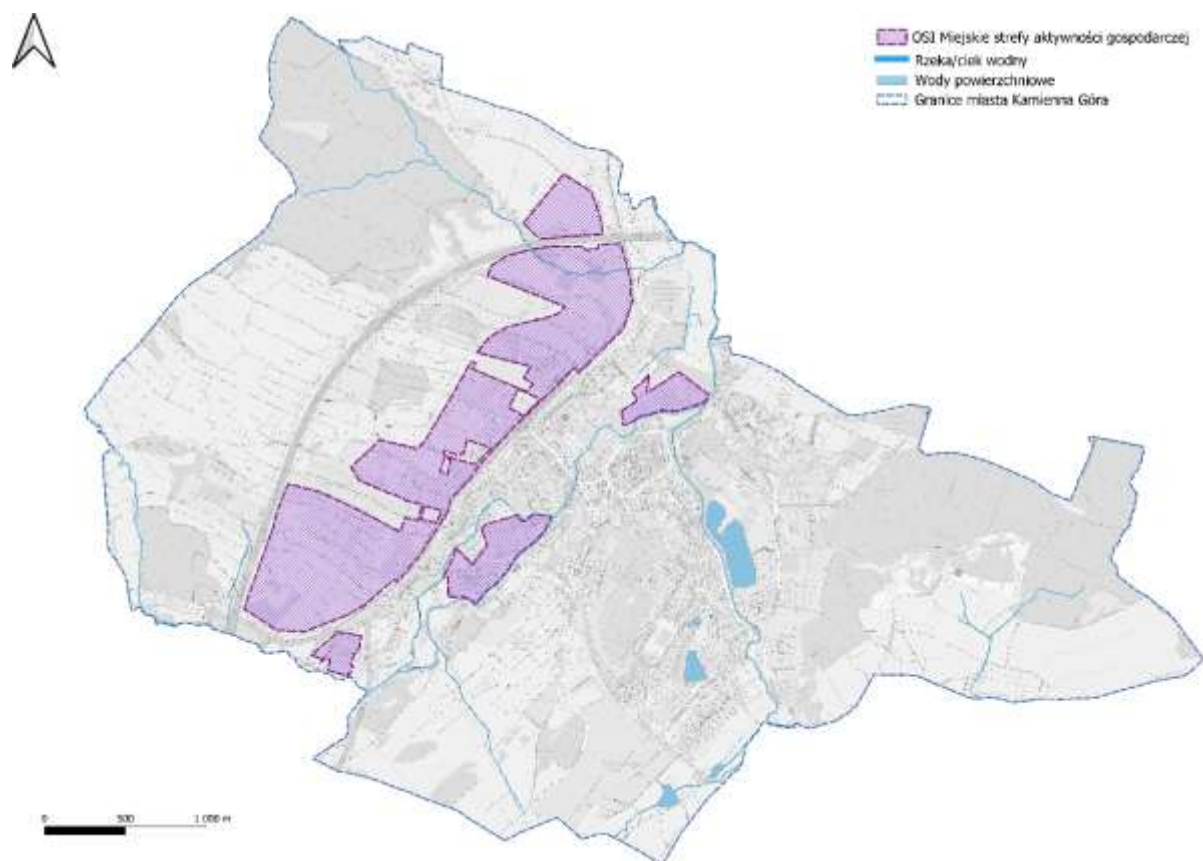
Zidentyfikowane zasoby miasta oraz wyzwania stojące przed samorządem pozwoliły na określenie obszaru strategicznej interwencji:

- **OSI miejskie strefy aktywności gospodarczej**, zlokalizowane głównie między linia kolejową a drogą ekspresową S3 (ul. Jeleniogórska, Magazynowa, Towarowa, Jesionowa) oraz punktowo w strukturze tradycyjnie przemysłowych rejonach miasta w rejonie ul. Wałbrzyska, Nadrzeczna i Zielona.

Wyznaczone w Kamiennej Górze OSI integruje w sposób bezpośredni i pośredni cele rozwoju zdefiniowane w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036:

- Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy (wpływ bezpośredni) – poprzez tworzenie fizycznych możliwości do lokowania na terenie Kamiennej Góry nowych funkcji gospodarczych,
- Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa (wpływ pośredni) – poprzez podnoszenie atrakcyjności kształtowania funkcji mieszkaniowej, która rozwijać się będzie komplementarnie do funkcji gospodarczych;
- Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto (wpływ bezpośredni) – poprzez tworzenie miejsc pracy blisko miejsca zamieszkania oraz wzmocnienie powiązań transportowych w obrębie miasta;
- Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska (wpływ bezpośredni) – poprzez zagospodarowanie zdegradowanych obszarów przemysłowych, nadanie im nowych funkcji gospodarczych;
- Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej (wpływ pośredni) – poprzez rozwój nowych funkcji gospodarczych, które kreować będą potrzeby edukacyjne w mieście;
- Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego (wpływ bezpośredni) – poprzez możliwość rozwoju funkcji dedykowanych bezpieczeństwu energetycznemu;
- Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem (wpływ pośredni) – poprzez wzmocnienie potencjału miasta w układzie powiązań funkcjonalno-przestrzennych.

Mapa 9. Obszar strategicznej interwencji Miejskie strefy aktywności gospodarczej

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

10. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

10.1. ZASADY WDRAŻANIA I MONITORINGU

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 jest najważniejszym dokumentem strategicznym poziomu lokalnego, wyznaczającym cele i kierunki rozwoju, które sukcesywnie powinny być wdrażane. Jest dokumentem komplementarnym do Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego, jak też strategii ponadlokalnej (Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą 2030 r.) tj. stanowi uzupełnienie i rozwinięcie założeń rozwojowych regionu i obszaru funkcjonalnego w wymiarze lokalnym. Spójność planowania na poziomie regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym jest kluczowa dla powodzenia realizacji zamierzeń rozwojowych w gminie miejskiej Kamienna Góra.

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 jest dokumentem wyjściowym dla szeregu polityk rozwojowych poziomu lokalnego, w tym związanych z planowaniem przestrzennym, zagadnieniami społecznymi, promocją, ochroną środowiska. Jest dokumentem, który powinien być realizowany ponad podziałami politycznymi, angażując wszelkie możliwe zasoby i środki. Ukierunkowany jest na podnoszenie jakości życia mieszkańców, powinien być co do zasady wdrażany bez względu na kadencyjność władz samorządowych.

System wdrażania i monitoringu opierać się będzie na strukturze organizacyjnej i instytucjonalnej Miasta oraz na lokalnym partnerstwie. Do podmiotów wdrażających Strategię należeć będzie:

- Rada Miasta Kamienna Góra – pełniąca bieżący nadzór nad realizacją Strategii, uwzględniająca jej ustalenia przy tworzeniu budżetu oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej, uchwalająca zmiany zapisów Strategii, planów zagospodarowania przestrzennego i Planu ogólnego Miasta Kamienna Góra;
- Burmistrz Miasta Kamienna Góra – podejmujący bieżące decyzje realizacyjne, przygotowujący materiały informacyjne i decyzyjne dla Rady Miasta w Kamienniej Górze, prowadzący działania informacyjno-promocyjne;
- Koordynator Strategii, gromadzący dokumentację związaną z pracami nad Strategią oraz informacje określające postępy w jej realizacji w formie sprawozdań z wykonania Strategii (przygotowywane co dwa lata);
- Podmioty realizujące poszczególne kierunki rozwoju opisane w Strategii, wykonujące przyjęte zadania i opracowujące sprawozdania dotyczące tych zadań dla Koordynatora Strategii.

Monitorowanie realizacji Strategii polegać będzie na zbieraniu informacji i analizowaniu poziomu zbieżności podejmowanych działań z określonymi w Strategii celami i kierunkami rozwoju. Monitoring będzie dokonywany co dwa lata.

System monitoringu stanowić będzie podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Aktualizacja Strategii możliwa będzie w przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań rozwojowych miasta.

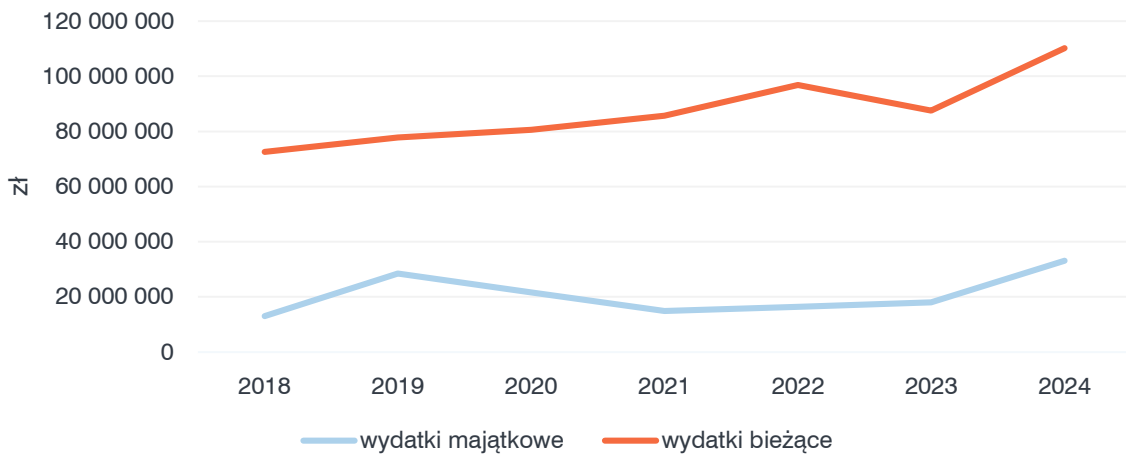
10.2. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Potencjalne źródła finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 to:

- środki budżetu Miasta Kamienna Góra,
- środki Unii Europejskiej – fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne fundusze zewnętrzne – np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu samorządu województwa – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu powiatu – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne, np. fundusze celowe,
- środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

Zdolność finansowania działań rozwojowych przez Miasto Kamienna Góra związana jest z wydatkami majątkowymi. W okresie od 2018 do 2024 roku miasto przeznaczało na wydatki majątkowe kwotę rzędu od 13 mln zł w 2018 r. do 33,1 mln zł w 2024 r. Średniorocznie dla okresu od 2014 do 2024 r. było to około 20,7 mln zł, a łącznie około 145,5 mln zł. W tym samym okresie wydatki bieżące miasta przekroczyły łącznie 611 mln zł, przy czym zauważalny był ich stały wzrost. Średnioroczne wydatki bieżące w okresie od 2018 do 2024 r. wyniosły około 87 mln zł. Zakłada się, że w perspektywie 2036 r. rosnąć będą dochody własne gminy, co związane będzie m. in. z prognozowanym rozwojem funkcji gospodarczych oraz wzrostem wynagrodzeń. Zakłada się, że wzrost dochodów własnych gminy w perspektywie 2036 roku może wynieść kilkadziesiąt procent w stosunku do poziomu z 2024 roku. Ponadto w perspektywie docelowej dla Strategii rozwoju miasto realizować będzie inwestycje finansowane ze środków Unii Europejskiej. Jednocześnie, jak pokazują dane za okres od 2018 do 2024 r., oczekuje się dalszego wzrostu wydatków bieżących. Wskazuje to na potrzebę inwestowania w zwiększenie dochodów własnych oraz pozyskiwania środków zewnętrznych, jak też wdrażanie rozwiązań, które pozwolą obniżyć koszty bieżące, np. w związku z ogrzewaniem obiektów publicznych, zużyciem energii elektrycznej. W perspektywie 2036 roku realne wydaje się osiągnięcie co najmniej poziomu wydatków majątkowych obserwowanych w okresie poprzedzającym realizację strategii. Będą to kwoty rzędu 20 mln zł rocznie. Przewiduje się, że w perspektywie 2036 roku miasto Kamienna Góra na działania rozwojowe (wydatki majątkowe) przeznaczy kwotę rzędu 220 mln zł.

Wykres 1. Wydatki majątkowe oraz bieżące Miasta Kamienna Góra w okresie od 2018 do 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

10.3. WYTYCZNE DLA SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 jest dokumentem wyjściowym dla polityk rozwojowych poziomu lokalnego, w tym związanych z planowaniem przestrzennym, zagadnieniami społecznymi, ochroną środowiska. Poniżej przedstawiono informację nt. aktualności kluczowych polityk rozwoju poziomu lokalnego.

Tabela 4. Informacja nt. aktualności kluczowych polityk rozwoju lokalnego

Lp.	Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Ocena	Rekomendacje i uwagi
1.	Planowanie przestrzenne	Plan ogólny	Konieczność przyjęcia planu ogólnego	Plan ogólny powinien uwzględniać ustalenia przyjętej Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036.
2.	Planowanie przestrzenne	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Kamienna Góra	Aktualny	
3.	Planowanie przestrzenne	Gminny Program Opieki nad Zabytkami miasta Kamienna Góra na lata 2025-2028	Aktualny	Gminny Program Opieki nad Zabytkami wpisuje się w założenia celu: • Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska
4.	Planowanie przestrzenne	Zmiana Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla Gminy Miejskiej Kamienna Góra	Aktualny	Plan jest spójny z celami: • Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy • Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia • Cel. 6. Dostępne i kompaktowe miasto • Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska • Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
5.	Ochrona środowiska	Program Ochrony Środowiska dla Miasta Kamienna Góra na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 r.	Aktualny	Program jest spójny z celami: • Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia • Cel. 6. Dostępne i kompaktowe miasto • Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska

Lp.	Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Ocena	Rekomendacje i uwagi
				• Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
6.	Rewitalizacja	Gminny Program Rewitalizacji	W toku opracowania	Miasto Kamienna Góra przystąpiło do konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla miasta Kamienna Góra (https://kamiennagora.pl/konsultacje-spoeczne-projektu-uchwaly/)
7.	Gospodarka komunalna	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kamienna Góra na lata 2022 - 2026	Aktualny	Program jest spójny z celami: • Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa
8.	Polityka społeczna	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kamienna Góra na lata 2022-2026	Aktualny	Strategia jest spójna z celami: • Cel 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna
9.	Polityka społeczna	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na dany rok	Aktualny	Program jest spójny z celami: • Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość • Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem,

Źródło: opracowanie własne

10.4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Monitoring rezultatów Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 prowadzony będzie w odniesieniu do celów w oparciu o odpowiednie wskaźniki. Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w

ramach poszczególnych celów wytyczonych w strategii. Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników progresji osiągnięcia celów. Monitoring celów odbywać się będzie co 2 lata.

CEL 1.

SILNA GOSPODARKA I ATRAKCYJNY RYNEK PRACY

Oczekiwanym rezultatem celu jest zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta, wykorzystanie potencjału lokalizacyjnego, dostępnych terenów pod inwestycje oraz kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców. Realizacja celu przyczyni się do wzmocnienia atrakcyjności mieszkaniowej, powstanie nowych miejsc pracy sprzyjać będzie zatrzymaniu młodych mieszkańców, wpłynie również na zwiększenie dochodów budżetu gminy.

Kluczowe znaczenie będzie mieć rozwój nowych terenów inwestycyjnych oraz tworzenie warunków sprzyjających lokowaniu działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa o większej skali działania.

Oczekiwanym efektem celu jest znaczące wzmocnienie potencjału gospodarczego na terenie miasta, związane z powstaniem nowych lub rozwojem istniejących firm, co przyczyni się do wzrostu liczby osób pracujących, wzrostu dochodów własnych miasta.

Tabela 5. Wskaźniki monitoringu celu 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Liczby podmiotów w REGON (R)	Wzrost	GUS
Wysokość dochodu Gminy z podatku od nieruchomości (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba nowych firm objętych wsparciem (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba udzielonych noclegów na 1000 mieszkańców (R)	Wzrost	GUS
Liczba wprowadzonych nowych produktów turystycznych (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Powierzchnia wspartych terenów inwestycyjnych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Powierzchnia scalonych terenów inwestycyjnych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

CEL 2.

DOSTĘPNA I ATRAKCYJNA OFERTA MIESZKANIOWA

Oczekiwanym efektem celu jest rozwój funkcji mieszkaniowej poprzez tworzenie nowoczesnego i dostępnego budownictwa mieszkaniowego, wykorzystanie potencjałów

przyrodniczego i lokalizacyjnego, stworzenie atrakcyjnych warunków do osiedlania się w Kamiennej Górze oraz docelowo odmłodzenie społeczeństwa miasta.

Realizacja celu opierać się będzie na przygotowaniu terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jedno- i wielorodzinne, a także na promowaniu autów Kamiennej Góry, jako kompaktowego i dogodnego miasta do życia i pracy w regionie. Ważnym aspektem realizacji celu będzie podejmowanie działań mających na celu modernizację i rozwój istniejących zasobów mieszkaniowych, podniesienie estetyki i komfortu zamieszkiwania w obecnych budynkach mieszkalnych, wspieranie prywatnych właścicieli mieszkań w działaniach na rzecz poprawy stanu technicznego oraz estetyki budynków.

Tabela 6. Wskaźniki monitoringu celu 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Liczba mieszkańców (R)	Wzrost	GUS
Wysokość dochodu Gminy z podatku PIT (R)	Wzrost	GUS
Liczba mieszkań ogółem (P)	Wzrost	GUS
Liczba mieszkań budownictwa społecznego i komunalnego (P)	Wzrost	GUS
Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych pod komercyjne budownictwo mieszkaniowe (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba mieszkań objęta wsparciem na rzecz poprawy stanu technicznego i wyglądu (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

CEL 3.

DOSTOSOWANA DO WYZWAŃ PROFESJONALNA POLITYKA SPOŁECZNA

Zakładanym efektem celu jest rozwój, profesjonalizacja i dostosowanie polityki społecznej do najważniejszych wyzwań związanych m.in. ze wsparciem rosnącej liczby osób starszych, rodzin, w tym dzieci i młodzieży zwłaszcza z rodzin dysfunkcyjnych, osób z niepełnosprawnościami, osób zależnych i ich opiekunów, osób samotnych, w kryzysie oraz zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem, a także wsparcie rodzicielstwa i pełnienia różnorodnych ról.

Urzeczywistnienie celu będzie polegać na rozwoju i dostosowaniu infrastruktury społecznej oraz systemu pomocy społecznej, tak aby lepiej wspierały aktywność, integrację i samodzielność mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych oraz grup wymagających wsparcia, w tym także w odpowiedzialnym pełnieniu ról społecznych.

Tabela 7. Wskaźniki monitoringu celu 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Liczba osób korzystających z placówek pomocy społecznej prowadzonych przez jst (R)	Spadek	MOPS
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały zatrudnienie (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wspartych obiektów infrastruktury pomocy społecznej oraz usług społecznych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

CEL 4.

ZWIĘKSZONA AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA I SILNA TOŻSAMOŚĆ

Oczekiwanym rezultatem celu jest zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej wśród mieszkańców miasta, wzmocnienie roli organizacji pozarządowych, liderów społecznych, grup nieformalnych, osób zaangażowanych w życie społeczne i sprawy miasta, integracja mieszkańców i budowanie zaufania do instytucji publicznych, a także silnej tożsamości lokalnej.

Cel zostanie zrealizowany poprzez wzmocnienie roli organizacji społecznych oraz liderów lokalnych jako ważnych partnerów w rozwoju lokalnego kapitału społecznego. Istotnym elementem będzie również integracja mieszkańców oraz wspólnot sąsiedzkich, a także wzmacnianie ich wpływu na rozwój miasta i budowanie zaufania do instytucji publicznych. Oczekuje się również wzmocnienia tożsamości lokalnej i poczucia przynależności poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego oraz zasobów instytucji kultury i organizacji społecznych.

Tabela 8. Wskaźniki monitoringu celu 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Liczba osób uczestniczących w konsultacjach społecznych (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba osób uczestnicząca w wydarzeniach miejskich (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba organizacji pozarządowych (R)	Wzrost	GUS
Wysokość środków przeznaczonych na realizację	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi (P)		
Liczba inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wspartych obiektów dedykowanych organizacjom społecznym (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wydarzeń promujących lokalne dziedzictwo kulturowe (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba nowych grup nieformalnych zaangażowanych w sprawy miasta (np. Rada Młodzieżowa, Rada Kobiet) (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

CEL 5.

BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA

Zakładanym rezultatem celu jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa publicznego, zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w miejscu zamieszkania, bezpieczeństwa zdrowotnego i sanitarnego obejmującego dostęp do opieki medycznej, programy profilaktyczne i przygotowanie miasta na sytuacje kryzysowe, takie jak klęski żywiołowe czy epidemie, a także zabezpieczenie kluczowych zasobów, pozwalających na sprawne funkcjonowanie miasta i jego rozwój, tj. wody, energii, systemów technicznych.

Tabela 9. Wskaźniki monitoringu celu 5. Bezpieczne miejsce do życia

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Przestępstwa stwierdzone ogółem na 10 tys. ludności (R)	Spadek	GUS
Powierzchnia miasta objęta monitoringiem (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba zrealizowanych projektów z zakresu profilaktyki zdrowotnej (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba zrealizowanych projektów i działań z zakresu przygotowania infrastruktury, ludności i służb na sytuacje kryzysowe (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Wdrożenie aktualnych standardów ochrony danych z zakresu cyberbezpieczeństwa w jst i jednostkach podległych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Zakup wyposażenia w ramach programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

CEL 6.

DOSTĘPNE I KOMPAKTOWE MIASTO

Oczekiwanym rezultatem celu jest stworzenie spójnego, bezpiecznego i efektywnego systemu mobilności, który zapewni sprawne powiązania wewnątrz miasta oraz z innymi ośrodkami regionalnymi, krajowymi i międzynarodowymi. Istotne będzie zwiększenie komfortu i dostępności różnych form mobilności, w tym transportu publicznego, infrastruktury drogowej i rowerowej. Działania te mają w efekcie poprawić jakość życia mieszkańców oraz wspierać rozwój społeczno-gospodarczy miasta.

Tabela 10. Wskaźniki monitoringu celu 6. Dostępne i kompaktowe miasto

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Liczba osób korzystająca z transportu kolejowego (R)	Wzrost	PKP/ Koleje Dolnośląskie
Liczba nowych połączeń w transporcie publicznych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Długość dróg rowerowych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Długość nowych lub zmodernizowanych dróg (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Działania zwiększające bezpieczeństwo infrastruktury drogowej (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba podjętych inwestycji transportowych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

CEL 7.

UPORZĄDKOWANA, ESTETYCZNA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ MIEJSKA

Oczekiwanym efektem celu jest kompleksowa poprawa jakości przestrzeni miejskiej. Przestrzenie publiczne staną się bardziej przyjazne, bezpieczne i dostępne, a jednocześnie zyskają nowe funkcje społeczne, integrujące mieszkańców. Ważnym elementem będą także inwestycje w dziedzictwo kulturowe, w tym przeciwdziałanie degradacji obiektów zabytkowych. W efekcie poprawi się jakość życia mieszkańców oraz wzrośnie ogólna atrakcyjność miasta jako miejsca do życia, pracy i odwiedzania.

Tabela 11. Wskaźniki monitoringu celu 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Przygotowanie i realizacja Programu rewitalizacji Miasta Kamienna Góra (P)	Realizacja programu	Miasto Kamienna Góra
Liczba obiektów oraz przestrzeni publicznych pełniących nowe funkcje społeczne, gospodarcze lub środowiskowe (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wspartych obiektów zabytkowych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

CEL 8. WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI ORAZ OFERTY KULTURALNEJ I SPORTOWEJ

Oczekiwanym efektem jest także zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług edukacyjnych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych. Obejmować one będą zarówno rozwój i modernizację infrastruktury (żłobkowej, przedszkolnej, szkolnej, kulturalnej i sportowej), jak i podnoszenie kompetencji kadr odpowiedzialnych za realizację tych usług.

Tabela 12. Wskaźniki monitoringu celu 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Odsetek dzieci objętych wychowaniem żłobkowym (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra / GUS
Odsetek dzieci w wieku 3-5 objętych edukacją przedszkolną (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra / GUS
Liczba uczniów szkół podstawowych (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra / GUS
Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra / GUS
Liczba wspartych obiektów infrastruktury opieki nad dziećmi (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji podstawowej (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Liczba nauczycieli i opiekunów objętych podnoszeniem kompetencji i umiejętności (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wdrożonych innowacyjnych metod nauczania (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wspartych obiektów sportu i rekreacji (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba nowych sekcji, grup, szkółek sportowych (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Ćwiczący do lat 18 ogółem (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wspartych obiektów kulturalnych (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba podjętych inicjatyw, projektów, działań z zakresu promocji lub aktywizacji sportu i kultury (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

ZWIĘKSZONA ODPORNOŚĆ NA ZMIANY KLIMATU ORAZ DOBRY STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Realizacja celu ma przyczynić się do zbudowania odporności i stabilności lokalnego ekosystemu środowiskowego, wzmocnienia funkcji adaptacyjnych i łagodzących skutki zmian klimatu. W efekcie poprawi się jakość życia mieszkańców, dzięki poprawie jakości powietrza, zastosowaniu rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększaniu powierzchni właściwie zagospodarowanych terenów zielonych.

Tabela 13. Wskaźniki monitoringu celu 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Powierzchnia obszarów chronionych (R)	Zachowanie stanu	GDOŚ
Powierzchnia terenów zieleni (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Masa składowanych odpadów komunalnych na mieszkańca (R)	Spadek	Miasto Kamienna Góra

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Masa odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Osiągnięte poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych (R)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Powierzchnia wspartych terenów zielonych (np. rewaloryzacja przyrodnicza) (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba przeprowadzonych kampanii, akcji w ramach edukacji ekologicznej (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

CEL 10.

SPRAWNE ZARZĄDZANIE MIASTEM

Oczekiwany rezultatem celu jest wdrożenie i wzmocnienie procesów związanych ze sprawnym zarządzaniem miastem, w tym efektywniejsze identyfikowanie i zaspokajanie pojawiających się potrzeb. Przewiduje się wieloaspektowe wzmocnienie współpracy samorządu z interesariuszami lokalnymi i ponadlokalnymi, w tym z jednostkami organizacyjnymi gminy, organizacjami społecznymi, grupami nieformalnymi, mieszkańcami oraz zewnętrznymi partnerami ponadlokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi. Równolegle implementowane będą rozwiązania cyfrowe i organizacyjne poprawiające jakość i szybkość obsługi mieszkańców.

Tabela 14. Wskaźniki monitoringu celu 10. Sprawne zarządzanie miastem

Nazwa wskaźnika (R – rezultatu, P – produktu)	Oczekiwany trend	Źródło danych
Liczba wdrożonych narzędzi lub podjętych działań na rzecz lepszej współpracy między samorządem, jednostkami organizacyjnymi gminy oraz partnerami zewnętrznymi (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wdrożonych narzędzi lub podjętych działań na rzecz lepszej komunikacji z mieszkańcami i zwiększania ich wpływu w procesy decyzyjne w mieście (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba projektów partnerskich (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra
Liczba wdrożonych i utrzymanych rozwiązań z zakresu e-usług lub innych rozwiązań cyfrowych poprawiających jakość i szybkość obsługi mieszkańców (P)	Wzrost	Miasto Kamienna Góra

Źródło: opracowanie własne

SPÓJNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

11. SPÓJNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030).

W odniesieniu do celu strategicznego SRWD 2030 pod nazwą Cel strategiczny 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu – w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 przewidziano realizację działań związanych z rozwojem lokalnej gospodarki i rynku pracy, promocji gospodarczej miasta, tworzeniem atrakcyjnych terenów inwestycyjnych. Rozwój gospodarczy na terenie miasta Kamienna Góra związany będzie ponadto ze wspieraniem i promocją przedsiębiorczości wśród mieszkańców, inkubacją nowych firm. Istotnym komponentem ożywienia gospodarczego będzie wzmocnienie potencjału energetycznego związanego z odnawialnymi źródłami energii.

W nawiązaniu do celu strategicznego SRWD 2030 pod nazwą Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych – w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 przewidziano realizację działań wzmacniających szereg usług publicznych. Zakłada się utrzymanie wysokiej jakości usług publicznych, w tym związanych z wychowaniem dzieci, edukacją, kulturą, sportem oraz opieką zdrowotną.

Odnosząc się do celu strategicznego SRWD 2030 pod nazwą Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego – w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 zaplanowano wdrożenie działań wzmacniających aktywność i integrację społeczną, a także wzmocnienie i kształtowanie silnej tożsamości lokalnej. Ważną grupą odbiorców strategii są seniorzy, dzieci i młodzież, osoby z niepełnosprawnościami oraz liderzy społeczni. Zakłada się wzmocnienie roli organizacji społecznych oraz liderów lokalnych jako ważnych partnerów w rozwoju lokalnego kapitału społecznego. Istotnym elementem będzie wzmacnianie wpływu mieszkańców na rozwój miasta i budowanie zaufania do instytucji publicznych.

W relacji do celu strategicznego SRWD 2030 pod nazwą Cel strategiczny 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego – w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 zakłada się działania związane z ochroną środowiska i walorów przyrodniczych, działania wspierające niskoemisyjną gospodarkę, poprawą jakości powietrza, rozwój odnawialnych źródeł energii, ochronę kluczowych zasobów. Ważnym aspektem są działania związane z adaptacją do zmian klimatu oraz edukacja ekologiczna.

W stosunku do celu strategicznego SRWD 2030 pod nazwą Cel strategiczny 5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu – Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 przewidziano działania związane z rozwojem powiązań transportowych i infrastruktury komunikacji publicznej. Priorytetowo ujmowane są w rozwoju miasta Kamienna Góra kwestie zwiększania dostępności komunikacyjnej (do miasta i na zewnątrz) w związku z planowanym rozwojem funkcji gospodarczej, mieszkaniowej oraz turystycznej. Ponadto horyzontalnie należy traktować kwestie współpracy ponadlokalnej. Kluczowa dla miasta Kamienna Góra jest współpraca z sąsiednimi gminami oraz większymi ośrodkami w regionie. Istotne są również relacje miasta i współpraca w obrębie Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego, jak też współpraca z samorządem województwa dolnośląskiego.

Tabela 15. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036

Cel operacyjny SRWD	Cele Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036
1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy
1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy
1.3. Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich	Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska
2.1. Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
2.2. Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych	Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej
2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych	Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem
3.1. Kształtowanie postaw obywatelskich	Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem
3.2. Wzrost społecznej integracji	Cel 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość
3.3. Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy
3.4. Poprawa efektywności kształcenia	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej

Cel operacyjny SRWD	Cele Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036
3.5. Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	Cel 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna
3.6. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prosportowych i proekologicznych	Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
4.1. Poprawa stanu środowiska	Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
4.3. Ochrona przed klęskami żywiołowymi	Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia
4.5 Ochrona obiektów i terenów dziedzictwa kulturowego	Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska
4.6. Rozwój gospodarki cyrkularnej	Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej	Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto
5.2. Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych	Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem
5.3. Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej	Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem

Źródło: opracowanie własne

SPÓJNOŚĆ ZE STRATEGIĄ PONADLOKALNĄ

12. SPÓJNOŚĆ ZE STRATEGIĄ PONADLOKALNĄ

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.

Aglomeracja Wałbrzyska położona jest w południowej części województwa dolnośląskiego. Zalicza się do niego następujące jednostki samorządu terytorialnego: miasto Kamienna Góra, gminę Kamienna Góra, gminę Lubawka, miasto Nowa Ruda, gminę Nowa Ruda, gminę Świebodzice, gminę Boguszków-Gorce, gminę Szczawno-Zdrój, gminę Czarny Bóbr, gminę Głuszyca, gminę Mieroszów, gminę Walim, miasto Wałbrzych, gminę Jedlina Zdrój, gminę Stare Bogaczowice, miasto Świdnicę, gminę Jaworzyna Śląska, gminę Strzegom, gminę Żarów, gminę Dobromierz, gminę Marcinkowice i gminę Świdnica. Istotne znaczenie dla funkcjonowania Aglomeracji Wałbrzyskiej ma fakt sąsiedztwa z Republiką Czeską, zwłaszcza w kontekście obserwowanego zjawiska zanikania granicy jako bariery dzielącej poszczególne obszary.

Strategia Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r. to jeden z kluczowych dokumentów wyznaczających kierunki rozwoju obszaru we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. To perspektywiczny plan, który określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci priorytetów i działań operacyjnych. Zawiera zasady i sposoby zarządzania rozwojem w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania, jakie należy podjąć, aby Aglomeracja mogła funkcjonować i rozwijać się. Dokument Strategii wyznacza najważniejsze kierunki działań, które umożliwią skuteczne rozwiązywanie problemów oraz wzmacnianie potencjałów Aglomeracji Wałbrzyskiej w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Kluczową rolę w procesie realizacji strategii odegrają jednostki samorządów terytorialnych gmin Aglomeracji.

Formalną podstawą opracowania dokumentu Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013-2020 były zapisy Deklaracji Aglomeracji Wałbrzyskiej przyjęte przez Rady Gmin w latach

2012-2014. Konsekwencją zawiązanej w ramach Aglomeracji współpracy było uzyskanie przez gminy wsparcia za pośrednictwem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014 - 2020.

W odniesieniu do celu strategicznego 1. Trwały i odpowiedzialny rozwój gospodarczy – w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 przewidziano realizację działań, które pozwolą wzmocnić potencjał gospodarczy miasta poprzez wykorzystanie istniejących potencjałów i tworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania i rozwoju zawodowego.

W odniesieniu do celu strategicznego 2. Rewitalizacja - w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 zaplanowano rewitalizację miasta, a także podjęcie działań na rzecz stworzenia uporządkowanej, estetycznej, dostępnej i bezpiecznej przestrzeni miejskiej. Zakłada się stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego środowiska do zamieszkania, rozwoju i pracy, a także rozwoju oferty turystycznej, w tym w oparciu o aktualne atuty lokalizacyjne i przyrodnicze.

W odniesieniu do celu strategicznego 3. Współpraca i integracja – w Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 zaplanowano wzmocnienie współpracy lokalnej, ponadlokalnej i międzynarodowej, większe włączenie mieszkańców w sprawy miasta, tworzenie platform współpracy wielosektorowej i wielopodmiotowej. Zakłada się także

podejmowanie działań wzmacniających aktywność społeczną i obywatelską mieszkańców, wykorzystując istniejący potencjał kapitału ludzkiego.

Tabela 16. Spójność założeń Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r. oraz Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036

Priorytet	Cele Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036
1.1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy
1.2. Atrakcyjna i konkurencyjna oferta turystyczna	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej
2.1. Atrakcyjne i bezpieczne środowisko zamieszkania	Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia
2.2. Sprawna i efektywna infrastruktura	Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem
2.3. Aktywna i zdrowa społeczność	Cel 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej
3. 1. Promowanie i wzmocnienie pozytywnego wizerunku miejsca	Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa
3. 2. Trwałe partnerstwo	Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 wpisuje się w założenia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020-2030 (Strategia Rozwoju Sudety 2030), obejmującej swoim

zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski. Strategia ta, zgodnie z polityką spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027, ukierunkowana jest na budowę spójności terytorialnej w oparciu o specyfikę danego obszaru oraz wzmocnienie tożsamości poprzez aktywizację społeczności lokalnej. W Strategii dużą rolę przywiązuje się do aspektu społecznego zapisanych celów i przedsięwzięć strategicznych. Wizja, misja i cel główny, a także podporządkowane im cele strategiczne i operacyjne akcentują znaczenie poprawy jakości życia oraz ożywiania obszaru (zyskującego cechy terytorium) poprzez aktywizowanie społeczności lokalnych, ale także przyciąganie nowych mieszkańców, w tym ludzi młodych, którzy wyjechali na studia do dużych miast, m.in. Wrocławia.

Poniżej zaprezentowano spójność ww. Strategii ze Strategią Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036.

Tabela 17. Spójność założeń Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020-2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036

Priorytet	Cele Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036
1. 1. Wspieranie form integracji regionu	Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem
1. 2. Tworzenie warunków do inkubacji i zakorzenienia się nowych MŚP	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska
1. 3. Wspieranie innowacji w przedsiębiorstwach	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem
1. 4. Wspieranie inicjatyw klastrowych i kooperacji biznes-nauka	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem
1. 5. Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestycji	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia Cel 10. Sprawne zarządzanie miastem
2. 1. Podnoszenie jakości infrastruktury społecznej i mieszkaniowej	Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa Cel 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna
2. 2. Podwyższenie poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz dostosowanie do potrzeb rynku	Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej
2. 3. Rozwój infrastruktury i usług „srebrnego sektora” (dla osób starszych)	Cel 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia

Priorytet	Cele Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036
2. 4. Aktywizacja społeczna osób starszych	Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość
2. 5. Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Cel 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość
3. 1. Dobra komunikacja regionu z zewnętrznymi biegunami wzrostu gospodarczego (Wrocław, Warszawa, Aglomeracja Śląska, Praga, Brno, Drezno, Berlin)	Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto
3. 2. Nowa jakość powiązań wewnętrznych między głównymi miastami i ośrodkami turystycznouzdrowskimi	Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto
3. 3. Upowszechnienie dostępu do internetu wysokich prędkości	—
3. 4. Rozwój transportu publicznego (aglomeracyjnego, integrującego region)	Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto
4. 1. Ochrona i rewitalizacja walorów przyrodniczych	Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
4. 2. Ochrona, rewitalizacja i udostępnianie walorów kulturowych	Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska
4. 3. Wdrażanie strategii niskoemisyjnych i produkcji energii ze źródeł odnawialnych	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa
4. 4. Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowskiej	Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej
4. 5. Zintegrowany marketing terytorialny	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036 wpisuje się w założenia Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2021-2027.

Projekt Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2021-2027 został opracowany w związku z Uchwałą Zarządu Województwa Dolnośląskiego 6140/VI/22 z dnia 14 listopada 2022 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie wyznaczeniu miejskich obszarów funkcjonalnych celem realizacji podejścia terytorialnego w ramach projektu programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska (dalej FEDS 2021-2027) oraz udostępnieniem na rzecz Aglomeracji Wałbrzyskiej środków pochodzących z budżetu programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (dalej FEnIKS 2021-2027).

Tabela 18. Spójność założeń Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2021-2027 oraz Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036

Priorytet	Cele Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036
1. 1. Współpraca sektora biznesu z sektorem nauki	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy
1. 2. Tworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania i rozwoju przedsiębiorstw	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska
2. 1. Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury publicznej i budynków mieszkalnych	Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa
2. 2. Poprawa dostępności i stanu technicznego urządzeń infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa
2. 3. Redukcja niskiej emisji, poprzez rozwój transportu publicznego i infrastruktury rowerowej	Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto
2. 4. Wsparcie dla rozwoju niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy
2. 5. Usprawnienie gospodarki odpadami	Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
2. 6. Rozwój budownictwa mieszkaniowego	Cel 2. Dostępna i atrakcyjna oferta mieszkaniowa
2. 7. Wzmocnienie różnorodności biologicznej i ochrona przyrody	Cel 9. Zwiększona odporność na zmiany klimatu oraz dobry stan środowiska naturalnego
3. 1. Budowa dróg i poprawa ich parametrów technicznych	Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto

Priorytet	Cele Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2026-2036
3. 2. Zapewnienie szybkiego bezpośredniego połączenia wewnątrz Aglomeracji Wałbrzyskiej i z jej otoczeniem	Cel 6. Dostępne i kompaktowe miasto
4. 1. Przeciwdziałanie depopulacji poprzez rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych	Cel 3. Dostosowana do wyzwań profesjonalna polityka społeczna
4. 2. Poprawa poziomu edukacji i promowanie uczenia się przez całe życie	Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej
4. 3. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia oraz promocja profilaktyki i zdrowego trybu życia	Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia
4. 4. Aktywizacja lokalnego rynku pracy	Cel 1. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy
4. 5. Promowanie włączenia społecznego i przeciwdziałanie przejawom ubóstwa	Cel 4. Zwiększona aktywność obywatelska i silna tożsamość
5. 1. Wzmocnienie atrakcyjności turystycznej i oferty kulturalnej obszaru	Cel 7. Uporządkowana, estetyczna i bezpieczna przestrzeń miejska Cel 8. Wysoka jakość edukacji oraz oferty kulturalnej i sportowej
5. 2. Poprawa jakości i bezpieczeństwa środowiska zamieszkania i przestrzeni publicznej	Cel 5. Bezpieczne miejsce do życia

Źródło: opracowanie własne

STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

13. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), zwanej dalej OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt strategii rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektowanej Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

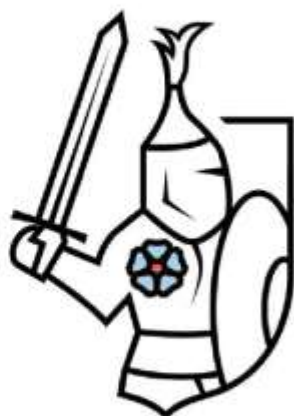
Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi osobny dokument.

SPIS MAP, RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

14. SPIS MAP, RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

MAPA 1. STRUKTURA OSADNICZA KAMIENNEJ GÓRY.....	64
MAPA 2. SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH NA OBSZARZE KAMIENNEJ GÓRY.....	66
MAPA 3. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ W KAMIENNEJ GÓRZE.....	67
MAPA 4. GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWEJ NA TERENIE KAMIENNEJ GÓRY.....	70
MAPA 5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA KAMIENNEJ GÓRY.....	72
MAPA 6. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA KAMIENNEJ GÓRY.....	76
MAPA 7. DOCELOWY MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ KAMIENNEJ GÓRY.....	80
MAPA 8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO.....	92
MAPA 9. OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI MIEJSKIE STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	96
 RYSUNEK 1. SCHEMAT PRAC NAD STRATEGIĄ ROZWOJU MIASTA KAMIENNA GÓRA NA LATA 2026-2036.....	9
 TABELA 1. ANALIZA SWOT W SFERZE SPOŁECZNEJ.....	34
TABELA 2. ANALIZA SWOT W SFERZE GOSPODARCZEJ.....	37
TABELA 3. ANALIZA SWOT W SFERZE PRZESTRZENNEJ, ŚRODOWISKOWEJ I KLIMATYCZNEJ.....	39
TABELA 4. INFORMACJA NT. AKTUALNOŚCI KLUCZOWYCH POLITYK ROZWOJU LOKALNEGO.....	100
TABELA 5. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 1. SILNA GOSPODARKA I ATRAKCYJNY RYNEK PRACY.....	103
TABELA 6. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 2. DOSTĘPNA I ATRAKCYJNA OFERTA MIESZKANIOWA.....	104
TABELA 7. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 3. DOSTOSOWANA DO WYZWAŃ PROFESJONALNA POLITYKA SPOŁECZNA.....	105
TABELA 8. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 4. ZWIĘKSZONA AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA I SILNA TOŻSAMOŚĆ.....	105
TABELA 9. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 5. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA.....	106
TABELA 10. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 6. DOSTĘPNE I KOMPAKTOWE MIASTO.....	107
TABELA 11. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 7. UPORZĄDKOWANA, ESTETYCZNA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ MIEJSKA.....	108
TABELA 12. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 8. WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI ORAZ OFERTY KULTURALNEJ I SPORTOWEJ.....	108
TABELA 13. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 9. ZWIĘKSZONA ODPORNOŚĆ NA ZMIANY KLIMATU ORAZ DOBRY STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO.....	109
TABELA 14. WSKAŹNIKI MONITORINGU CELU 10. SPRAWNE ZARZĄDZANIE MIASTEM.....	110
TABELA 15. SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2030 ORAZ STRATEGII ROZWOJU MIASTA KAMIENNA GÓRA NA LATA 2026-2036.....	113
TABELA 16. SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R. ORAZ STRATEGII ROZWOJU MIASTA KAMIENNA GÓRA NA LATA 2026-2036.....	117
TABELA 17. SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POŁUDNIOWEJ I ZACHODNIEJ CZĘŚCI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2020-2030 ORAZ STRATEGII ROZWOJU MIASTA KAMIENNA GÓRA NA LATA 2026-2036.....	118
TABELA 18. SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ NA LATA 2021-2027 ORAZ STRATEGII ROZWOJU MIASTA KAMIENNA GÓRA NA LATA 2026-2036.....	120

**Kamienna
Góra**